

T.C.

GİRESUN ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

RESİM BASKI SANATLARI ANABİLİM DALI

TEZLİ YÜKSEK LİSANS

PROGRAMI

**TRT ÇİZGİ FİLMLERİNDE KULLANILAN GÖRSEL UNSURLARIN 3-6
YAŞ ÇOCUKLARDA GÖRSEL ALGI VE SOSYAL AÇIDAN
İNCELENMESİ (Niloya Örneği)**

**VISUAL PERCEPTION AND SOCIAL EXAMINATION OF THE VISUAL
ELEMENTS USED IN TRT CARTOONS (Example Of Niloya)**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan

Gülşah AKTAŞ

Danışman

Prof. Dr. Osman ALTINTAŞ

2019 - GİRESUN

JÜRİ ÜYELERİ ONAY SAYFASI

Giresun Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nün 18/09/2019 tarihli toplantısında oluşturulan jüri, Sosyal Bilimler Enstitüsü Sanat ve Tasarım Anabilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Gülşah AKTAŞ'ın "**TRT Çizgi Filmlerinde Kullanılan Görsel Unsurların 3-6 Yaş Çocuklarda Görsel Algı ve Sosyal Açıdan İncelenmesi (Niloya Örneği)**" başlıklı tezini incelemiş olup aday 27/09/2019 tarihinde, saat 11.00'da jüri önünde tez savunmasına alınmıştır.

Aday çalışma, sınav sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından **Yüksek Lisans** tezi olarak kabul edilmiştir.

Sınav Jürisi	Unvanı, Adı Soyadı	İmzası
Üye (Başkan)	Prof. Dr. Abdullah AYAYDIN	
Üye (Danışman)	Prof. Dr. Osman ALTINTAŞ	
Üye	Dr. Öğr. Üyesi Gülcan BAŞAR	

ONAY

...../...../2019

Prof. Dr. Güven ÖZDEM

Enstitü Müdürü

YEMİN METNİ

Yüksek Lisans tezi olarak sunduğum “**TRT Çizgi Filmlerinde Kullanılan Görsel Unsurların 3-6 Yaş Çocuklarda Görsel Algı ve Sosyal Açıdan İncelenmesi (Niloya Örneği)**” adlı çalışmamın, tarafımdan bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım kaynakların kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

12/10/2019

Gülşah AKTAş

ÖN SÖZ

Bireyin bebeklikten çocukluğa geçiş sürecinde genetik özelliklerinden başka çevreden gelen uyarıcılar ve geçirmiş olduğu yaşantılar da önemlidir. Gün boyunca çocukların televizyon karşısında çizgi film izleyerek geçirdikleri süre düşünülecek olursa neredeyse algısal gelişimlerinin ve sosyal becerilere ait deneyimlerinin büyük bir kısmını çocuk çizgi filmler aracılığıyla elde eder.

Çizgi filmler de gördüklerini anlama, yorumlama, öğrenme aşamalarında ve çocukların izlediklerinden nasıl etkilendiğini öğrenmede çocukların çizdikleri resimlerden yola çıkarak bir sonuca varılmıştır. Alan ile ilgili birçok araştırmacı ve kuramcının yapmış olduğu çalışmalar bu araştırmaya örnek teşkil eder. Yapılan araştırmalar sonucunda çocuk resimleri bize çocuğun çizgi film kahramanlarını algılaması ve yaşamsal süreçlerine yansıtması resimlerinde çizdikleriyle açıklayıcı bir yol gösterir.

Sosyal gelişim çocukların içinde buldukları toplumda çevresinde maruz kaldığı çeşitli uyaranlar ile öğrendikleri ve etkilendikleridir. Bu gelişimsel süreçte çizgi filmlerde kullanılan görsel unsurların, çocukların algısal gelişmeleri ve resimlerindeki çizgisel gelişim evrelerine göre nasıl yer aldığı, çocuğun çizdiği resimler aracılığıyla araştırılmıştır.

Tezi yazma sürecimin aşamalarında bana yardımcı olan danışmanım Prof. Dr. Osman ALTINTAŞ'a, çalışma esnasında desteklerini benden esirgemeyen eşime ve tez konumda yer alan 3-6 yaş arası çocuklarla yaptığım uygulama çalışmalarında bize destek veren Müge ŞANLI' ya ve Müge ŞANLI Kreş ve Anaokulu çalışanlarına sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Gülşah AKTAŞ

**TRT ÇİZGİ FİLMLERİNDE KULLANILAN GÖRSEL UNSURLARIN 3-6
YAŞ ÇOCUKLARDA GÖRSEL ALGI VE SOSYAL AÇIDAN
İNCELENMESİ (Niloya Örneği)**

AKTAŞ, Gülşah

YÜKSEK LİSANS TEZİ, RESİM BASKI SANATLARI ANA BİLİM DALI

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Osman ALTINTAŞ

2019

ÖZET

“Çocuğun resimlerindeki simgelerin oluşumu ve gelişiminde en önemli faktörlerden biride görsel uyarıcılardır” (Buyurgan & Buyurgan, 2012, s.35).

Arnheim’e göre “Çocuk resimlerindeki gelişme bir algısal olgudur. Çocuk resimleri gerçek bir yaratmadır. Çocuk gördüğü nesnenin yapısal bir eşdeğerini resimlerinde yaratır. Çocuk bildiğini değil gördüğünü çizer” (Kırıçoğlu, 2002, s.75).

Çocuklar yaşadıkları ve tecrübe ettiklerini 3-6 yaş döneminde resimleri aracılığıyla ortaya koyarlar, deneyimlerini resimleri aracılığıyla aktarırlar. Resimlerinde bir insan çizerken ne bildiklerini izleyiciye yansıtırlar. Bu onların bilişsel gelişimlerinin bir ifadesidir (Buyurgan, 2003, s.4).

Günümüzde anne - babalar her geçen gün çocukların gelişimlerinde büyük rol oynayan çizgi film ve oyuncaklarının, eğitim materyallerinin, görsel algılama test ve envanterlerinin öneminin farkına varmaktadır. Bu nedenle özellikle çocukların günlerinin büyük çoğunluğunu geçirdikleri televizyonlarda izledikleri çizgi filmler önemli ve dikkat edilmesi gereken bir husustur. Çocukların algısal gelişimi ve sosyal becerilerinin geliştirilmesinde çizgi filmler, kullanılan görsel öğeleri, karakterleri, olay örgüsü ve vermiş oldukları mesajlar açısından çocukların algılarını büyük ölçüde şekillendirir. Bu çalışmada da Niloya çizgi filmdeki nesnelere, olaylar, sosyal beceriler, verilen mesajlar, kahramanlar açısından çocuğun görsel algısı ve sosyal

becerisi incelenmiştir. Bu görsel unsurların etkisini belirlemek için yaptırılan resimler ile çocukların çizdikleri anlaşılmiş ve yorumlanmıştır.

Tez çalışmasının giriş bölümünde; ana problem durumu, cümlesi, alt problem durumları, araştırmanın yapılma amacı, araştırmanın önemi ve sınırlılıkları açıklanmıştır.

Birinci bölümde ise; çocuğun gelişimsel dönemleri, algısal gelişimi, görsel algı ve 3-6 yaş dönemi çocukların çizgisel gelişim özelliklerine ait bilgiler yapılan literatür taraması ile elde edilmiş ve detaylı bir şekilde açıklanmıştır. Yine araştırmanın temel amacına kaynaklık edecek olan çocuğun çizgisel gelişim süreci, evreleri örneklerle açıklanmıştır.

Araştırmanın ikinci bölümünde çizgi film tanımı, yapısı, çocuk gelişiminde ki rolü ve örnek olarak seçilen TRT çizgi filmi Niloya'nın tanımı, tarihçesi, karakterleri açıklanmıştır. Araştırmanın üçüncü bölümünde araştırmanın yönteminden bahsedilmiştir. Araştırmanın yöntem kısmında izlenen bilimsel yaklaşıma göre araştırmanın modeli, çalışma grubu, verilerin toplanması ve analizi yer almaktadır.

Dördüncü bölümde ise bulgular ve yorumlara yer verilmiştir. Verilerin analizinde çocukların çizdikleri resimlerden yola çıkarak daha önce bu konuda yapılmış araştırmaların sonuç, yöntem ve verilerinden yararlanılmıştır. Ayrıca çocuğun çizmiş oldukları resimlerde çizgisel gelişim dönemlerine göre neyi yapıp yapamadıkları açısından somut veriler elde edilmeye çalışılmıştır. Bu veriler ve Niloya çizgi filminin içeriğinde yer alan görsel unsurlar, kahramanlar çocuğun algısal gelişimini, çizgisel gelişimini ve sosyal gelişimini nasıl etkilediğini ortaya koymayı amaçlamıştır.

Çizgi filmlerde kullanılan görsellerin çocuğun görsel algısı ve sosyal açıdan etkisi çocuklara çizdirilen resimler yardımıyla incelenmiştir. TRT çizgi filmi "Niloya" örneği üzerinden çocuklara sorulan sorular ile yönlendirmeler yöntem kısmında açıklanmıştır.

ANAHTAR KELİMELELER: Gelişim Özellikleri, Çocuğun Çizgisel Gelişim Özellikleri, Görsel Algı, Çizgi Film, Çocuk Resimleri

**VISUAL PERCEPTION AND SOCIAL EXAMINATION OF THE VISUAL
ELEMENTS USED IN TRT CARTOONS (Example Of Niloya)**

AKTAŞ, Gülşah

MASTER'S THESIS, DEPARTMENT OF PAINTING AND PRINTING

Thesis Advisor: Prof. Dr. Osman ALTINTAŞ

2019

ABSTRACT

“Visual stimuli are one of the most important factors in the formation and development of icons in children's paintings” (Buyurgan & Buyurgan, 2012, p.35).

According to Arnheim, “development in children's paintings is a perceptual phenomenon. Children's pictures are a real creation. The child creates a structural equivalent of the object he sees in his paintings. The child draws what he sees rather than what he knows” (Kırıçoğlu, 2002, p.75).

Children reveal their experiences and experiences through their pictures at the age of 3-6. When drawing a human in his paintings he conveys to the viewer what he knows. This is an expression of their cognitive development (Buyurgan, 2003, p.4).

TODAY, Parents are becoming aware of the importance of cartoons and toys, educational materials, visual perception tests and inventories that play a major role in children's development. For this reason, especially the cartoons that children watch on television where they spend the majority of their days are important and must be paid attention. In the development of children's perceptual development and social skills, cartoons greatly shape children's perceptions in terms of the visual elements used, characters, plot of events and the messages they give. In this research, objects, events, social skills, messages, visual perception and social skills of the child in terms of protagonists were examined. To determine the effect of these visual elements, the drawings and drawings of children were understood and interpreted.

The main problem situation, sentence, sub-problem situations, the purpose of the research, the importance and limitations of the research are explained in the introduction section of the thesis study.

In the first part, the information about the developmental periods of the child, perceptual development, visual perception and linear development characteristics of children in the period of 3-6 years has been obtained and explained in detail by the literature survey. The linear development process and stages of the child, which will be the source of the main purpose of the research, are explained with examples.

In the second part of the research, the definition of cartoons, their structure, their role in Child Development and the definition, history and characters of the TRT cartoon Niloya selected as an example are explained. In the third part of the study, the method of the research is mentioned. In the method part of the research, the model of the research, the Working Group, the collection and analysis of the data are included according to the scientific approach followed.

In the fourth section, findings and comments are given. The results, methods and data of previous research on this subject were used based on the pictures drawn by children in the analysis of the data. In addition, it was tried to obtain concrete data in terms of what the child could and could not do according to their linear development period. These data, and the visual elements contained in the content of the Niloya cartoon, were intended to reveal how the protagonists influenced the child's perceptual development, linear development and social development.

The visual perception and social impact of the images used in cartoons were examined with the help of the pictures drawn to the children. TRT cartoon "Niloya" example of the children asked questions and referrals are explained in the method section.

KEYWORDS: Development Characteristics, Children's Linear Development Characteristics, Visual Perception, Cartoons, Children's Pictures

İÇİNDEKİLER

JÜRİ ÜYELERİNİN ONAY SAFASI.....	
YEMİN METNİ.....	
ÖNSÖZ.....	I
ÖZET.....	II
ABSTRACT.....	IV
RESİMLER LİSTESİ.....	IX
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM

1.1. 3-6 YAŞ ÇOCUKLARIN GELİŞİM ÖZELLİKLERİ.....	10
1.1.1. Bedensel Gelişim.....	10
1.1.2. Zihinsel Gelişim.....	11
1.1.3. Dil Gelişimi.....	12
1.1.4. Duygusal Gelişim.....	12
1.1.5. Sosyal Gelişim.....	13
1.1.6. Algısal Gelişim.....	14
1.2. 3-6 YAŞ ÇOCUKLARDA GÖRSEL ALGI.....	16
1.3. 3-6 YAŞ ÇOCUKLARDA ÇİZGİSEL GELİŞİM ÖZELLİKLERİ.....	18
1.3.1. Çocuk Resimleri Kuramları.....	18
1.3.2. Çocuk Resimlerine Gelişimsel ve Ruhsal Açından Bakış.....	19

1.3.3. Çocuk Resimlerine Sanatsal Açıdan Bakış.....	21
1.3.4. Çocuk Resimlerindeki Görselleri Belirleyici Sınıflandırmalar.....	23
1.3.5. Çocuğun Çizgisel Gelişiminde Algı.....	26
1.3.6. Çocuğun Çizgisel Gelişim Evreleri.....	28
1.3.6.1. Karalama Evresi (2-4 Yaş).....	29
1.3.6.2. Şema Öncesi Evre (4-7 Yaş).....	32

İKİNCİ BÖLÜM

2.1. ÇİZGİ FİLM NEDİR?.....	33
2.1.1. Çizgi Filmin Tanımı.....	33
2.1.2. Çizgi Filmlerin Yapısı.....	35
2.1.3. Çizgi Filmin Temel Öğeleri.....	35
2.1.4. Çizgi Filmlerin Çocuk Gelişimindeki Rolü.....	37
2.2. Niloya Çizgi Filminin Tanımı- Gelişimi- Tarihi.....	38
2.2.1. Niloya Çizgi Film Karakterleri.....	39

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3.1. YÖNTEM.....	45
3.1.1. Araştırmanın Modeli.....	47
3.1.2. Evren ve Örneklem.....	48
3.1.3. Veri Toplama Teknikleri.....	48
3.1.4. Verilerin Analizi.....	48

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4.1. BULGULAR VE YORUM.....	50
4.1.1. 3 Yaş Çocuk Resimlerine Ait Bulgular.....	52
4.1.2. 4 Yaş Çocuk Resimlerine Ait Bulgular.....	60
4.1.3. 5 Yaş Çocuk Resimlerine Ait Bulgular.....	70
4.1.4. 6 Yaş Çocuk Resimlerine Ait Bulgular.....	77
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	84
KAYNAKÇA.....	87
İNTERNET KAYNAKÇASI.....	91
RESİM KAYNAKÇASI.....	93
EKLER.....	98
ÖZGEÇMİŞ.....	100

RESİMLER LİSTESİ

Resim 1: 4 Yaş Çocuk Resmi	23
Resim 2: 3 Yaş Çocuk Resmi	24
Resim 3: 5 Yaş Çocuk Resmi	25
Resim 4: Kellogg'un Çocuk Resimleri Karalamaları	30
Resim 5: Kellogg Çocuk Mandala Şekli	30
Resim 6: Niloya Çizgi Filmi	38
Resim 7: Niloya Çizgi Film Karakteri (Niloya)	39
Resim 8: Niloya Çizgi Film Karakteri (Tospik)	40
Resim 9: Niloya Çizgi Film Karakteri (Murat)	41
Resim 10: Niloya Çizgi Film Karakteri (Mete)	41
Resim 11: Niloya Çizgi Film Karakteri (Anne)	42
Resim 12: Niloya Çizgi Film Karakteri (Baba)	43
Resim 13: Niloya Çizgi Film Karakteri (Dede)	43
Resim 14: Niloya Çizgi Film Karakteri (Babaanne)	44
Resim 15: 3 Yaş, Erkek, Niloya ve Tospik	52
Resim 16: 3 Yaş, Kız, Tospik	52
Resim 17: 3 Yaş, Erkek, Mete	53
Resim 18: 3 Yaş, Kız, Ev	53
Resim 19: 3 Yaş, Erkek, Diğer	54
Resim 20: 3 Yaş, Tospik	54

Resim 21: 3 Yaş, Hepsi	55
Resim 22: 3 Yaş, Niloya	55
Resim 23: 3 Yaş, Niloya	56
Resim 24: 3 Yaş, Erkek, Tospik	56
Resim 25: 3 Yaş, Kız, Niloya	57
Resim 26: 3 Yaş, Kız, Tospik	57
Resim 27: 3 Yaş, Kız, Niloya, Baba, Murat	58
Resim 28: 3 Yaş, Erkek, Mete ve Babaaanne	58
Resim 29: 3 Yaş, Erkek, Mete	59
Resim 30: 4 Yaş, Erkek, Mete ve Murat	60
Resim 31: 4 Yaş, Erkek, Mete ve Niloya	60
Resim 32: 4 Yaş, Kız, Ev	61
Resim 33: 4 Yaş, Erkek, Murat	61
Resim 34: 4 Yaş, Kız, Niloya, Anne, Dede	62
Resim 35: 4 Yaş, Erkek, Mete ve Niloya	62
Resim 36: 4 Yaş, Kız, Hepsi	63
Resim 37: 4 Yaş, Erkek, Tospik	63
Resim 38: 4 Yaş, Kız, Niloya ve Ev	64
Resim 39: 4 Yaş, Kız, Hepsi	64
Resim 40: 4 Yaş, Kız, Niloya	65
Resim 41: 4 Yaş, Erkek, Murat	65
Resim 42: 4 Yaş, Kız, Diğer	66

Resim 43: 4 Yaş, Kız, Murat, Niloya, Mete	66
Resim 44: 4 Yaş, Erkek, Tospik ve Mete	67
Resim 45: 4 Yaş, Kız, Niloya, Mete, Ev	67
Resim 46: 4 Yaş, Kız, Niloya ve Ev	68
Resim 47: 4 Yaş, Erkek, Murat ve Mete	68
Resim 48: 4 Yaş, Kız, Niloya	69
Resim 49: 5 Yaş, Erkek, Murat ve Ev	70
Resim 50: 5 Yaş, Kız, Niloya	70
Resim 51: 5 Yaş, Kız, Niloya	71
Resim 52: 5 Yaş, Kız, Hepsi	71
Resim 53: 5 Yaş, Erkek, Mete	72
Resim 54: 5 Yaş, Erkek, Murat	72
Resim 55: 5 Yaş, Kız, Niloya	73
Resim 56: 5 Yaş, Erkek, Ev	73
Resim 57: 5 Yaş, Kız, Niloya	74
Resim 58: 5 Yaş, Kız, Niloya	74
Resim 59: 5 Yaş, Erkek, Hepsi	75
Resim 60: 5 Yaş, Erkek, Baba	75
Resim 61: 5 Yaş, Erkek, Baba	76
Resim 62: 5 Yaş, Kız, Niloya	76
Resim 63: 6 Yaş, Erkek, Tospik	77
Resim 64: 6 Yaş, Erkek, Niloya ve Tospik	77

Resim 65: 6 Yaş, Kız, Niloya, Mete, Tospik	78
Resim 66: 6 Yaş, Kız, Niloya	78
Resim 67: 6 Yaş, Erkek, Niloya, Dede, Ev	79
Resim 68: 6 Yaş, Kız, Niloya, Murat, Mete	79
Resim 69: 6 Yaş, Kız, Niloya	80
Resim 70: 6 Yaş, Kız, Hepsi	80
Resim 71: 6 Yaş, Kız, Niloya	81
Resim 72: 6 Yaş, Kız, Niloya	81
Resim 73: 6 Yaş, Kız, Niloya ve Anne	82
Resim 74: 6 Yaş, Erkek, Baba	82
Resim 75: 6 Yaş, Kız, Niloya ve Tospik	83
Resim 76: Uygulama Fotoğrafi 1	98
Resim 77: Uygulama Fotoğrafi 2	98
Resim 78: Uygulama Fotoğrafi 3	99
Resim 79: Uygulama Fotoğrafi 4	99

GİRİŞ

Okul öncesi çocukları meraklarını gidermek için çeşitli deneme, inceleme, keşfetme eğilimlerin de sıkça bulunurlar ve bu amaçla duyularına başvururlar. Nesneyi görmek, sesini duymak, hissetmek, tadına bakmak, koklamak vb. o nesne hakkında bilgi edinmek için kullandıkları en temel davranışlardır. Algılama sırasında beyin bütün duyularımızdan gelmekte olan farklı uyarıcıları, toplumsal aynı zamanda kültürel nedenleri de bir araya getirerek değerlendirebilir. Gelen uyarıcıları seçmek, bir kısmını ihmal etmek, bir kısmını güçlendirme, aralardaki eksiklikleri tamamlama ve beklentilere yönelik anlamlandırma bu süreçte yapılabilir. Algılama, geçmişteki yaşantılar ve yaşanmışlıklardan büyük ölçüde etkilemekte olan karışık bir süreçten meydana gelir (Sökmen, 1994, s.25).

Sosyal gelişim çocuğun içinde bulunduğu topluluk ve yaşadığı kültürde diğer bireylerle kurduğu iletişim, onlardan öğrendikleri ve etkilendikleridir. Çocuklar bebeklikten itibaren geçirmiş oldukları yaşantılar ile kendilerini tanımayı ve kabul etmeyi öğrenirler. Bu öğrenme sürecinde çevresinden etkilenen çocukların, çevresiyle olumlu ilişkiler kurabilmesi ve aktif, katılımcı, yaratıcı bir kişilik yapısı kazanması için sosyal gelişimi açısından doğru planlanmış etkinliklere ve görsellere ihtiyaç vardır. İşin tam da bu kısmında çocuklar gün içinde vakitlerinin çoğunu geçirmiş oldukları televizyon ve izledikleri çizgi filmler önem kazanır.

Çocukların gelişimsel süreçlerde gösterdikleri bireysel farklılıklara bakıldığında, resim çizmenin tüm çocukların kendini izleyiciye ifade etme aracı olduğu bilinmektedir. 3-6 yaş dönemindeki çocukları değerlendirmek, hakkında bilgi sahibi olabilmek için gerekli olan resim, çocukların zihinlerinin, duygularının ve düşüncelerinin ürünü olduğu kabul edilir. Ayrıca resim yapmak, çocukların bilişsel durumları, duygusal ve motor becerileri yönünden, gelişim dönemine uyar, onun kendisini ifade etmesine yardımcı olur. Ve yine çocuk resimlerindeki çizgi, doku, renk, leke ve teknik uygulamalardaki değişiklikler çocuğun duygularını ifade etme şekilleri hakkında bize büyük ölçüde ipucu vermektedir (Başgöl, Rışvanlı, Başar, Topçu, 2014, s.19).

Okul öncesi (3-6 yaş) aralığındaki çocukların insan figürü çizmeleri büyük bir öneme sahiptir. Belirtilen dönem içerisindeki çocuk kendini, annesinin, babasının resmini, kardeşini ya da kendine yakın olan sevdiği diğer kişilerin resimlerini çizdiklerine yansıtır. Çocuğun resimlerinde olan kişiler arasında kurduğu ilişkiler, kendine bakış açısını izleyiciye aktarır (Yalçıntaş, Tarancı, Darıca, 1999, s.1).

Okul öncesi çocuklarının yapmış oldukları resimleri değerlendirirken yorum ve yargılarımızda onun bedensel, zihinsel ve sosyal gelişimlerini iyi bilmek gerekir. Ayrıca çocuğun çizgisel gelişim dönemlerini de iyi bilinmeli ve her dönemde nasıl bir çizgisel gelişim göstermesi gerektiği iyi özümsemelidir.

Bu tez araştırmasında, çizgi film kahramanlarının 3-6 yaş dönemindeki çocukların resimlerindeki varlığı ve önemi araştırılmıştır. Çocuklar bebeklik döneminden itibaren masallar ve öykülerle büyütülürler. Günümüzde ise özellikle sürekli hayatımızın içinde olması ve görsel etkileyciliğinden dolayı televizyonlardaki çizgi filmleri sıklıkla izlerler. Çizgi filmlerdeki devinim, sık değişen sahneler, parlak renkler ve yüksek sesler çocukları televizyon karşısına daha çok hapseder. Çocuk sürekli izlediği bu çizgi filmlerdeki kahramanlarla özdeşleşir, onlarla yaşantısı arasında bağ kurar.

Çeşitli kaynaklarda canlandırma sanatı, animasyon olarak ifade edilen çizgi film televizyon, tablet, telefon vb. kitle iletişim araçlarından sıklıkla izlenen ve oluşturduğu kahramanların her yaş grubundaki bireyin ilgiyle izlediği bir sanat dalıdır. Türkçe de “hayat vermek” anlamına gelmektedir. Çocukları etkileyen hayali kahramanlar çocuğun davranışsal ve duyuşsal gelişiminde önemli rol oynar. Çizgi filmlerde yer alan karakterler, olaylar, nesnelere vb. çocuğu olumlu ya da olumsuz etkiler.

Çizgi filmlerde yer alan unsurların çocuk resimlerindeki rolü çeşitli araştırmalar ve kuramcılar tarafından ortaya koyulmuştur. Örneği; Andrew Wales isimli bir öğretmen işlediği derste öğrencilerine konu olarak “kahramanlar” adlı resimler yaptırmıştır. Çocuklardan özendikleri ve olmak istedikleri birini kahraman olarak seçip resimlemelerini istemiştir. Sonuç olarak öğrenciler hayatın içinden

sıradan insanları kahramanlaştırarak resimlemişlerdir (Wales, 2001 Akt. Buyurgan, 2003, s.2).

Yine benzer bir çalışma 1999 yılında Geeta Harvey adındaki bir sanat öğretmeni çocuklara prens ve prenseslerle ilgili bir resim yaptırmıştır. Öğretmen bu çalışmaya başlamadan önce Rahibe Teresa ve Prenses Diana'nın özelliklerini, yaptıklarını içeren bir konuşma yapmıştır. Çocuklar bu konuşma sonucu her iki kadını da kahraman olarak görmüşlerdir. Prenses kavramını kahraman kavramıyla bağdaştırarak yaptıkları resimlerinde de insanlara ve hayvanlara yardım eden kendi prens ve prenseslerini çizmişlerdir (Harvey, 1999 Akt. Buyurgan, 2003, s.2).

Bu ve benzeri araştırmaların kaynaklık ettiği bu tez çalışmasın da örnek olarak Niloya çizgi film ve kahramanları seçilmiştir. Çocuklara Niloya Çizgi filmi izleyip izlemedikleri sorulmuştur. Niloya çizgi filmde sevdikleri kahramanın hangisi olduğu ve kahramanları niçin sevdiklerini anlatmaları istenmiştir. Çocuklara hiçbir yönlendirme yapılmamıştır. Kendi duygu ve düşüncelerini istedikleri gibi anlatmaları sağlanmıştır. Daha sonra bu çizgi film deki kahramanlarla ilgili resim yapmaları istenmiştir. Öğretmenlerden de çocukların özellikleri ile ilgili bilgi alınmıştır.

Bu uygulama sonucunda izledikleri çizgi filmlerdeki kahramanların çocukların davranışlarına, duygusal ve sosyal gelişimlerine ve görsel algılarına etkisinin olup olmadığı araştırılmıştır. Çizgi film ve kahramanının çocuklar üzerindeki olumlu olumsuz etkileri belirlenmek istenmiştir.

Problem Durumu

Çocuklar gördükleri, bildikleri, dokundukları, düşündükleri, ilgi duydukları konularda resimler yaparlar. Özellikle okulöncesi dönemi çocukların resimlerinde masal ve çizgi film kahramanları bolca yer alır. Çocuklar bu kahramanlarla eğlenir, onlarla uyurlar (Buyurgan, 2003, s.1).

Bu araştırma kapsamında 3-6 yaş okul öncesi dönemi çocukların çizmiş oldukları resimlerden yola çıkarak çizgi filmlerdeki görsel unsurlardan nasıl etkilendikleri problemi araştırılmıştır. Aynı zamanda örnek olarak seçilen Niloya çizgi filmde yer alan kahramanlar, olaylar, nesnelere, mekanların çocuğun gözüyle nasıl

algılandığını öğrenme amaçlanmıştır. Bu amaçla çocuk çizimlerinden yararlanılarak çocuğun sosyal ve algısal gelişimi hakkında bilgi edinilmiş ve sonuçlar tablo haline getirilmiştir.

Çünkü çizgi filmde kullanılan görsel unsurlar, çocuğun gelişim dönemleri, çocuğun resimlerindeki çizgisel gelişim özellikleri, geçirmiş olduğu yaşantılar ve zihinsel süreç olan görsel algı gelişimlerini anlayıp yorumlamakla ilintilidir.

Görsellerle düşünmek, çocukların kafalarında tasarladıkları sanata dair konuları şekillendirmelerine yardım eder. Çocuğun görsel algısında amaç, bir kavramın veya doğada var olan nesnelerin özelliklerine odaklanmalarını sağlamaktır. Algısı gelişmekte olan çocuk bu sayede neyi, nasıl ve hangi özelliklerine göre görmesi gerektiğini kavrar (Artut, 2006, s.168).

Günümüzde yetişen çocuklar çok küçük yaşlardan başlayarak televizyon, bilgisayar, tablet vb. kitle iletişim araçları aracılığıyla, izledikleri görsel öğelerle oldukça fazla içli dışlıdır. Gelişim süreçlerinin kritik döneminde bu bir neslin dünyamızı anlama ve algılama biçimini şekillendireceği gerçeği herkesi endişelendirir. Bu kaygının korkulacak birçok farklı yönü vardır. En önemlisi de içerikle ilgilidir.

Çevremizde öğrendiklerimiz gördüklerimizle alakalıdır. Baktığımızı doğru görebilmek bizi görünen o şey hakkında bilgilendirir, tatmin eder. Gördüklerimizi daha iyi yerlere ulaştırarak yaşantımızı zenginleştirir. Görsel dünya ve bunu anlamamız bizim nasıl düşündüğümüzün, nasıl davrandığımızın ve duygusal olarak nasıl hissettiğimizin önemini oluşturur (Meager, 1993 Akt. Artut, 2006, s.168).

Çocukluk döneminde çarpıcı görsel öğelerle fazla etkileşim de olmaktan kaynaklanan yetişkin kaygılarının bir diğer yönü, televizyon ve internetin çocuğun yaratıcılığı üzerine yapacağı olumsuz etkilerdir. Çizgi filmlerden izledikleri görsel uyarılar tamamen edildir, Bunun yanı sıra internetten alınan çoğu uyaranda aynı şekilde pasiftir. Örneğin Robin Hood veya Harry Potter okuyan bir çocuk kendi kendine imgelemeyi bulur ve hayal etmeyi öğrenir. Ancak çocuk bu imgelemi, eğer okumaktan kaynaklı elde etmişse edilgen olmaktan çok aktif olacaktır. Çocuklar çizgi filmde izledikten sonra, bu güçlü görsel öge büyük ihtimalle kendi yarattıklarının

yerini alacaktır. Bu nedenle çocukların zihinlerinde yarattığı birçok çizgi kahramanı yerine, artık kendilerinin yaratmak yerine pasif olarak kabul edecekleri tek bir “çizgi kahramanı” vardır (Andreasen, 2009 Akt. Kartal, Özkılıç, Çağlar Özteke, 2012, s.4219). Bu bağlamda çocuk resimlerinin teknolojiden etkilenmesi kaçınılmazdır.

Tüm bu görüşler ve kaygılar araştırmanın problemine işaret eder. Araştırmanın ana problem durumu;

TRT çizgi filmlerin de kullanılan görsel unsurlardan 3-6 yaş dönemindeki çocuklar görsel algı ve sosyal açıdan nasıl etkilenir? Sorusuna cevap aramıştır.

Tez araştırması ile ilgili diğer alt problemler ise şu şekilde sıralanmıştır.

- Çizgi filmlerdeki görsel unsurların çizgisel gelişim dönemlerine göre çocukların resimlerdeki rolü ve önemi nedir?

- Çizgi filmde kullanılan görseller çocuk için olumlu mu olumsuz mu örnek teşkil eder.

- Çizgi filmdeki görseller, kahramanlar çocukların günlük yaşamlarına yansıtacak ve örnek olacak nitelikte mi?

- Çocukların çizgi film kahramanlarını örnek alma açısından Niloya karakteri doğru bir model mi?

- Kullanılan görseller ve kahramanlar çocuğun yaratıcılığına katkı sağlıyor mu?

- Çizgi filmdeki görseller ve içerik çocuğun sosyal gelişimi açısından yetişkin kaygılarını engeller nitelikte mi?

Araştırmanın Amacı

Çocuklar çok küçük yaşlardan itibaren anlatılan masallar ve hikayelerle büyütülürler. Çocukların dikkatini çekme açısından ve görsel etkisinin yüksek olmasından dolayı televizyondaki çizgi filmler daha fazla ve severek izlenir. Çizgi film sahnelerindeki hareketlilik, sık sık değişen sahneler, canlı ve parlak renkler ve ses

efektleri çocukları çok daha uzun televizyonun başında mahsur bırakır (Buyurgan, 2003, s.1).

Bu sebeplerden ötürü çizgi filmlerde izledikleri görsellerin onları algısal, gelişimsel ve sosyal açıdan nasıl etkilediği çocuklar ve aileler açısından önemlidir. 3-6 yaş dönemindeki çocuklar resimlerinde çoğunlukla dinledikleri masallar ve izledikleri çizgi filmlerdeki kahramanları çizerler. Bu nedenle çocukların çizgi filmlerde izlediklerinden nasıl etkilendiklerini en geçerli şekilde belirlemek amacıyla çocuk resimlerine başvurulmuştur.

Tez çalışmasında genel amaç; çizgi filmlerde kullanılan görsellerin 3-6 yaş dönemi çocukların görsel algı ve sosyal açıdan gelişimlerini nasıl etkilediğidir. Araştırma bu amaçla seçilen çizgi film örneğinden yola çıkarak çocuklara çizdirilen resimler ile elde edilen bulguları kapsamaktadır. Çocuğun görsel algısının nasıl olduğu, çizgisel gelişim özelliklerinin resimlerine nasıl yansıdığı ve çizgi filmlerden etkilenme durumları tespit edilmiştir.

Ayrıca çocuğun görsel algısını ölçerken çizgi filmlerde yer alan kahramanları nasıl örnek aldığı tespit edilmiştir.

Görseller çocuk üzerinde olumlu ya da olumsuz ne gibi etkiler yapmış?

Çizgi film çocuğun yaratıcılığına bir katkı sağlamış mı?

Çocuğun yaşamlarına ve yakın çevresine algısını destekler nitelikte mi gibi sorulara da araştırmanın amacına bağlı olarak cevap aranmıştır.

Çünkü çocukların resimleri onların yaşamlarını ortaya koyma biçimidir. Bir insan figürünü çizerken çocuklar genellikle ne bildiklerini anlatırlar. İnsan figürü çizimleri genellikle bilişsel gelişimin ifadesi olarak tanımlanır (Örneğin: Goodenough 1926- Harris 1963 testi) (Buyurgan, 2003, s.4).

Araştırmanın Önemi

Çocuğun çizgisel gelişim süreci incelenirken görsel algısını ve sosyal gelişim sürecini açıklamayı sağlayan en etkili ve objektif bilgileri çocukların resimlerinde yaptıklarından elde etmek amaçlanmıştır.

“Çocuğun resimlerindeki simgelerin oluşumu ve gelişiminde en önemli faktörlerden biride görsel uyarıcılardır” (Buyurgan & Buyurgan, 2012, s.35).

Günümüzde maalesef çocukların gün içerisinde sıklıkla televizyondan izledikleri çizgi filmler onların algısal ve sosyal gelişimlerini etkiler. Bu etkilenmelerin ne olduğu, çocuğu olumlu mu olumsuz mu etkilediği, ebeveynler, eğitimciler, psikologlar ve sanat kuramcıları tarafından merak edilen bir konudur.

Araştırmamızın kapsamın da bu kuram ve araştırma sonuçlarından yola çıkarak popüler olan ve sık izlenen Niloya çizgi filmi incelenmiştir. Niloya çizgi filmindeki kahramanların çocuk gözüyle nasıl algılandığı ve onu sosyal açıdan nasıl etkilediği belirlenmek istenmiştir. Bunu yapabilmek için de çocuk resimlerine başvurularak çocuğun çizgisel gelişimi üzerinden örnek makale, kitap ve tezler incelenmiş yorumlamalar ve sonuçlara gidilmiştir.

Bu araştırma kapsamında çocuk resimlerinin önemini şu cümlelerle ifade edebiliriz; *“Çocuğun gördüğü ya da algıladığı bir olgu ya da olay, kara kalemle yapılmış, eksiklikleri, yanlışlıkları bulunan sisli bir tablo gibidir. Normal bir yetişkin ise aynı görünümün (manzaranın) yağlı boya ile yapılmış bir biçimini görür”* (Binbaşoğlu, 1987 Akt. Artut, 2006, s.168).

Bu sebeple çocukların izledikleri hakkında kesin ve tarafsız bilgiler elde etmek amacıyla çocuğun yaptığı resimler, görsel algısını, zihinsel gelişimini, duygu dünyasını, gördüğünü algılama biçimini öğrenmemiz açısından önemlidir. Niloya çizgi filminde kullanılan görsel öğelerin çocukta nasıl bir algı oluşturduğunu belirlemek ve verdiği mesajlarla, kullanılan görsellerin çocukta kurduğu hayal dünyasını olumlu ya da olumsuz nasıl etkilediği görölmek istenmiştir.

Çocuk resimlerin de ilk sembol 4 yaş döneminde görülür ve bu ilk sembol genellikle insan çizimidir. Bu figür çocuğun kendi ilgi alanı içinde doğrudan bağlantı kurduğu kişidir. Sembol yaratma sürecinde çocuk ilk önce aracı tanır; çizgi çizmesini boyamasını sağlayan, farklı şekillere girebilen araçla denemeler yapar. Bu aşamada zevk almanın yanında, aracı sınırlılıklarının ve imkânlarının denenmesi önemlidir. Böylece kendi yapabileceklerini ve sınırlılıklarını da sınırlar. Tüm bu durumların öğrenilmesi için işlemin defalarca yapılması gerekir. Bu süreçlerde çocuk kalemin kâğıtta bıraktığı işaretlerin sonsuzluğunu ve ilk kez kâğıtta çizdiği şeklin gördüğü nesnelere herhangi birinin görevini üstlendiğini keşfeder (Kırışoğlu, 2002, s.78-80).

Günlük yaşamlarında uzun süre esir oldukları televizyon da izledikleri, onun yaşamında büyük bir öneme sahip olup bilişsel süreçlerini ve algısını etkiler. Bu etkilenmelerin olumlu sonuç vermesi, eğitici olması sunulan içeriğin özelliği ile alakalıdır. Bu araştırma örneklem olarak alınan Niloya Çizgi filmindeki kahramanlar ve görseller açısından doğru mudur? Sorusuna eğitimciler ve aileler adına çocuk resimleri ile onların bize anlattıklarını daha önce yapılmış bilimsel verilere dayandırılarak açıklaması bakımından önemlidir.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma;

1. 3-6 yaş grubundaki okul öncesi eğitimi alan, araştırmacının ulaşabildiği 61 çocuk tarafından yapılan resimlerle sınırlıdır.
2. Çalışmada yer alan grup okuma yazma bilmediği için anket tekniği kullanılamamıştır. Sözel olarak sorulan sorulara verilen cevaplarla sınırlıdır.
3. Resmin konusu Niloya çizgi filmi ile sınırlandırılmıştır.

Varsayımlar

Araştırma kapsamında seçilen Niloya çizgi filmi ve kahramanlarına çocukların vermiş oldukları cevaplarda çocukların gerçekçi ve doğru düşüncelerini beyan ettikleri varsayılmıştır.

Seçilen Niloya çizgi film örneği, diğer tüm TRT çizgi filmlerinde kullanılan kahramanlar ve görseller açısından çocuğun görsel algı ve sosyal gelişimini belirlemeye kaynaklık edecek seviyede olduğu varsayılmıştır.

Çocukların çizmiş oldukları resimlerde yer alan tüm unsurların araştırmanın içeriğine ve amacına hizmet edecek ve çalışmanın içeriğini aşmayacak düzeyde olduğu varsayılmıştır.

BİRİNCİ BÖLÜM

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

1.1. 3-6 YAŞ ÇOCUKLARIN GELİŞİM ÖZELLİKLERİ

Gelişim çocukların; öğrenebilmesi, yaşadıklarını anlamlandırması, duyabilmesi, konuşabilmesi ve kendi benliği ile ilişkileri kurabilmesi, motor kas becerilerini keşfetmesi, oynadığı oyunları anlaması gibi özellikleri kapsamaktadır. Doğumdan itibaren başlar ve ömrün sonuna kadar devam eder. Gelişim olayı zihinsel, sosyal, bedensel, duygusal, dil gelişim, algısal gelişim vb. alanlardan oluşmaktadır diyebiliriz. Bu alanların birinde yaşanan olumlu veya olumsuz etkiler diğer gelişim alanlarını da etki eder (Url 1: www.okankoleji.com).

1.1.1. Bedensel Gelişim

3-6 yaş gelişim dönemi çocuklar için en verimli zamandır. Bu zaman diliminde gelişimleri, tüm yaşam süreci boyunca en hızlı olan dönemdir. Çocuk bu dönemde verilen tüm uyarıcılara açıktır ve en hızlı şekilde alır, istenildiği gibi işlenebilir. Üç yaşındaki çocuk yürümeyle alakalı bütün hareketleri rahatlıkla başararak, etrafındakilerle sözlü iletişim kurabilen, kısa zamanda aynı yaştakilerle oynayan gelişmiş bir kişidir.

4 yaş çocuğu aktiftir ve enerjik olan tırmanma, zıplama, bisikleti hızlı kullanma ve takla atma gibi bütün fiziksel etkinliklerden hoşlanır. Parmaklarını çok daha iyi kullanarak kalemler, fırça ve buna benzer küçük aletleri tutarak kullanabilir. Büyük boyuttaki resim kâğıtlarına kalemler ve fırça yardımıyla görseller oluşturmayı sever (Aydın, Aydın, 1999, s.13).

Gelişim bir süreç ve sıralı bir şekilde ilerler bu sebeple yaş dönemlerine göre gelişim özellikleri her yaşta üzerine yeni öğrenmeler ekleyerek devam etmektedir.

Artık temel becerilerini yerine getirmeyi öğrenen 5 yaş bireyi, daha bilgili ve olgun bir birey görünümüne ulaşır. Etrafına karşı daha yakın davranır ve yeni iletişim yaklaşımlarında bulunur.

5 yaş bireyi çevre desteğine daha az ihtiyaç duymaya başlar. Kaslarını daha iyi kontrol edebilmeye başlar. Düzenli cümleler kurabilir ve insanlarla yaşamış olduğu kişisel özelliklerle sosyal iletişimde artış gözlenir. Sürekli konuşma isteği duyar. Yetişkinlere benzer uzun yapıda cümleler kurmak için çabalar. Çevresindeki gerçekleşen olayları, masalları sırasına dikkat ederek anlatabilir.

Oyunlarda genelde yetişkinlerin rollerini ve davranışlarını konu alır. El işlerine ilgili duyar ve tamamlayacağı görevler tercih edilmeli, bu sayede sorumluluk bilinci geliştirmesi desteklenebilir. Grup şeklinde oynanan oyunlarda birliktelik çok daha uzun olur, grup içerisinde üyeler kurallarını kendileri koymayı öğrenir. Çoğunlukla canlı, mutlu ve hareketli bir tavır içerisinde. 5-6 yaş bireyinin motor becerisinin, düşüncesinin, bireysel ve toplumsal birlikteliklerinin özellikle evde, okulda aynı zamanda toplum içerisinde uyumun çok daha belirgin olduğu gözlenir (Megep, 2009, s.19-20).

1.1.2. Zihinsel Gelişim

3-6 yaş aralığında çocuğun zihnin gücü ve bellek büyük ölçüde gelişir. Dikkat mekanizmasını uzun süreli olarak benzer konular üstünde yoğunlaştırır. Çocuklarda 3-6 yaş arasında somut şekilde düşünme becerisi yaygındır, soyut düşüncenin henüz daha gelişmediği görülür. Çocuklar, duyuları aracılığıyla düşünürler; yalnızca yapmış olduğu gözlemeleme aracılığıyla bazı hükümlere ulaşırlar. Bilimsel gerçekliğe uygun sınıflandırılmış konuları algılayamazlar (Url 2: www.tavsiyedyorum.com).

Piaget temel bilişsel gelişime dair kuramında, çocukların okul çağında zihinsel gelişim özelliklerinin “somut işlemler” olduğunu ifade eder. Bu dönemin kendinden önceki gelişim basamağı olan işlem öncesinden çok büyük farklılıklar gösterdiğini söylemektedir. Çocukta somut düşünme biçimi işlem öncesine ait dönemdeki düşünme becerilerine göre farklılık arz etmektedir (Arı, 2006 Akt. Gürbüz, 2019, s.8).

Bu yaş aralığındaki çocuklar hayal gücüne dayalı oyunları daha fazla oynarlar. Hayali oyun, çocukların insanlar, hayvanlar ve çevresindekiler hakkında bildiklerini açıklamada kullandıkları bir yöntemdir. Okul öncesi çocuklar hayal gücüne dayalı tecrübelerden çok hoşlanırlar. Kendilerini farklı yetişkin rollerinde hayal ederler.

Oyunlarında dansçı, öğretmen, süper kahramanlar vb. farklı yetişkin rollerine bürünürler. Kendi zihinlerinde canlandırdıkları hayali arkadaşlarla konuşurlar. Farklı duygu ve davranışları öğrenirler. Hayal ile gerçek yaşantıyı zaman zaman karıştırırlar. Çoğu zaman gerçek ve hayal arasındaki farkı ayırt edemezler. Hayali oyunlar bu yaşlardaki çocukların yaşadıkları çevreyi anlamalarına yardım eder. Çocuk kurduğu hayali oyunda bir başkası gibi davranır; eşyaları ve objeleri birbiri yerine kullanır veya bir nesneyi kendi hayal gücünde canlandırdığı hareketler, sesler ve kelimeleri kullanarak tanımlarlar (Url 3: www.acevokuloncesi.org).

1.1.3. Dil Gelişimi

Dil çocuğun bir şeyler öğrenebilmesinde ilk unsur olup bireyin yaşantısında çok önemli bir yer tutar. Çocuk dünyaya gözlerinin açtığı andan itibaren çıkarmaya başladığı ilk seslerden olgunlaşma dönemine kadar gelişimsel bir süreç izler.

6 yaşında çocuklar artık yetişkinlerinkine benzeyen bir dil yapısı oluşturmaya başlar. Anne babası, arkadaşları ve yeni tanıştığı insanlarla olumlu iletişim kurar. Çocuk çevreden bilgi alışverişi yaparak konuşmayı uygun şekilde yönlendirir. Özne-fiil uyumunda ve zaman eklerinde hatalar yapabilir (Senemoğlu, 2000, s.135).

Çocuklar bu dönemde birden fazla uyarıcıya maruz bırakılarak kelime haznelerini güçlendirecek ortamlar oluşturulmalı televizyon önünde tek başına bir uyarıcıya maruz bırakılmamalıdır. Aksine bol bol konuşarak nesnelere ve olaylar hakkında bilgi verilmeli yeni kelimeler kazandırılmalıdır.

1.1.4. Duygusal Gelişim

Çocukta duygusal gelişim çevresi ile sağlıklı ilişki kurması, başkalarının duygu ve düşüncelerini tanımlaması ve anlaması açısından önemli bir etkidir.

Hayat boyu gelişmenin devam etmesine rağmen, okul öncesinde büyük ölçüde biçimlenen sosyal gelişim ve duygusal, ruhsal gelişimin üzerinde ebeveynlerin etkisi yadsınamayacak kadar büyüktür. Okul öncesi 3-6 yaş döneminde, çocuk büyük bir hızla geliştiği bir dönemdedir. Bu konuda yapılan araştırmalar, bu yaş aralığında çocuğun kazandığı yeni davranışların büyük bir kısmının, yetişkin bir bireyin kişilik

özelliklerini, hal, tavır, sık yaptıkları davranışlarını ve değer yargılarını şekillendirdiğini ifade etmektedir. Bu gelişim döneminde verilen eğitim, çocuğun duygusal ve psikolojik gelişimini, algısal düzeyini arttırmakta, sosyal çevresine uyumu ve davranış becerilerinin geliştirmesine destek olmaktadır (Kandır, Alpan, 2010, s.34).

Üç-dört yaş aralığındaki çocuklarda merak, cesaret aynı zamanda rekabet duyguları artar. Fakat, etrafındakiler tarafından kabul edilemeyeceğini düşündüğü dürtülerini, hislerini kontrol etmeye çalışırlar. Bu dönemdeki çocuk toplumsal değer yargılarını ve kavramları öğrenir, utanma duygusu gelişir. Beş yaşına gelen çocuk, duygusal açıdan dengeli görünse de bazen kaybolmaktan, yalnızlıktan ya da karanlıktan korkabilir. Arkadaşları ile uyumlu oyunlar oynayabilen 5 yaşındaki çocuk yetişkinlerle kurmuş olduğu ilişkilerinde ise başarılı aynı zamanda mutlu olurlar (Aydın ve Aydın, 1999, s.16).

1.1.5. Sosyal Gelişim

3-6 yaş aralığındaki çocukların en büyük duygusal eksikliği sevmek ve değer görmek olarak belirtilir. Ebeveynleri ve çevrelerindeki diğer yetişkinler tarafından gördükleri ilgi ve şefkat ne kadar çok ise, duygusal gelişimleri o kadar sağlıklı olur. Çocukta, iyi ve kötü kavramı öncelikler anne babanın beğenip beğenmediği durumlar ile şekillenmeye başlar. Değer yargılarından habersiz doğan çocuk doğru yanlış düşünme becerilerini ancak yaşayarak ve deneyimleyerek zihninde oluşturabilir. Okul öncesi dönemde çocuk davranışı yapar, anne babası veya çevresindeki diğer yetişkinlerin verdikleri tepkiye göre doğru ve yanlış kavramlarını zihninde oturtur. Bu aşamadan sonraki hayatında da benzer davranışları tekrar ettiğinde ne tür tepkiler göreceğini de öğrenmiş olur (Url 4: www.tavsiyedyorum.com).

Ebeveynler, öğretmenler ve arkadaşların önemini içselleştirilmesi, bunun çocuğun davranışlarına yansması çocukta var olan değerler ve ahlaki yargılarının oluşması ve gelişmesi için oldukça önemli bir basamaktır. Karşıdakini düşünme, onun haklarını gözetme, toplumsal kurallara uyma vb. değerleri çocuk okul ortamında kazanır ve benimser. Öğretmenler çocukları sosyal bir topluluğun üyesi yaparak çocuğu grubunun yararı için çalışabilecek şekilde yönlendirme açısından bilinçli

olmalı ve çocukların bu konu hakkında her anını değerlendirebilmelidir (Kılıççı, 1992 Akt. Gürbüz, 2019, s.8).

Bu yaştaki çocuk sosyal yönden oldukça mutlu bir dönemdedir. Çocuk evde ebeveynlerine yardım etmekten hoşlanır, oyunları beraber oynadıkları arkadaş ve küçük kardeşlerini korumaya çalışırlar. Oyun arkadaşları üstünde pozitif bir etki uyandırmaya çalışmasına rağmen, neye mal olursa olsun inatçılık etmez. Sosyal anlamda başkaları üstünde pozitif etkiler bırakabilmeyi ister davranışları azda olsa yetişkinlere benzer. Beş yaşındaki çocuk diğer insanlara olan güveni ile beraber benliğine karşı bileşik bir güven barındırır. Sosyal uyum konusunda oldukça başarılıdır (Sandström, 1982 Akt. Kısa, 2009, s.22).

Beş yaş dönemindeki çocuk daima uyumlu rahat, sakin davranışlar ve tepkiler sergiler. Altı yaşına gelince daha hareketli ve uyumsuz bir tavır ve davranışlarda bulunur. Bu yaştaki çocuklar farklı tecrübeler kazanmaya istekli olmalarına karşın yetişkinin bu deneyimler esnasında yanlarında olmalarını isterler. Çocuklar kendilerine belirlenen kurallar hakkında şüpheli bir tavır sergiler. Sosyal açıdan aile bireyelerine bağlı olmak isterken bu dönemde okul öncesi eğitimin de etkisi ile öğretmenleri ve arkadaşlarının değeri her geçen gün çoğalır. Oyun arkadaşları çoğalmıştır ve yetişkin kontrolündeki oyunlarda verilen rolleri uygun bir şekilde yerine getirebilir (Oktay, 1999, s.122-123).

1.1.6. Algısal Gelişim

3 yaşındaki bir çocuk oyun zamanının büyük bir kısmını hayali oyunlarla geçirir. Hayali oyunlar işbirlikçi davranmayı gerektirir. Çocuk sırayla oynamayı, paylaşmayı, arkadaşlarıyla birlikte yeni oyunlar kurmayı öğrendikçe önemli sosyal beceriler geliştirmeye başlar. Hayali oyunlar çocuğun farklı yetişkin rolleri almasını gerektirdiğinden çocuk yeni ve yaratıcı sosyal fikirleri keşfeder.

Doğru, anlaşılır ve yeterli düzeyde duyumsamayı bilinçli ve anlamlı algılamaya çeviren çocuk, içinde bulunduğu gelişim döneminde en ileri seviyede olan bireyler olma imkânını bulacaklardır. Bu amaçla çocuğun algısal motor becerileri onun eğitimi adına oldukça önemlidir. Algısal motor becerilerindeki gelişim, çocuğun

gördüğünü duyu organları aracılığıyla farklı uyarıcıları alması ve algılaması, onun algılamalarına paralel olarak bazı davranışlar göstermeye başlaması olarak açıklanır (Özer ve Özer 1998 Akt. Tüfekçioğlu, Ayça, 2008, s.3).

Piaget'e göre işlem öncesi dönemde dil ve kavram gelişiminin kaynağı simgesel işlevdir. Simgesel işlev, simgeleri algılama ve kullanabilme yetisini barındırır, aynı zamanda dil, jestler, düşsel ve simgesel oyunlar ve resim yapma için temel oluşturur (Gander ve Gardiner, 2007 Akt. Demirci, 2010, s.11).

Algılama aşamasında şema, imgeler ve semboller çok önemlidir. Şema insanların zihninde, çevresine uyabilmeye yardımcı olan davranış ve düşünce tarzı kalıplarının çevreyle zihin arasındaki etkileşim sonunda meydana gelir. İmge duyu organlarımızla alınan duyuların, insan beyninde bırakmış olduğu izler olduğu kabul edilir. Algılama aşamasındaki görsel imgeler iki yaşın sonuna doğru gelişme gösterir. Semboller, eşyalar ve olayların yerine temsilleri olduğu ifade edilmektedir. Örnek olarak; bir iletişim simgesi olan kelimeler, yazılı bir şekilde veya sözlü olarak kullanılırken, bir müziğin parçası, seslerle ya da bir enstrümanla ifade edilmektedir. Bir olay; herhangi bir resimle, şiir veya jest ve mimiklerle aktarılır (Meb, 2014, s.5).

İki-dört yaş arasında çocuklar, gözleriyle görmedikleri nesne, olay, kişi, varlık için temsili semboller geliştirir. Örneğin, bir çubuğu at gibi kullanabilir. Nesnelere sadece tek bir özelliğe, renklerine ya da biçimlerine göre sınıflandırır. Mantıkları değişken ve yüzeyseldir, mantıklı düşünme tam olarak gelişmemiştir. İmgelerle ve sembollerle düşünür. Çocuk nesnelere sadece dikkat çeken görünüşüyle ilgilenir, mantık yürütemez. Örneğin, canlıyı cansızdan, rüyayı gerçekten ayıramayabilir. Sebep sonuç ilişkisi kuramaz. Korunum, bir nesne veya nesne konumunun şekli ya da mekâna göre bulunduğu yer değiştiğinde nesnenin, nicelik, hacim, sayı ve diğer niteliklerinin aynı kalacağı ilkesidir (Senemoğlu, 2002 Akt. Demirci, 2010, s.11).

İnsanın doğduğu andan itibaren, hayatı boyunca görme, işitme, tat alma, koklama ve hissetme gibi duyu özelliklerini kullanarak etrafındaki bilgileri bir araya getirme, algılama, yorumlama ve karşılaştığı yeni durumlara alışma sürecine algı denmektedir. Algılamaya yardımcı olan, duyu organlarının; gözlerin, kulakların, ağzın, burnun ve derinin sağlıklı olması uyarılara anlam vererek yorumlanabilmesi

için önemli bir yer tutar. Örnek olarak; yolda bir arkadaşımızla karşılaştığımızda, onun dış görüntüsü gözümüze, bizim dış görüntümüz ise onun gözü, yani retinasına yansımaktadır. Biyolojik yapısı içinde göz bu görüntüleri beyne ulaştırır. Beyinse burada yer alan duyuşsal bilginin alınmasıyla anlama, seçilme ve aynı zamanda yorumlama aşamalarını meydana getirir. Hızlı bir şekilde gelişen bu süreçler sonucunda arkadaşımızın bizi fark etmesi ve selamlaması gerekir. Algılama aşamasında olgunlaşma, öğrenme, deneyim, geçmiş yaşantılar ve beklentilerin önemi oldukça büyüktür (Meb, 2014, s.5).

Piaget'e göre, okulöncesi dönemdeki çocuklar problemler hakkında daha büyük çocuklara göre belirgin şekilde farklı biçimde düşünme eğilimindedirler. İşlem öncesi dönemdeki çocukların önemli düşünce biçimleri aşağıda verilmiştir.

1.2. 3-6 YAŞ ÇOCUKLARDA GÖRSEL ALGI

Algı bireyin günlük yaşantısı esnasında kazandığı duyuşsal edinimlerin beyin tarafından anlaşılıp, düzenlenip, yorumlanması ya da anlamlandırılmasıdır. İnsan yaşamı boyunca her zaman farklı birçok nesnelere etkileşim içerisinde olur. Bu etkilenmeler bilişsel, duyuşsal veya görsel olabileceği gibi, dokunarak anlama, düşünme ya da olaylar gibi birçok karmaşık uyarıcılar da olabilmektedir. İnsan beyni bütün bu verileri, çevreden gelen uyarıları birleştirerek birbirleri ile sentezleyerek tanımlar, açıklar, sınıflandırır, biçimlendirir ve anlamlı hale getirir (Artut, 2006. s.166).

Görsel algılama kişinin gördüğünü anlama becerisi olduğu şeklinde tanımlanabilir. Bireyin bir şeyi nasıl göreceği ve algılayabileceği, hangi görüntüleri seçip hangilerini seçemeyeceği, duyuşsal şekilde algılamış olduğu görüntülere ne tarz anlamlar yüklemiş olduğu, kişinin bilgi birikimleri ve tecrübeleriyle alakalıdır. Görsel algılamanın oluşması için kişinin ruhsal açıdan bakma ve görme becerilerine hazır olması gerekmektedir. Bu aşamada bireyin, baktığında ne görmeyi amaçladığı, çevresini saran görüntü çeşitliliği içinden ne algılamaya gerek olduğu görsel algılamanın sağlanması sürecinde çok büyük bir öneme sahiptir (İnceoğlu, 2004 Akt. Türköz Sarp, 2013, s.15).

Görsel algı kavramını açıklayabilmek için çocuğun hangi yaşlarda neyi önce algıladığını bilmek gerekir. Kullanılan uyarıcının rengini, boyutunu, biçimini, dokusunu, yönünü vb. özellikleri önemlidir.

Dünyayı algılamak bütün duyuların etkileşimiyle birlikte gerçekleşir. Fakat görselleri algılama bütün algısal süreçlerin içinde en etkileyici ve en güçlüsüdür. Görselleri algılamada kişi, görme yetisi ile algılamış olduğu bilgiyi anlamak amacıyla görsel uyarınları anlamlı bir şekilde bir araya getirmekte, sınıflandırmakta ve genelledebilmektedir. Tüm bu süreçler görme yetimiz sayesinde beyne aktarılarak hızlı bir şekilde oluşmaktadır. Görsel algılama yalnızca iyi görme becerisi değildir. Görsel uyarıcının yorumlanması sonucu beyinde meydana gelmektedir. Topu görebilmek duyuşsal bir süreçtir, fakat nesnenin top olduğunun algılanması bir düşünme şeklidir ve birçok zihinsel işlem sonucu oluşur (Türköz Sarp, 2013, s.15).

Bir şeklin algılanması için farklı şekiller ve zeminden değişik renkte, boyutta, nitelikte olması gerekir. 2-3 yaş aralığındaki çocuklar, benzer yapıları birleştirebilirler. Dört yaşına doğru ise renkler ve şekil açısından benzer olan cisimleri, benzerliklerine göre bir araya getirebilir; kolay olan şekilleri ayırır, başka birinin yardımıyla biçimleri bir araya getirerek şekil oluştururlar. Beş yaşından sonra çocuklar nesnelere, farklı şekilleri yönlerine ve genel hatlarına göre ayırtmaya başlar. Bu yaşlarda çocuk, sembolik olan yıldız vb. biçimlerini, daha üst düzey geometrik biçimleri: Örneğin; eşkenar dikdörtgen, yamuk ve elips gibi ayırabilecek bir yeteneğe ulaşmaktadır (Çukur, Delice, 2011, s.29).

Nesnelere, sembollere, kişilere ve olaylara verilen ifadeler ve bunların önem dereceleri insanların geçirdikleri zengin yaşantılar ile oluşur. Bu anlamları dışarıdan gelen uyarıcının bizzat kendisiyle değil, çevreden algıladığımız o uyarıcının bireyin yaşantı ve deneyimleri ile olan ilişkisi ile açıklarız (Cüceloğlu, 1998 Akt. Artut, 2006, s.166).

Çocuğun gelişim dönemleri ile bağlantılı gelişen görsel algı özellikle çocuğun çoğu zamanını geçirdiği televizyonda izlediği çizgi filmler ile ilişkilendirilebilir. Çünkü çocuğun çizgi filmlerde izledikleri ile gerçek yaşamdan çıkarımlarda bulunması ya da gerçek yaşamda algıladıklarını izlediği çizgi filmlerden seçebilir.

1.3. 3-6 YAŞ ÇOCUKLARDA ÇİZGİSEL GELİŞİM ÖZELLİKLERİ

1.3.1. Çocuk Resimleri Kuramları

Çocukların görselleri nasıl algıladıklarını belirleme ve anlama yöntemlerinde biride çocukları çizmiş oldukları resimleri incelemek ve açıklamaktır. Çocuk resimlerin de yer alan şeylerin açıklanması ve anlamlandırılması bu görüşü savunan birçok bilim adamı tarafından desteklenmiştir.

Arnheim'e göre; çocuklar resimlerinde nesne yerine geçen gelişigüzel simgeler şekiller çizerler. Yaptıkları resimler genellikle nesnelerin gerçekçi örnekleri değil, yapısal olarak benzerleridir. Küçük yaşlardaki çocuklar kâğıtlar üzerine çizdikleri görsel bir nesnenin doğada var olduğundan farklı olabildiğinin gerçeğini kendiliğinden kavrar ve keşfederler. Örnek olarak dört bacaklı bir top resmi çizmek, köpek, koyun ya da at çizmekle aynı olabilir. Bir sonraki aşamada bu hayvanları daha belirginleştirecek yeni eklemeler yapmayı öğrenirler (Hurtwitz ve Day, 1991 Akt. Buyurgan & Buyurgan, 2012, s.24).

Okul öncesi (3-6) yaş dönemindeki çocuk genellikle gördüğü bir şeyi aynen çizmeye başlamaz. Örnek verecek olunursa; okul bahçesi olarak verilen bir konu hakkında resim çizerken yaptığı bireyleri eğer hızlı koşuyorsa bunu göstermek için uzun bacaklı, eğer yavaş koşuyorsa o kişiyi ise kısa bacaklı çizer. Onun resimlerinde çevre hiçbir önem taşımamaktadır. Çoğu zaman çevrenin farkında bile değildir (Kehnemuyi, 2006, s.17).

Çocuk düşünme ve algılama eyleminde önce nesnelere edindiği gelişigüzel izlenimlerinden yola çıkarak farklı farklı öğelerden oluşan bir imge birleştirme eğilimindedir. Çocuklar yaşları ilerledikçe bildikleri bilgilere gördüklerini, gördükleri nesnelere bilip öğrendiklerini eklemeye devam ederek gelişim gösterirler. Karşılaştıkları nesnelere ve olaylardan çıkardıkları anlamlar zamanla daha çok zenginleşir ve geçmiş yaşantılarının da bu gelişimde rol oynadığı görülür. Bir cismin ne olduğunu ve neye yaradığını her yeni tecrübe ile üzerine ekledikleri geçmiş deneyimleriyle her geçen gün biraz daha ustalaşırlar. Her seferinde de daha çok ön

bilgi ve ip ucuna ihtiyaç duyarlar (Kırışoğlu, 2002 Akt. Buyurgan & Buyurgan, 2012, s.24-25).

Çocuk yatığı resimden son derece emindir ve güven duyar. Ne anlatmak istediğini, kafasında tasarladığını kağıdına sorunsuzca aktarabilir. O yaş dñnemindeki çocuklar konu açıklanır açıklanmaz: ne çizeceğimi biliyorum ne yapmak istediğimden eminim diyen ifadelerle insana bakar ve hiç beklemeden işine koyulur. Sonuç çocuk için pek fazla önem arz etmez; onun için önemli olan kendi sanatını yaptığı zaman dilimidir. Çocuk resim yaparken kendini öyle derin iç dünyasına kapatır ki, çoğu zaman heveslerini ve coşkularını sese dönüştürüp değişik sesler çıkarır ya da farklı davranışlar yapmaya başlar (Kehnemuyi, 2006, s.17).

Çocuklar bu öğrenmelerinde bir süre sonra sadece somut nesnelere alakalı değil, soyut tarzdaki kavramları da öğrenebilir. Ancak çocuklar öğrendiği en soyut kavramları bile görselleri yaptığı resimlerde somut hale getirerek resmeder. Bu düşünme biçimi ile çocuk görsel olarak gereçler üzerinden düşünmeyi, gereçlerin kendine ait kısıtlılıkları ve imkânları dâhilinde değerlerle düşünür ve sorun çözer (Kırışoğlu, 2003 Akt. Buyurgan & Buyurgan, 2012, s.26).

Dolayısıyla çocuk resimlerinde görñlen çizimler bir soyutlama değildir. Onların çevrelerini algılayış biçimlerinin imgelerine bağlı olarak genellemeleridir. Çocuk bedensel gelişim, ruhsal gelişim, zihinsel ve toplumsal gelişimi ile eş değer olarak çizgisel olarak da gelişir. Çocukların öğrendikleri, deneyimleri arttıka ve algıları geliştikçe resimlerindeki farklılıklarda gözle görñlür biçimde hissedilir diyebiliriz.

1.3.2. Çocuk Resimlerine Gelişimsel ve Ruhsal Açıdan Bakış

Çocuk resimlerinin açıklanmasına ve analizine birçok araştırmacı ve bilimsel kuramcı ilgi duymuştur. Bu alan ile ilgili yapılan araştırmaların ilki Freud ve Jung adlı ruh bilimcilerin yaptıkları araştırmalar ile ortaya çıkmıştır. Çocuk resimleri ile akıl hastalarının yapmış oldukları resimleri anlama ve yorumlamaya duyulan merak giderek artmaktadır.

Çocuk resimleri ile onların sanatsal gelişim dönemlerini ve çocuk eğitiminde bu yorumlamaların önemi üzerine bir makale yazan Cooke 'un 1985 tarihli ilk çalışmasının konusunu oluşturmaktadır. Yine Ricci adlı ruhbilimci de 1887 yılında İtalyan çocuklarının resimleri üzerine gözlem ve araştırmalarını yayınlamıştır (Malchiodi, 2005 ve Haris, 1963 Akt. Buyurgan & Buyurgan, 2012, s.25).

Çocukların dünyasında resim çizmek diğer sanatsal faaliyetlerden daha farklı bir öneme sahiptir. Çocukların bu sanatsal edinimden duydukları hazzı çocuk resimleriyle alakalı birçok kuramcı farklı şekillerde açıklamıştır. Örneğin gelişimsel yaklaşım çocuğun neden resim yaptığını oyunu açıklayan kuramlardan yola çıkarak cevap vermiştir. Bu kuramlardan bazıları fazla enerji kuramı; aktif ve sürekli hareketin insanın doğasında olduğunu ve oyun oynamanın bireyin yüksek enerjisini dışa vurmanın sonucu olduğunu ileri sürer.

Alıştırma öncesi kuram ise; Sanatsal faaliyetlerin çocuğun gelecek dönemlerdeki yetenek ve becerilerini ortaya çıkarmasını ve geliştirmesini sağlayan etkinlikleri kasar.

Bir diğeri ise yineleme kuramıdır; oyunun geleneklerimiz açısından önemli olan içgüdüsel davranışların provası olduğunu varsayar (Yavuzer, 1998, s.24).

Britsch (1926) ilk kez çocuk resimlerinin bir gelişim süreci içerdiğine vurgu yapar. Bu gelişimin çocuğun öğrenmesi ile ilgisinin olmadığını savunur. Süreç organizmanın doğal bir sonucudur ve çocuk büyüyüp gelişirken kendiliğinden ortaya çıkar. Bu sebepten ötürü çocuk resimleri yaptırılırken her türlü dış etkilerden uzak olması onu daha değerli kılacaktır. Bu görüşe bağlı olarak çocuk resimlerinin geliştirilmesine yönelik yapılmak istenen her öğretim eylemi reddedilir. Çünkü çocuğa yönelik yapılacak her türlü öğretimin çocuğun doğal gelişimini aksatacağı düşünülür (Kırıçoğlu, 2002 Akt. Buyurgan & Buyurgan, 2012, s.26).

Son dönemlerde sanat eğitimi adına büyük değişimler yaşanmaya başlamıştır. Önceden sanat bir çocuğa verilen bir ders niteliğindeyken, şimdilerde çocuğun düşüncelerini ve duygularını dışa vurduğu bir araç haline gelmiştir. Eski zamanlarda öğretmen öğrencilere nasıl resim çizmeleri gerektiğini gösterirken şimdilerde ise bu

davranışın ne denli yanlış olduğu anlaşılmaya başlamıştır. Artık günümüzde sanat eğitimcileri çocuğa resim yapmanın nasıl olduğunu, bir şeyin nasıl çizildiğini değil de daha heyecan verici, coşturucu nitelikteki konular ile çocuğu doğru ve eğlenceli bir yola sokarak çocuğun istekli resim yapmasını sağlamaktadır (Kehnemuyi, 2006, s.18).

Piaget'in çocuğun resimsel ve bilişsel gelişimiyle ilgili görüşüne göre; çocuklukta zihinsel gelişim daha çok biyolojik olgunluğa ve yaşına paralel bir şekilde sıralı süreçlerden geçerek ortaya çıkar. Piaget'in önerdiği bir diğer resim kuramına göre ise; resim çocukların yaşamış oldukları dünyayı gelişen ve değişen bir şekilde zihninde canlandığını kuramında kanıt saymıştır. Piaget çocuk çizimlerini sembolik oyunlarla ve zihinsel imgelerle açıklamaya çalışmıştır. Piaget'e göre çizimler zihinsel imgelerin kâğıda yansımasıdır fakat mekânsal kavramlara dair zihinsel imgenin oluşmaması durumunda doğru bir çizim yapılamamaktadır (Yavuzer, 1998, s.24).

Yine aynı şekilde Constance Bond isimli psikolog da 3 yaşında olan Çinli bir çocuk üzerinde son derece başarılı maymun resimleri üzerinde bu araştırmayı yapar. Bu araştırmalar sonucunda ileri aşamalara hızlı ve rahat ulaşanlar ile erken yaşta gelişim özelliği gösteren çocukların tikel yeteneklerinin ilerleyen zamanda daha çok gelişebileceğini veya aynı kalma düşüncesini görmüş olurlar. Bu olayı örneklerle açıklayan kuramcılar; Nadia adlı bu çocuğun konuşma yeteneğini geliştirmeye çalışırlar. Ancak bunu yaparken sözel yeteneğinin geliştirildiğinde çocuğun resim yeteneğinin gelişme göstermediğini görürler. Çocuğun resim yeteneği yaşlılarıyla aynı seviyeye ulaşarak ortalama bir düzeyde kalır. Sonuç olarak psikologlar bu katı ve kesin düşüncelerinden vazgeçerek değiştirmiş olurlar (Kırışioğlu, Stokrocki, 1997, s.27-28 Akt. Buyurgan & Buyurgan, 2012, s.28).

1.3.3. Çocuk Resimlerine Sanatsal Açıdan Bakış

20. yüzyılın başların itibaren görsel unsurların sanatın içine dahil edilmeye başlandığı ve sanatsal yaratımda yeni kaynaklar arandığı zamanlar ile başlar. Çocuk resimlerinin keşfedilmesi de bu döneme denk gelir.

Sanat tarihçisi ve aynı zamanda eleştirmeni olan Herbert Read bu konu hakkında uzun süre çalışmış olup, araştırmaları hakkında yazılar yazmıştır. 1930'lu

tarikhlerde çocuk resimleri üzerinden yapılmış bir sergiyi gezerek gözlemlerini şu şekilde ifade etmektedir: “*Sergideki resimlerin çoğunluğu okullarımızdaki sanat derslerinin ne denli estetik kuralları veya çocuk ruh bilimiyle ilişkisiz olduğunu açıkça ortaya koymaktadır*”. Bu konu hakkında yazdığı yazıların da sanatın çocuk eğitimindeki önemi ve rolünün oldukça fazla olduğunu savunarak bu alan ile ilgili okullarda çalışmalar yapılmasının önünü açmıştır. Herbert Read’in sıklıkla uyguladığı ve kullandığı “sanat yolu ile eğitim” ifadesi ise bütün dünyada sanat eğitimcileri ve kuramcılarını tarafından kabul görmüş ve benimsenmiştir (Kehnemuyi, 2006, s.18).

Estetik değer sanat alanında yaratıcılığa aynı zamanda ilkel ve gerçek anlatımlara yöneldiği zaman çocukların resimleri ise kendine özgü estetik kurallara göre değerlendirilmeye başlar. Çocuk resimlerinde yer alan değer nedir? Sorusuna cevap aranır. Alınan cevap estetik açıdan sanatın en ilk, kendine özgü ve sade biçimidir. Çocuk resimler ve sanatçı resimleri arasında kıyas yapılır. İsviçreli eğitimci ve sanatçı olan R.Topffer: “*Henüz karalamalar yapan çocuk Michelangelo ile ölümsüz sanatçı Michelangelo arasındaki fark, Michelangelo ile çırağı arasındaki farktan çok daha azdır*” (Kırıçoğlu, 2002 Akt. Buyurgan & Buyurgan, 2012, s.29).

Bu görüş giderek yaygınlaşmaya başladığında çocuk resimleri sanatın en saf ve yalın eserleri olarak görülürken, bir başka bakış açısında çocuk ve yetişkinlerin yaptıkları resimlerin birbirinden ayrı değerlendirilmesi gerektiği düşüncesi ortaya çıkar.

D. O. Hebb, çocukların oluşturmuş oldukları şekillerin parçalarına dair bir açıklama yapmamasına karşın, bütünüün şeklin tamamına dair algıyı yansıttığını savunmaktadır. Parça ve bütünüün değişik zihinsel aşamalar tarafından algılandığını ortaya koymaktadır. Bütünüü görebilme yetisi doğuştan geldiği bilinen bir yetidir. Parçaların değerlendirilebilmesiye göz ile beynin beraber etkinlikleriyle açıklanabilir. Çocuklar oval, üçgen vb. şekillerin dış hatlarını çizim öncesinde alan içerisinde basit karalamalardan meydana gelen çeşitli çizgilere yer vermektedir (Yavuzer, 1998, s.28).

Read de, Klee’nin yaptığı bazı resimler ile çocuk resimlerinin kolayca karıştırılabileceğini söyler. Çünkü sade, ince ve hassas duygulu çizgiler, bir parçanın anlamlı ancak farklı gösterimi ve güzel hayalleri açısından çocuk resimlerine benzetir.

Ancak aralarındaki fark Klee'nin resimleri daha nüktelidir, zeki izleyici kitlesine hitap eder, onlara mesajlar verir. Çocuk resimleri ise, çocuk bir resim çizdiğinde bu resmi sadece kendisi için yapar. Resimlerinde yer alan güzellik ve farklı bakış açısı bizi şaşırtabilir, ancak çocuğun kendi yaptığı resimlerinin doğal ve normal olduğunu bilir (Read, Akt. Buyurgan & Buyurgan, 2012, s.29).

Çocuk resimlerine sanatsal açıdan bir bakış açısı oluşturmaya ışık tutan tüm bu düşünceler çocuk resimlerinin ne kadar masum ve yalın olduğunu temel alır. Aynı zamanda çocuk resimleri kendine özgü bir alandır ve yetişkinler ya da sanatsal yeterliliğe ulaşmış bireylerin eserleriyle karşılaştırılmamalıdır. Çocuk resimleri kendi gelişim sürecinde tüm dış etkenlerden uzak gelişir.

1.3.4. Çocuk Resimlerindeki Görselleri Belirleyici Sınıflandırmalar

Çocuk resimlerinde yer alan çizimler çocukların kendi istekleri doğrultusunda onun çevresinde edindiği görsel algıya göre çizilir ve boyanır. Çocuk bunu yaparken sanatsal kaygı taşımaz ancak bunlar rastlantısal da değildir. Çocuk resimlerinde yer alan figürler, şekiller, simge ve semboller yapılan araştırmalar ve kuramcıların yorumlarından yapılan çıkarımlara dayandırılarak açıklanabilir (Resim 1).

Resim 1: 4 Yaş Çocuk Resim Örneği

Simge, çocuğun nesnelere dünyasına ait tanıdığı, bildiği şeylerin yapısal eşdeğeridir; çocuğun çizimleri aracılığıyla kendini ifade ettiği biçimdir. Çocuğun algıları güçlendikçe, yaşam tecrübeleri arttıkça resimlerdeki simgelerde gelişir ve resimlerinde detaylar artmaya başlar. Çocuğun algıları aracılığıyla edindiği simgeler yaşamsal tecrübelerinin imgesidir. Çocuk resimlerdeki simgenin oluşum süreci ve gelişim aşamaları çeşitli faktörlere bağlıdır.

Bu faktörler:

- Çocuğun yaşı (fiziksel, algısal, psikolojik ve sosyal)
- Görsel uyarıcılar
- Aile, okul ve çevresi, toplumsal çevre

Çocukluk döneminin ilk yıllarında görsel algıları ile paralel gelişen simgeleri daha yalındır. Küçük motor becerileri henüz gelişmemiştir. Bir yuvarlak ve bu yuvarlağın çevresinden çıkan kollar ve bacaklar olarak çizilen kısımlar bir insanı oluşturabilir (Resim 2) (Buyurgan & Buyurgan, 2012, s.34).

Resim 2: 3 Yaş Çocuk Resmi

Cyril Burt bu yaştaki çocuğun çizgisel gelişim özelliklerini şu şekilde açıklamıştır: Bu dönemde çocuğun görsel kontrolü gelişmiştir. Örneğin; bir insan çizimi yaparken çocuk ayakları kalın bir çizgi, gözleri ise büyük yuvarlak noktalar şeklinde çizer. Elleri, kulakları, saçları, ağzı ve dişleri oldukça belirgin bir tarzda resimler. Figürlerinde baş çizerken yuvarlak formu artık onun favori şekli olmuştur. Çocuk kendi yaptığı çizimine çok daha gerçekçi bir hal verebilmek için ara sıra bir başka yuvarlak ya da kareyi gövde için kullanabilir ve hatta birden fazla çift çizgiyi de bacaklar ve kollar için kullanabilmektedir (Resim 3) (Steveni, 1968 Akt. Artut, 2006, s.221-222).

Resim 3: 5 Yaş Çocuk Resmi

Çocuk resimlerindeki en belirleyici çizimler ve sembollerin oluşumu ve gelişiminde etkili faktörlerden biride görsel uyarıcılardır. Özellikle teknolojik gelişmeler sonucu çocukların günlük yaşamlarında çok fazla görsel uyarana maruz kalır (Buyurgan & Buyurgan, 2012, s.35).

Dolayısıyla çocukların gün boyu ve sıklıkla izledikleri şeylerin resimlerindeki yansımaları bize çocuğun görsel uyarıcılardan nasıl etkilendiğini açıklar. Bu çocukların resimlerin de görsel uyarılardaki detaylandırmalar oldukça fazladır.

Bir başka çocuk resmindeki unsurları etkileyen öge ise çocuğa okutulan hikâyeler ya da dinletilen masallardır.

Çocukların resimlerinde izledikleri çizgi filmlerdeki ve dinledikleri masallardaki kahramanlara sıklıkla rastlanır. 4-7 yaş şema öncesi döneme denk gelen çocukların resimlerinde bu çizgi film ya da masallardaki hayali kahramanların çizimleri oldukça sık yer alır. Buyurgan'ın yaptığı bir araştırmada hayali karamanların 4-5 ve 6 yaş grubundaki çocukların resimlerindeki rolü ve önemi anlatılır. Çocukların resimlerinde hangi kahramanı ve neden çizdikleri konuşarak ve resim yaptırılarak belirlenir. Araştırma da çocukların cinsiyetleri, algıları zihinsel fiziksel gelişimleri ve psikolojik özelliklerine göre çocuğun çizdiği karamanları simgeleştirir. Birtakım kişisel özelliklerinde resimlerde olduğu görülür.

Çocuk içinde doğup büyüdüğü toplumsal ve kültürel değerlere göre şekillenir. Her ne kadar çevresinden ya da kitle iletişim araçlarından izlediklerinden etkilense de ailesindeki gelenek göreneklere göre büyütülür. Resimlerinde ne kadar hayali kahramanlara yer verse de kendi kültürünün izlerini de taşır.

1.3.5. Çocuğun Çizgisel Gelişiminde Algı

Çocuklar öğrenmelerinde bilme, nesnelere dokunma ve onları deneyimleme gibi duyuları aracılığıyla algılarını geliştirirler. Çocukların duyularının kullanma yöntemleri birbirinden farklıdır.

Okul öncesi döneminde çocuk resmi, onun iç dünyasından ortaya çıkan gereksinimlerinin temeline inmemizi sağlayacak kesin ve en önemli kaynak, iletişim aracı olarak bilinmektedir. Çocuk için kullanılan kâğıdın büyüklüğü, çocuğun kâğıtta figürleri çizme şekli ve yerleştirmeleri, kalemi tutuş durumu sert veya silik kullanması aynı zamanda boyama yaparken kullanmış olduğu renkler çocuğun ruhsal durumunu gösterebilmektedir. Resim eğitimi çocuğun, diğer tüm sanat dallarındaki eğitim gibi bireyin duyarlılıklarının eğitimidir. Aynı zamanda, toplu olarak grupla gerçekleştirilen sanat faaliyetleri çocuğun algısı, becerisi ve yine yaratıcılığının da bir göstergesi olarak kabul edilmektedir (Özönder Aydın, 2017, 2226-2227).

Çocukların duyuşsal olarak algıladıkları resimlerinde yaptıkları ile örtüşür. Yaptıkları resimler de gördüklerinin yapısal özelliklerinin birebir eş değerini çizmeye çalışarak öğrenir. Çocukların çizgisel gelişiminde algı iki başlığa göre incelenir:

1. Çocuk resimlerinde olan nesnelere ve figürlerde büyük ve küçük kavramı: Çocuklar 3-4 yaş aralığında büyük küçük kavramlarını fark etmeye başlarlar. 5-6 yaşına gelmiş bir çocuk, çizdiği resimlerde babası olarak yaptığı figürü en büyük kendisini çizdiği figürü ise en küçük çizer. Ancak başka nesnelere çizerken aynı durum söz konusu olmayabilir.

2. Çocuk resimlerinde mekân- konum algısı: Çocuk resimlerinde mekân kavramından ilk olarak 5 yaş civarında bahsedilebilir. Mekân çizilen nesne ve figürlerin altına ve resim düzlemine paralel olarak yatay çizilen bir çizgi şeklinde ya da boyama olarak yapılır. Çocuklar yapacaklarını yan yana bu mekân üzerine dizerler. 5-6 ve 7 yaş aralığı çocukların resimlerinde de hala nesnelere figürler görülür. Çünkü çocukta derinlik algısı gelişmemiştir (Buyurgan & Buyurgan, 2012, s.39).

Sanat Eğitimi veren insanlar ve psikologlar belirlenmiş olan yaş aralığı içinde yer alan çocukların sanatsal faaliyetlerini gözlemleyerek 3 tip tespit etmişlerdir.

- 1- Görücü Tipler: Bütünsel tarzda bir bakış açısına sahiplerdir. Konuları tamamıyla görüp lekeci bir tarzda yorumlarlar. Yaptığı çizimlerde ise figürlerin kontur çizgilerinin öncesinden belirlemektedirler.
- 2- Yapıcı Tipler: Figür-nesnelere parça parça bir şekilde hayal ederek, ayrı ayrı tamamlar ve bir bütün meydana getirirler. Örnek olarak, bir insan figür çizerken öncelikle başını, gövdesini sonrasında ise kollarını ve bacaklarını bir araya getirerek figürü meydana getirirler.
- 3- Karışık Tipler: Bu gruptaki çocuklar ise yukarıda bahsedilen iki özelliği birden barındırırlar. Çoğunlukla lekeci, üç boyuta sahip, biçimsel-figüratif eserlerde başarılı olurlar (Artut, 2006, s.238-239).

Lowenfeld ve Münz'ün yapmış olduğu çalışmaların da çocuğun çizdiği resimler iki algılama biçiminin sonucu olarak ifade edilir. Görsel algı tipine sahip bir çocuk ilk önce kendi yaşantısını görme duygusu ile sınırlar, genel hatlarıyla çizer. İkinci

aşamada yaşamının bıraktığı izlenimlerinden olan bölümleri çizer. Son aşamada ise bu parçaları bir araya getirerek yeni bir şekilde düzenler. Lowenfeld bu tür çocuklarda ayrıntıların soyut olarak algılanmasının söz konusu olmadığını söyler. Görsel nitelikteki çocuk için aşamada ki detayların ayırımında olmak ve bu detaylardaki değişiklikleri görebilmek önemlidir. Çünkü detaylar kendisini saran dış gerçeklikte olan etkilerin sonucudur (San, 1977, Lowenfeld, Creative and Mental Growth, Akt. Buyurgan & Buyurgan, 2012, s.40).

1.3.6. Çocuğun Çizgisel Gelişim Evreleri

Çocuk resimlerinin gelişim sürecine dair ilk araştırma yapan Gustaf Britsch, çocuk resimlerinin kendine has kaideleri içinde kolaydan zora doğru natürel bir şekilde gelişim gösterir. Arnheim göre; çocuk resimlerindeki gelişimsel süreç algısal bir olgudur ve gerçek bir yaratmadır der. Çocuk gördüğünün yapısal olarak birebir benzerini resimlerinde yaratır. Yani çocuk bildiği değil gördüğünü çizer. Arnheim ile Britsch çocuğun bildiği değil gördüğünü çizdiği konusunda aynı görüştedir.

Lowenfeld'in çizgisel gelişim evresine yaklaşımı doğallık konusunda Gestalt kuramcılarını ile aynıdır. Ona göre de bu çizgisel gelişim evreleri çocuğun gelişimin doğal ve sıralı sonucudur. Bu kuramcılardan ayrıldığı nokta ise çocuğun algılamasını ve yaratıcılık sürecini etkileyecek tüm etkilerden kaçınılması ve sanatın toplumsal amacına ağırlık vermesidir. Çocuk resimleri onun toplumsal, bilişsel, fiziksel, ruhsal ve çizgisel yaratıcı olan tüm süreçlerinin göstergesidir ve dışarıdan yapılacak bir müdahale onun gelişim sürecinin işleyişini engeller.

Lowenfeld kuramının evreleri şunlardır.

1. Karalama Evresi (2 - 4 yaş)
2. Şema öncesi Evre (4 - 7 yaş)
3. Şematik Evre (7 - 9 yaş)
4. Ergenlik Öncesi Evre (9 - 11 yaş)
5. Mantık Çağı (11 – 13)
6. Ergenlik Krizi (13 yaş ve sonrası) (Kırıçoğlu, Lowenfeld, 1965 Akt.

Buyurgan & Buyurgan, 2012, s.43).

Araştırma kapsamında sadece 3- 6 yaş aralığı alındığı için karalama ve şema öncesi dönemler detaylı bir şekilde açıklanır.

1.3.6.1. Karalama Evresi (2-4 Yaş)

Çocuğun ilk çizgileri olarak bilinen bu evre ilk ağlama gibidir. Çocuk doğumdan sonra ağlama eylemini bilmeden tekrarlar. Çünkü bu beceriyi yetenek haline getirme ihtiyacı duyar.

Karalama evresi, çocukların resim etkinliklerinin ilk bölümüdür. 2-4 yaş arası çocukların bu evrede oluşturdukları çizgiler, kolların ve vücudunun dinamik devinimlerinin neticesidir. Özellikle bu evrede çocuklar öncesinden edinmiş oldukları algısal ve görsel düşünce tarzının ifadesi olarak resimlerini oluştururlar. Örnek olarak, bir “Anne” resmi çizerken katiyen annesinin karşısına oturup onu model olacak şekilde kullanmadığı görülür. Çünkü çocuklar, annelerinin anlık görüntüleriyle değil, hatırlamış oldukları veya düşündükleri gibi çizmeye dikkat ederler. Çocuk için önemli olan “Anne” karakterinin kendi kafasında oluşturmuş olduğu sembollerin dışa yansımadır. Yetişkinlere sorarsanız bu tarz anlaşılmaz çizimler, çocuğun öncesinde yapmış oldukları karışık çizimlerden çokta farklı değildirler (Artut, 2004, s.230).

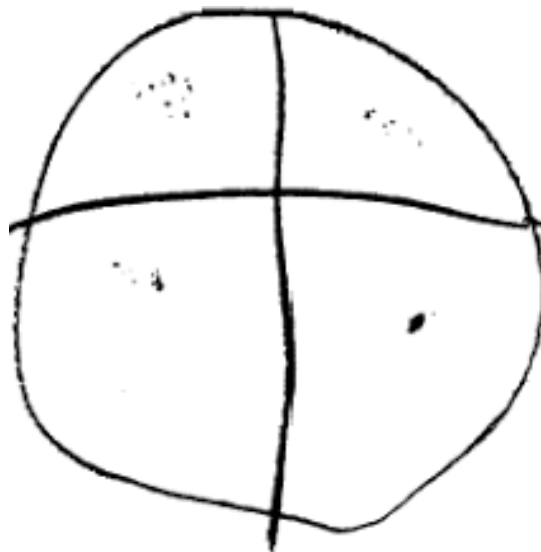
Çocuk ilk olarak eline kalem aldığı zaman yüzey üzerinde ilk çizgisini çizer ve bundan büyük bir zevk alır. Bu aşamadan sonra ağlama eyleminde olduğu gibi başarılmış olan karalama eylemi de devam etme eğilimi gösterir. Genel olarak araştırmacılar çocukların bu ilk karalama eylemlerinin pek bir şey ifade etmediğini savunurlar. Arnheim’e göre bu ilk karalamalar” temsiller” değil aksine çocukta “motor itkilerin” ağırlıkta olduğu sunuşlardır.

Rhoda Kellog, Çocukların Sanatını Çözümleme isimli kitabında oldukça çok sayıda çocuk resimlerini inceledikten sonra, çocuğun yaptığı noktadan eğri büğrü daireye kadar 20 farklı karalama şekli belirler (Resim 4) (Buyurgan & Buyurgan, 2012, s.44).

1. Karalama		Nokta vuruşlar
2. Karalama		Tek dikey çizgi
3. Karalama		Tek yatay çizgi
4. Karalama		Tek sağa sola yatay çizgi
5. Karalama		Tek kavisli çizgi
6. Karalama		Çok sayıda dikey çizgi
7. Karalama		Çok sayıda yatay çizgiler
8. Karalama		Çok sayıda çapraz çizgiler
9. Karalama		Çok sayıda eğri çizgiler
10. Karalama		Yarım eğri çizgi
11. Karalama		Eğri, bütük kapalı çizgi
12. Karalama		Zig zag veya dalgalı çizgi
13. Karalama		Tek ilmik çizgi
14. Karalama		Çok sayıda ilmik çizgi
15. Karalama		Spiral çizgi
16. Karalama		Üst üste binmiş dolgu çember çizgiler
17. Karalama		Üst üste binmiş çember çizgiler
18. Karalama		Ayrı dairesel çizgiler
19. Karalama		Tek kesilmiş çember
20. Karalama		Hatalı çember

Resim 4: Kellogg'un Çocuk Resimleri Karalamaları

Kellogg'a göre bu karalamalar da birleşen şekiller arasındaki en çok anlamı olan yuvarlağın içerisine çizilmiş çapraz veya karşılıklı iki çizgiden oluşturulan "mandala" şeklinin çizimidir. Mandala olarak adlandırılan bu şekil çocuk resimlerinde daha sonra başka şekilde dönüşebilecek ana şekildir (Resim 5) (Kellogg, 1970 Akt. Buyurgan & Buyurgan, 2012, s.44).

Resim 5: Kellogg Çocuk Mandala Şekli

Çocuğun ilk olarak karalama evresine geçişi, kaslarının gelişim düzeyine, zekâ, genel olarak sağlık durumuna ve resim çizmeye ayırdığı zamana paralel olarak farklı zamanlarda erken ya da geç gerçekleşebilir. Genellikle normal gelişim gösteren tüm çocukların içgüdüsel bir şekilde gerçekleştirmiş olduğu ilk aktiviteler rasgele, bilinçsizce yapılan, kontrol dışı karalamalardır. Çocuğun yaptığı karalamalar sınırlılık-mekân olgusu olmaksızın resim yüzeyinin tamamını rastgele kaplamaktadır. Yaşanan olaylarla, konularla alakalı dikkat süreleri çok kısa ve birbirinden farklıdır. Çevresine duymuş olduğu merak, ilgisi ve öğrenme arzusu heyecanlı ve sürekli. Ancak çevresinde yer alan nesnelere ne işe yaradığını 1,5 yaşından önce algılayamaz. 1,5 yaşından sonra çocuk nesnelere algılar, boya kalemlerinin çizmeye yaradığını ayırt eder, kitaplarda yer alan resimler ilgisini çeker, boya ve fırça verildiğinde ise ürkek bir tarzda renkleri bir arada veya üst üste boyama yapabilir. Kas gelişimiyle doğru orantılı olarak yerleri, duvarları, kapılar ve masaların üstüne eline geçirmiş olduğu boya kalemleriyle amaçsızca çizimler yapar (Artut, 2004, s.225).

Karalama evresinde olan çocukların resimlerinde çevresinde doğrudan ilişki kurduğu annesi, babası, kardeşi gibi kişileri daha çok çizer. Çizdiği figürlerde kollar ve bacakların gövdeden çıktığı, yüz de göz, kaş, kirpik gibi ayrıntıların yapıldığı ve yine yüz de burun, dudak, başta saçlar çizildiği görülür. Ancak eksik ya da çok el ve ayak parmaklarının olduğu da görülür. Bu yaş dönemindeki çocuklar sıklıkla resim yaptıklarında çizgileri gelişir, ayrıntıları daha çok ekler. Başarının sağlanması için çocuğa verilen malzeme, hazırlanan ortam ve çevrenin tutumu önemlidir (Buyurgan & Buyurgan, 2012, s.47).

Çocuk çizmeye çoğunlukla birçok eğitim araştırmacısının “karalama” olarak adlandırdıkları bir tarzla başladıkları görülmüştür. Belirtilen bu dönemde henüz gözler ve ellerin koordinasyonu tam olarak sağlanmadığı, oluşturmuş oldukları çizimlerin herhangi bir nesneye veya fikre yönelim göstermediği, çizimin çocuklar tarafından adlandırılmadığı bir dönem olduğu söylenebilir. Bu dönemde kassal eşgüdümün gelişmiş olduğu ve çocukların el-göz koordinasyonunu sağlamaya çalıştığı bir süreçtir (Collado, 1999 Akt. Özönder Aydın, 2017, s.2218).

1.3.6.2. Şema Öncesi Evre (4 -7 Yaş)

Bu çizgisel gelişim evresinde çocuklar dış dünyasında kurmuş olduğu deneyimlerini giderek güçlendirir. Bu yaş grubundaki çocukların yapmış olduğu resimler, yalnızca kendisi içi değil algısal gelişimlerini tespit etmek açısından ebeveynleri ve eğitimcileri için oldukça önemlidir. Bu çizgisel gelişim döneminde çocukların görüşleri genellikle öznedir. Duygu düşünce ve hayallerinin yansımalarıdır.

Figürlerde vücut oranları ölçsüz, perspektif kaygısı olmayan, kendi beğenisine göre renklerle resimler yaparlar. Bu dönemde çocuk genellikle yaptıkları resimleri göstermek ve açıklamak ister. En çok da kendisinde iz bırakan olayları anlatmaya çabalar. Çocuğun bu davranışlarını takip eden, resimlerini inceleyen ve onu sabırla dinleyen çocuğun öğrendikleri, algıladıkları, beğenileri ve hayal dünyası ile ilgili çok şey öğrenebilir (Buyurgan, 1998, s.49).

Belirtilen bu evre işlem öncesi olarak adlandırılan dönemin bir parçasıdır. Çocuklarda artık sembolik bir şekilde düşünce, bağlantıları görebilme, sınıflandırma yapabilme ve sayıları algılama yeteneği oluşmaya başlamaktadır. Bu dönemde çocuklar artık kendilerini çevresinin bir parçası olarak görürler ve çevrelerindeki nesnelere ve insanlarla uyum sağlamaya başlarlar. Lowenfeld'e göre ise bu dönem çocuklar resim yapmak, düşünmek ve gerçekler arasında yer alan ilişkileri keşfetmeye başlarlar (Malchiodi, 1998 Akt. Özönder Aydın, 2017, s.2222).

Şema öncesi evrede özellikle 5,6 ve 7 yaş aralığında çocuklar resimlerinde iki boyutlu yüzeyde üçüncü boyutu gösterme çabasında olup kendince çözümler bulurlar. Bu çözümlerden en sık kullanılanları;

1. Çocuk bu dönemde saydam resimler yapar. Bir evin ya darabanın içini aynı anda çizer. Verworn (1914) bu çizimlere “eş zamanlı anlatım” adını verir.
2. Bu dönemde genel olarak 5 yaşındaki çocuklar ara sıra bir çizgi ile ara sıra da bir leke ile mekân oluştururlar. Çoğunlukla nesnelere boşlukta durmaması için resimlerde birden çok mekân kullanır.

3. Çocuklar çizimlerini resim kâğıdına paralel yatık çizerler. Buna sanatsal eğitimde düzleme adı verilir. Bu yöntemde nesnelere tek bakış açısı dışında birden fazla bakış açısından bakılıyormuş gibi çizilir. Çocuk bunu yaparken kâğıdı resim yaptıkları yöne doğru çevirir veya kendisi kâğıdın etrafında döner.

4. Çocuk resimlerinde bazı parçaları diğerlerine göre daha büyük çizer. Böylece o çizdiği şeyi vurgulamak ister (Buyurgan, 1998, s.173-174).

Bu evrede çocuklar dış dünyalarıyla kurmuş oldukları ilişkilerini zenginleştirmeye başlarlar. Vücut hareketlerine göre oluşan düz çizgilerden oluşan karalamalar insan kolları, bacakları ve gövdesi, yuvarlak yapıdaki çizgiler ise başı veya yüzü oluşturmaktadır. Biçimi bilinçli bir şekilde ortaya çıkarabilme olanağına sahip olan çocuk bu sayede farklı bir resim anlatım tarzına girmiş olur. Bunu elde edebilmek için sürekli olarak biçim simgelerini tespit etmeye çalışarak bir gün çizdiği adam resmini diğer gün farklı olarak resmetmektedir (Kehnemuyi, 2006, s.18).

Tüm bu anlatılanlar bize çocuğu tanımamızda yardımcı olur, çocuğun resimlerdeki kavramların gelişimi onun düşünme süreçleri hakkında bilgi edinmemizi sağlar. Çocuklar bu dönemde çok hevesli, korkmadan, yapamama kaygısı taşımadan resim yapar. Birine danışma gereği duymazlar.

İKİNCİ BÖLÜM

2.1. ÇİZGİ FİLM NEDİR?

2.1.1. Çizgi Filmin Tanımı

Canlandırma sanatı, animasyon olarak adlandırılan çizgi film kavramı, uzun süreli filmlerden, dizilere, reklam alanlarından web sayfalarına kadar, kitap ve diğer günlük nesnelere kadar karşımıza çıkmış olan ve oluşturduğu karakterlerin farklı yaş gruplarından her kesimin merakla izlediği bir sanat dalıdır.

TDK'nin kabul etmiş olduğu terimse "canlandırma" ifadesidir. Sinemayla alakalı olarak kabul edilen ifadelerin dışındaki izleyiciler arasında sıklıkla kullanılmakta olan kavramsa "çizgi film" olarak adlandırılmaktadır. Bu kavramın farklı kullanımlarındaysa TV'de yayınlanmakta olan çizgi diziler birer çizgi film, sinemada gösterilmekte olan filmlerse animasyon ya da canlandırma olarak bilinmektedir. Çizgi filmlerin izleyicileri konularının içeriğinin yanı sıra sunuluş biçimleriyle de etkilediği bilinmektedir. Bu sebeple, çizgi filmi meydana getiren nesnelere arasında öykü çok özel bir yer tutar.

Çizgi film içerisinde yer alan karakterleri, kişileri, hayvanlar, insanlar ve düşsel kişiler olarak gruplamaya Güler (1989) ise, çizgi filmler de sıklıkla hayvan karakterleri kullanılmasının tesadüf olmadığı aynı zamanda hayvansal özelliklerin çizgi filmdeki karakterlere bir saflık kazandırması bunun yanında doğada yer alan karışık toplumsal etkileşimleri tamamıyla kaplayıp belirlediği söylenebilir (Ergen, Kılıcı, 2009, s.39).

Büyük küçük her kesimden bireyin ilgi ile izlediği çizgi filmler de izleyiciyi ilk çeken unsur konusudur. Yetişkinlerinde ilgileneyeceği konulardan seçilince hedef kitlesini arttıran çizgi filmler verdiği mesajlarla ve kullanılan öğelerle önem kazanır hedef kitlesini çoğaltır.

Kökünü Çin'de bulunan eski gölge oyunlarında yer alan sihirli fenerin 17. ve 18. yy'lerde gelişebilmesine kadar uzamış olan çizgi filmler, görsel ve işitsel medyadaki araçların teknolojisinin ilerlemesine paralel bir şekilde ilerleyişini

sürdürmüş ve günümüz yaşantısında gerek toplum içerisinde gerekse ekonomik taraflarıyla önemli bir güç konumuna geldiği görülmüştür. Çizgi filmin tarihi gelişimi incelendiğinde, bu alandaki ilk çalışmaların sinema tarihini de yakından ilgilendirdiği açıkça görülmektedir (İmik, 2011, s.1).

1923 yılında ilk film stüdyosunu açan Walt DISNEY, 1928 yılında ilk sesli yapım Mickey Mause filmlerini ve ardından “Donald DUCK” ve “Sley Symphang” çizgi film serilerinin yapımını gerçekleştirmiştir. Bunları daha uzun metrajlı filmler izlemiştir (İnanç, 1981 Akt. İmik, 2011, s.3).

Daha sonra birçok sayıda çizgi film yapım şirketi kurulmuş ve önemli sayı da nitelikli çizgi film örnekleri oluşturulmuştur. Günümüzde hayal gücünün ürünlerini ve düşünceleri görsel ve işitsel boyuta taşıyan çizgi filmler toplumsal ve ekonomik açıdan popüler kültürü etkileyen en önemli unsurdur.

2.1.2. Çizgi Filmlerin Yapısı

Çizgi filmlerin içeriğine bakacak olursak iki adet dramatik unsura dayandığı bilinir. Birincisi, bozulmuş olan bir şeyi, bir yanlış düzeltmeyi, araştırmaları ve gezmeyi; ikincisine bakacak olursak, simgelerden oluşan ve soyut amaçları kapsayan toplumsal bir durumla alakalı amaçları kapsar. Kısa metrajlı yayınlanmakta olan birinci özellikteki çizgi filmlerde amaç sadece eğlenmektir. İkinci kısımdaki çizgi filmlerdeyse olaylar sürekli birlikte yapılmakta, yapılması gerekenler bireylere değil grubun tamamına ait olduğu bilinir (Güler, 1989, s.172).

2.1.3. Çizgi Filmin Temel Öğeleri

Tek kare çekim yapabilen bir alıcı ile çizgi film karakterlerinin hareketlerinin çözümlenmiş pozlarının çizimleri veya durgun nesnelere, göstericide hareketli olduğu duygusunu aktaracak şekilde tekrardan oluşturulmasına “Animasyon”, bu uygulama ile oluşturulmuş filmlereyse “Animasyon filmi” adı verilir. Çizilen karakterler ve sahne düzenlemelerinin her karesinde tekrar tekrar çizilmesiyle oluşturulan filmlereyse “Çizgi film” adı verilir. Bu tanımlardan yola çıkarak çizgi filmin, çizimle yapılan filmleri kapsadığı söylenebilir.

Çizgi film sanatı görsel ve işitsel olmak üzere iki temel öğeden oluşur. Kişilerin izlediklerini görsel açıdan nasıl algıladıkları ve bunun yanında her çizgi filmde verilmek istenen sosyal mesaj da çizgi filmi oluşturan unsurların içindedir. Görsel olan her zaman daha önce algılanan ve bilinenken sosyal ve algısal mesaj da bazen öncelik kazanabilir. Dolayısıyla bazen görsel bazen de sosyal içerik birbirinin önüne geçebilir.

Çizgi filmler yalnızca çizimle oluşturulmuş olan karakterlerin hareketlendirilmesinden oluşmazlar. Çizgi film sanatı günümüze gelene kadar olan serüveninde, sanatçıların yaratıcılıklarıyla birden fazla farklı konumda oluşturulmuştur.

Bu tanımlamalar ışığında çizgi filmlere, resim ve yazın alanının kaynaşarak bir sanat dalı haline geldiği söylenebilir. Senaryo metinlerinde kullanılmakta olan dilde normal şartlarda simge olarak adlandırılır. Simge kişilerin düşünceleri, duyguları, istekleri, buyrukları ve eylemleriyle etraflarında görmüş olduklarını anlatabilmek amacıyla kullanmış oldukları sesler, resimler, doğal ve yapay nesnelere, insan, hayvan, bitki veya bunlarla alakalı ürün ve organlardan oluşmakta olan geleneksel bir düzen olarak adlandırılmaktadır (Url 5: www.fmtr.com).

Müzik: Sanatın birçok alanıyla ilişkili olan müzik çizgi filmlerde kullanılan öğe olan görüntü ve içerik kadar oldukça önemli bir unsurdur. Yapımcıları, müziği çizgi filmin unsurları içinde güçlü bir ifade aracı olarak görmüştür. Çizgi filmin izleyici kitlesi üzerindeki etkisi, film müziği ve içeriği sayesinde artar ve senaryo müzikle ve ritimle gerçek kimliğine kavuşmaktadır (Konuralp, 2004, s.17).

Hareket: Animasyon sanatı olan çizgi filmin en önemli işleyişini hareket oluşturmaktadır. Her hareket sanatsal şeklin temel yapısını oluşturan başlayışa ve bitişe sahip olmalıdır. Hareketsiz ve durgun görüntülerle hareket ediyor izlenimi vermek çizgi filmin temel içeriğini oluşturur. Hareket ise kendi gerçekliğinin yapısını oluşturan ve bize ifadelerini sözlü şekilde yansıtır. İzleyici ile buluşan insan ve hayvan ifadelerini ise sözlü ifadelerden daha çok hareketlerle belirlemektedirler. Eylemleri ya da duyguları, hareketlerle ortaya koyup tepki alırlar ve hareket etmekte olan diğer nesnelere ise tepki gösterirler (Url 6: www.fmtr.com).

Karakter: Sadece insan ya da sadece hayvanın doğada sahip olduğu biçiminin azıcık deformasyona uğratarak karikatürleştirilmesi ile canlandırma ortamındaki yeridir (Gökçearslan, 2007, s.198).

Fon müziği: Filmde oluşturulmaya çalışılan atmosfere ve ritme göre besteciler tarafından oluşturulur.

Animasyon: Yapım aşamasında çizgi filmlerdeki hareketli sahneler animatör adı verilen sanatçılar tarafından oluşturulur. Bir saniyeden oluşan bir çizgi film elde etmek için 24 kare resim oluşturmak gerekir. Gözlerimizin görme özelliğinden yararlanarak daha az görselle çok hareket ve eylem aktarılabilir.

Görüntüleme: Çizgi filmi ortaya çıkaran kişiler ve olayların geçeceği mekânlar, çekim planına uygun tek kare çekim yapabilecek bir kamera sayesinde 8 mm -16 mm-35 mm ya da video şeklinde görüntülenmektedir.

Kurgu: Görüntü, ses, gürültü, müzik, Storyboard'a göre yerlerine konmaktadır (Url 7: www.turkcebilgi.com).

2.1.4. Çizgi Filmlerin Çocuk Gelişimindeki Rolü

Geleceğimizin güvencesi olan çocuklarımızın yetişmesinde çocuklarımızın gelişmesi ve sosyalleşmesi için aile, okul, arkadaş çevresiyle birlikte iletişim elemanlarının da etkisi çoktur. Çocuğun ilk tanıştığı iletişim aracı televizyondur. Dolayısıyla televizyonun özellikle çizgi filmlerin oyun çağındaki çocukların yaşamındaki etkisi büyüktür.

Çocuklara uygun olarak hazırlanmış olan programlar, animasyonlar, çizgi filmler ve reklamlar çocukları sadece ekrana bağlı hale getirmenin dışında aynı zamanda çocuğu tüketim toplumunun parçası haline getiriyorlar. Çocukların izlemiş olduğu programlardaki insanların veya daha yoğun bir şekilde filmlerde yer alan karakterlerin yerine kendisini koyması sebebiyle özgün kimliğine etki etmektedir. Çoğunlukla hayran oldukları kahramanlar ya da karakterler, büyüdüğünde olmak istediği kişiliktir. Bu sayede çocuklar kendi kişisel bilinci, çalışmaları veya yetenekleriyle değil, tamamıyla değişik etkilenmelerle olgunlaşınca "O" (o her neyse)

olmayı istemektedirler. Bazıları bir yarışma da yer alan programın sunucusu ya da filmde yer alan kötü karakterleri döven erkek kahraman, bazen de güzelliğiyle zengin ve yakışıklı olan bir erkekle evlenmiş olan bir kadın karakterde olabilir. Bunlar aynı şekilde çocukların okumasında, yorumlamasında ve yargılama yetilerinin ilerlememesinde de sebep olabilir (Earged, 2008 Akt. Yağlı, 2013, s.709).

Her evde yeri olan televizyon bireylere toplumsal değerleri tanıtmaya ve taşımada onların bilgi düzeylerine katkı sağlamada ve yaşamları dışına açılmalarında görsel bir aracı olarak yer edinmektedir.

Her geçen gün artan teknolojik ilerlemeler beraberinde artık her evde televizyon olması bir yana her evde birden fazla televizyon bulunmaktadır. Çoğu zaman evlerde ayrı ayrı bulunan televizyonların başında çocuklar ebeveynleri tarafından yalnız bırakılmaktadır. Bu nedenle çocuğun izlediği programlar ve bunlardan aldıkları mesajlar çocuğun gelişimini etkileyecektir.

2.2. Niloya Çizgi Filmin Tanımı-Gelişimi-Tarihçesi

Resim 6: Niloya Çizgi Filmi

Nehrin kenarında, mutlu kuşların şarkılar söylediği şirin bir köyde dünyaya gelen Niloya, ismini mutluluktan almaktadır. Annesi kızının adının Nil olmasını, babası Oya olmasını isterken, Nil mi? Oya mı? Derken Niloya'nın dedesi tarafından adı Niloya olarak koyulmuştur. Çizgi filmde Niloya'nın, şehir hayatından uzak ama modern dünyadan da kopuk olmayan bir kasabada geniş ve sıcak ailesi ile yaşadığı günlük olaylar anlatılmaktadır. Çizgi filmin karakterleri Niloya, en yakın dostu Tospik (kaplumbağa), arkadaşı Mete, abisi Murat, annesi, babası, babaannesi ve dedesidir (Resim 6) (Url 8: www.trtcocuk.net.tr).

Niloya Çizgi film dünyasına 2008 yılında ilk olarak girmiştir. Şu anda da hala yayında olan TRT Çocuk kanalında yayınlanmaktadır. Niloya, tamamen Türk stüdyoları tarafından hazırlanmakta olan ve 3-6 yaş grubunu hedefleyen bir yapımdır (Yağan Güder, Ay, Saray, Kılıç, 2017).

Çizgi filmin ana karakteri Niloya adında küçük şirin sevimli bir kız çocuğudur. En yakın arkadaşı Tospik adını verdiği kaplumbağasıdır. Annesi, babası, abisi, dedesi ve babaannesinden oluşan çekirdek bir ailesi vardır. Nehir kıyısında tek katlı bahçeli şirin bir evde yaşamaktadır. Abisinin adı Murat arkadaşının adı Mete'dir.

2.2.1. Niloya Çizgi Film Karakterleri

Resim 7: Niloya Çizgi Film Karakteri (Niloya)

Sıcak renkler soğuk renklere göre daha çabuk algılanabildiği ve dikkat çektiğinden dolayı Niloya'nın kıyafeti çoğunlukla kırmızı ve pembe renktedir. Aynı zamanda bu kız çocuklarının genelde renk tercihi pembe ve kırmızıdan yana olduğu için de tercih edilmiştir. Yine ayakkabılarda da kırmızıya yakın bir pembe tercih edilmiş. Kafasında da pembe tokalar kullanılmıştır. (Resim 7). Gözlerin şekli yukarı doğru yarım daire şeklinde olup, ağızda göz hizasına kadar abartılarak mutluluk ifadesi güçlendirmiştir (Url 9: www.niloya.com).

Resim 8: Niloya Çizgi Film Karakteri (Tospik)

Tospik de kafası yine büyük olmakla birlikte kaşları başının üzerinde başından ayrı hareket edebilmektedir. 3-6 yaş arasındaki çocuklar genellikle hayal ürünü yaşantılardan ya da kendilerine hayali arkadaşlar edinirler. Böylece yaşadıkları dünyayı anlamaya çalışırlar. Tospik de Niloya'nın en iyi arkadaşı ve hep yanındadır. Çocuğun çevresini, doğayı, hayvanları vb. diğer canlıları tanımada ve anlamada yardımcı olur (Resim 8) (Url 10: www.niloya.com).

Resim 9: Niloya Çizgi Film Karakteri (Murat)

Erkek olması sebebiyle daha çok mavi ve tonları tercih edilen kıyafetlerinde turuncu renkli süveter ile renk zıtlıklarından yararlanılmıştır. Ayrıca abi olmasını vurgulamak için ve düzenli, çalışkan olduğunu belirtmek içinde kıyafet özenli ve düzenli tercih edilmiş ve saçlar düzenli taranmıştır. Ağız Niloya'ya göre daha küçük mutluluk ifadesi daha az belirgindir. Çalışkan ödevlerini zamanında yapan ve daha sonra oyunlar oynayan biri olduğu vurgulanmıştır (Resim 9) (Url 11: www.niloya.com).

Resim 10: Niloya Çizgi Film Karakteri (Mete)

Mete Yine Niloya gibi ağız çizgisi gözlere kadar abartılmış, mutlu bir çocuk olduğu vurgulanmıştır. Kıyafetlerinde yine sıcak tonlar tercih edilmiştir. Mete'nin her seferinde el işi kâğıtlarıyla bir şeyler kesip yapması ve sürekli oyun oynaması çizgi filmde belirtilmiştir. Böylece oyunlar ve oyuncaklar aracılığıyla yaşadıkları çevreyi tanımları desteklenmiştir (Resim 10) (Url 12: www.niloya.com).

Resim 11: Niloya Çizgi Film Karakteri (Anne)

Anne figürünün belinde hep mutfak önlüğü vardır. Bu yetişkin rollerini kavramaya ve anlamasına yardımcı olmaktadır. Anne figürü kendisini çocuklarının varlığı ile hep mutlu ve şanslı hisseder. Bu yaş dönemindeki çocukların en temel ihtiyacı sevilme ve ilgi görmedir. Çizgi filmde de Niloya'nın annesi hep bu şekilde davranır. Çocukta güven ve sevgi duygusunu pekiştirir (Resim 11) (Url 13: www.niloya.com).

Resim 12: Niloya Çizgi Film Karakteri (Baba)

Yine babacan ve çocuklarına karşı sevgi dolu bir rodedir. Çocukları için her şeyi yapar. Kızı ve oğlunun sorunlarında onları dinler yardımcı olmaya çalışır. Yetişkin rollerini öğrenme de çocuğa rehberlik edilmiştir (Resim 12) (Url 14: www.niloya.com).

Resim 13: Niloya Çizgi Film Karakteri (Dede)

Niloya ve ailesiyle birlikte yaşayan torunlarını çok seven dede; torunlarının başarılarıyla mutlu olur, onları destekler. Bilgi ve deneyimleriyle ailedekilere yol gösterir. Büyüklere saygıyı ve sözlerini dinlemeyi çocuklara kazandırmayı amaçlayan bir figürdür (Resim 13) (Url 15: www.niloya.com).

Resim 14: Niloya izgi Film Karakteri (Babaanne)

Kıyafetleri ile Türk toplumunda ki aile yaşantısına gönderme yapan karakter birçok çocuğun evindeki babaanne rolüne aşinalık sağlamıştır.

Masallar anlatmayı ve torunlarını eğlendirmeyi seven babaanne evde de birçok işe yardımcı olur. Deneyimleri ve masallarıyla doğayı ve yaşamı çocuklara anlatır ve sevdirebilir (Resim 14) (Url 16: www.niloya.com).

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3.1. YÖNTEM

Tez araştırmasında veriler Elâzığ ilinde okul öncesi eğitimine devam eden 3-6 yaş grubu 61 çocuk ile yüz yüze görüşme yöntemi sonucunda elde edilmiş olup, Niloya çizgi filmi hakkında çocuklarla yüz yüze görüşme yapılarak sorular sorulmuş ve Niloya çizgi filmi ile ilgili resim çizdirilerek toplanmıştır.

Bu araştırmanın kavramsal çerçevesinde nitel araştırma yönteminden doküman incelenmesi kullanılmıştır. Doküman incelemesi araştırılan olgu veya olaylar hakkında bilgilerin yer almış olduğu yazılı materyallerin analizini oluşturan bir veri toplama yöntemidir (Yıldırım ve Şimşek, 2013, s.217).

Tez araştırmasında verilerin toplanması kısmında Niloya çizgi filminde geçen görsel unsurların belirlenmesi amacıyla Niloya çizgi filmi ile ilgili çocukların yaptıkları resimler kullanılmıştır.

Tez çalışmasında nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Nitel araştırma yöntemi; araştırmacının topladığı verileri düzenlediği, kendi içinde birimlerine ayırdığı, konuları birbiri ile sentezlediği, araştırma sırasında önemli değişkenleri açığa çıkarıp keşfettiği ve araştırma ile ilgili hangi bilgileri yazacağı raporda yer vereceğine karar vermiş olduğu bir süreçten oluşur (Bogdan ve Biklen, 1992 Akt. Özdemir, 2011, s.328).

Amaç, tez araştırması kapsamında toplanan bilgilerden hareket ederek bu bulgular ve veriler içerisinde yer alan daha önce açığa çıkarılmamış bilgiyi keşfetmeye ve yeni bakış açıları ortaya çıkarmaktır.

Tez araştırmasında bir nitel araştırma yöntemi olarak adlandırılan görüşme tekniği kullanılmıştır. Görüşme, araştırmacı ile araştırmaya katılan kişiler arasında geçen kontrollü ve belirli bir amaçla yapılan sözel bir iletişim şeklidir (Cohen ve Manion, 1994, Akt. Türnüklü, 2000, s.544).

Görüşme yöntemi kullanılmasının amacı, genellikle bir fikri test etmek değil aksine farklı insanların deneyimlerini ve tecrübelerini nasıl anlamlandırdıklarını kavramaya çalışmaktır. Bu sebeple yöntemin odak noktası diğer insanların öyküleri, betimlemeleri ve düşünceleridir (Seidman, 1991 Akt. Türnüklü, 2000, s.544).

Araştırma yapan kişi, görüşme tekniğini kullanarak görüşme yaptığı kişi ya da kişilerin duygu dünyasına girmeye ve çevresinde olan olayları onun bakış açısından anlamaya ve kavramaya çalışır (Patton, 1987 Akt. Türnüklü, 2000, s.545).

Görüşme yöntemiyle yapılan bu tez araştırmasın da araştırılan konu hakkında daha önceden belirleyip hazırlanan sorular yönelterek görüşme yapılan kişinin düşüncelerini sistemli bir şekilde ortaya çıkarma amaçlanmıştır.

Araştırma kapsamında veri toplama amacıyla yapılan görüşme sırasında kullanılan uygulama yönergeleri şu şekilde sıralanmıştır;

- Çalışmaya başlamadan önce her yaş grubunun öğretmeni ile görüşülüp çalışmanın amacı ve uygulamanın nasıl yapılacağı anlatılmıştır.

- Bir masanın etrafına toplanan çocuklara, araştırmacı kendini tanıtmış ve çocukların yaşları ve isimlerini öğrenmiştir.

- Çocuklara çizgi film izleyip izlemedikleri sorulmuştur. En çok sevdikleri çizgi film sorularak cevapları not edilmiştir.

- Daha sonra Niloya çizgi filmini izleyip izlemedikleri sorulmuştur. Alınan cevaplar sonucunda Niloya çizgi filmde en çok sevdikleri karakterin hangisi olduğu sorulmuş cevapları not edilmiştir.

- Çizgi film ile ilgili sorular bittiğinde dağıtılan kâğıt ve renkli boya kalemleri ile çocuklardan çizgi filmde en çok sevdikleri kahramanı resmetmeleri istenmiştir.

Görüşme sırasında çocukların vermiş oldukları cevaplar tablo haline getirilmiş ve bulgular yüzdelerle yorumlanmıştır.

Tez araştırmasında verilerin sınıflandırılıp sonuca ulaşılmasında nitel analiz yöntemlerinden biri olan betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Bu yöntem,

araştırmacının çeşitli veri toplama teknikleri sonucunda elde ettiği verilerin önceden belirlenmiş konulara göre açıklanması ve yorumlanmasını kapsayan bir nitel analiz yöntemidir. Bu analiz yönteminde araştırmacı belirlediği çalışma grubundaki bireylerin görüşlerini açıklayıcı ve etkili bir şekilde yansıtabilmek için direkt alıntılara sıklıkla yer vermiştir. Betimsel analiz türünde esas amaç araştırma kapsamında elde edilen bulguların aktarıldığı okuyucuya net bir şekilde özetlenmiş ve araştırmacı tarafından yorumlanmış bir şekilde yer almaktadır (Yıldırım, Şimşek, 2003 Akt. Özdemir, 2011, s.336).

Betimsel analiz yöntemi dört temel aşamadan oluşmaktadır:

Birinci aşama: araştırmayı yapan kişi araştırma sorularından, araştırmanın konusu ile ilgili kavramsal çerçevesinden ve görüşme sırasında yer alan cevapları baz alarak veri analizi yapmak için genel bir çerçeve oluşturur. Böylelikle araştırmadaki verilerin nasıl düzenleneceği belirlenir.

İkinci aşamada: araştırmacı oluşturduğu bu çerçeveye bağlı olarak topladığı verilerini okur ve anlamlı bir şekilde düzenler.

Bir sonraki aşamada araştırmacı konusu içerisinde düzenlemiş olduğu verilerini tanımlar. Topladığı verileri tanımlamak için gerekli gördüğu yerlerde doğrudan alıntılara da başvurabilir.

Sürecin son aşamasında; araştırmacı ulaştığı ve açıklamış olduğu bulguları ilişkilendirir ve bir araya getirerek anlamlandırır. Ayrıca araştırması ile ilgili yapmış olduğu yorumları geçerli kılmak ve güçlendirmek için elde ettiği bulgular arasındaki neden sonuç ilişkilerini açıklar, yorumlar ve ihtiyaç gördüğu takdirde birbirinden farklı olguları karşılaştırır (Yıldırım, Şimşek, 2003 Akt. Özdemir, 2011, s.336).

3.1.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada çizgi filmlerde yer alan görsel unsurların 3-6 yaş grubu çocukların resimlerinde çizdiklerine bakılarak, görsel algısı ve sosyal gelişimleri açısından açıklanmıştır. Çocuklarla araştırma kapsamında seçilen Niloya çizgi filmi hakkında yüz yüze görüşme yapılarak verilen yönergelerden sonra çizdirilen resimler yardımıyla sonuca ulaşılmıştır.

Tezimizde öncelikle 3-6 yaş dönemi çocukların bedensel, zihinsel, duygusal, sosyal gelişimleri ile çizgisel gelişim özellikleri detaylı bir şekilde açıklanmıştır. Araştırmanın kavramsal çerçevesinde konu ile ilgili literatür taraması yapılarak ilgili tezler, makaleler, kitaplar ve internet kaynakları incelenmiştir. Çizgi filmlerin 3-6 yaş arası çocukların görsel algıları ve sosyal gelişimlerdeki rolü ve önemi araştırma kapsamında seçilen çizgi film ile ilgili görüşmeden sonra çocukların çizdikleri resimler üzerinden yapılarak açıklanmıştır.

3.1.2. Evren ve Örneklem

Bu araştırma Elâzığ ilinde 3-6 yaş arasında okul öncesi eğitimi alan 61 çocuk ile yüz yüze görüşme yapılarak ve çocuklara Niloya çizgi filmi ile ilgili resim yaptırılarak toplanmıştır.

Araştırmanın konu başlığı “TRT çizgi filmlerinde kullanılan görsel unsurların 3-6 yaş çocuklarda görsel algı ve sosyal sosyal açıdan incelenmesi” olarak belirlenmiştir. Araştırma kapsamında TRT çizgi filmleri içinden örnek olarak seçilmiş olan Niloya çizgi filmi belirlenmiştir.

3.1.3. Veri Toplama Teknikleri

Çocuğun gelişim psikolojisi açısından 3-6 yaş aralığında olması gereken gelişimsel özellikler ile ilgili ve çocuk resimlerinin çizgisel gelişim evreleri hakkında literatür taraması yapılmıştır. Konu ile ilgili olarak makale, tez, kitap ve internet kaynakları incelenmiştir. Çocuklara izletilen çizgi film ile ilgili önceden belirlenen yönergelere bağlı olarak resimler yaptırılmıştır. Araştırma verileri toplanırken çocuklara yaptırılan resimler öncesi çocuklarla görüşülmüş veriler toplanmıştır. Yüz yüze görüşme tekniğine ait yönergeler araştırmanın yöntem kısmında belirtilmiştir.

3.1.4. Verilerin Analizi

Nitel araştırma; görüşme doküman incelemesi gibi nitel veri toplama araç ve yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların kendi doğal ortamlarında gerçekçi ve bütünsel bir şekilde ortaya konmasına dair nitel sürecin takip edildiği araştırma yöntemi olarak tanımlamaktadırlar (Yıldırım, Şimşek, 2006 Akt. Araz, 2010, s.120).

Nicel araştırma yönteminde kullanılan geçerlik ve güvenirlik kavramlarının yerine nitel çalışmalarda inanılrlık, çıkan sonuçların doğruluğu ve araştırmayı yapanın yetkinliği gibi ifadelerden bahsetmek daha doğrudur (Krefting, 1991 Akt. Başkale, 2016, s.23).

Bu tez çalışmasında çocukların resimlerinden elde edilen sonuçlar; frekans ve yüzdeler şeklinde tablo haline getirilmiştir. Konu ile ilgili yapılan uygulamaların geçerlik güvenirlik ile ilgili ölçüler ise daha önce bu konu ile ilgili yapılmış olan makale ve tez örneklerinden yararlanılarak sağlanmıştır. Araştırmada elde edilen verilerin analizinde; çocukların sevdikleri kahramanlara ait bilgiler çocukların çizdikleri resimlerden ve görüşme sırasında elde edilen bilgilerden yola çıkılarak yapılmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4.1. BULGULAR VE YORUM

Niloya çizgi filminde 3-6 yaş kız ve erkeklerin sevdiği kahramanı gösteren dağılım

Çocuk	3 yaş				4 yaş				5 yaş				6 yaş			
	KIZ		ERKEK		KIZ		ERKEK		KIZ		ERKEK		KIZ		ERKEK	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
Niloya	3	33,33			4	36,36			4	57,14			4	44,44		
Mete			3	50			2	25			1	14,28				
Tospik	2	22,22	3	50			1	12,5					1	11,11	2	50
Murat							2	25			1	14,28	1	11,11		
Anne					1	9,09			1	14,28			1	11,11		
Baba							1	12,5			1	14,28			1	25
Dede	1	11,11													1	25
Babaanne	1	11,11														
Hepsi					4	36,36	1	12,5	1	14,28	2	28,57	2	22,22		
Serbest Resim	2	22,22			2	18,18	1	12,5	1	14,28	2	28,57				
Toplam	9	100	6	100	11	100	8	100	7	100	7	100	9	100	4	100

Araştırmanın bu bölümünde araştırmaya katılan okul öncesi dönem de olan; 3 yaşında dokuz kız, altı erkek, 4 yaşında on bir kız, sekiz erkek, 5 yaşında yedi kız, yedi erkek ve 6 yaşında dokuz kız, dört erkek olmak üzere toplam 61 çocuğun Niloya çizgi filminde en çok sevdikleri kahramanın hangisi olduğunu ve çocukların bu kahramanı neden sevdiğini gösteren tablo ve sonuçlarına ait bulgular yer almıştır. Ayrıca çocukların yapmış oldukları resimlerden örnekler yer almıştır. Aynı yaş da olan çocuklar arasında karşılaştırma yapılabilmesi için aynı soruya ait bilgiler tüm yaşlar aynı tabloda gösterilmiştir.

Görüşme sırasında sorulan sorular çocukların ilgisini çekmiş ve heyecanla hep bir ağızdan cevap verilmiştir. Resim yapma sürecine her yaş aralığından genel çoğunluk katılmıştır. 3 yaşındaki ve 4 yaşındaki grupta çocukların resim yapma süreleri beş ile on dakika arası, 5 yaşındaki çocuklarda yine 5 ile 10 dakika arası, 6 yaş grubunda ise on beş 20 dakika kadar sürmüştür. Çocuklara sorulan Niloya karakterlerinden en çok hangisini seviyorsunuz sorusuna bazı çocuklar birden fazla karakter ismi söyleyerek cevap vermiştir.

Tablo 1 de; 3 yaşındaki kız çocuklarının %33,33 Niloya, %22,22 Tospik, %11,11 dede, %11,11 babaanne, %22,22 serbest resim sevdiklerini belirtmişlerdir. 3 yaşındaki erkek çocuklarının %50 Mete, %50 Tospik karakterlerini sevdiklerini belirtmişlerdir.

4 yaşındaki kız çocuklarının %36,36 Niloya, %9,09 anne, %36,36 hepsi, %18,18 serbest resim sevdiklerini belirtmişlerdir. 4 yaşındaki erkek çocuklarının %25 Mete, %12,5 Tospik, %25 Murat, %12,5 baba, %12,5 hepsi, %12,5 serbest resim sevdiklerini belirtmişlerdir.

5 yaşındaki kız çocuklarının %57,14 Niloya, %14,28 anne, %14,28 hepsi, %14,28 serbest resim sevdiklerini belirtmişlerdir. 5 yaşındaki erkek çocuklarının %14,28 Mete, %14,28 Murat, %14,28 baba, %28,57 hepsi, %28,57 serbest resim sevdiklerini belirtmişlerdir.

6 yaşındaki kız çocuklarının %44,44 Niloya, %11,11 Tospik, %11,11 Murat, %11,11 anne, %22,22 hepsi karakterlerini sevdiklerini belirtmişlerdir. 6 yaşındaki erkek çocuklarının %50 Tospik, %25 baba, %25 dede karakterlerini sevdiklerini belirtmişlerdir.

Niloya çizgi filmi; çocuğun yakın çevresinde gördüğü ve bildiği olayları ve yakın sosyal çevresini, ailesini anlatan bir çizgi film olması sebebiyle, çocuk tarafından burada yer alan olay ve kişiler arasında bağ kurulur ve bu olumlu bir görsel algıya işaretler diyebiliriz.

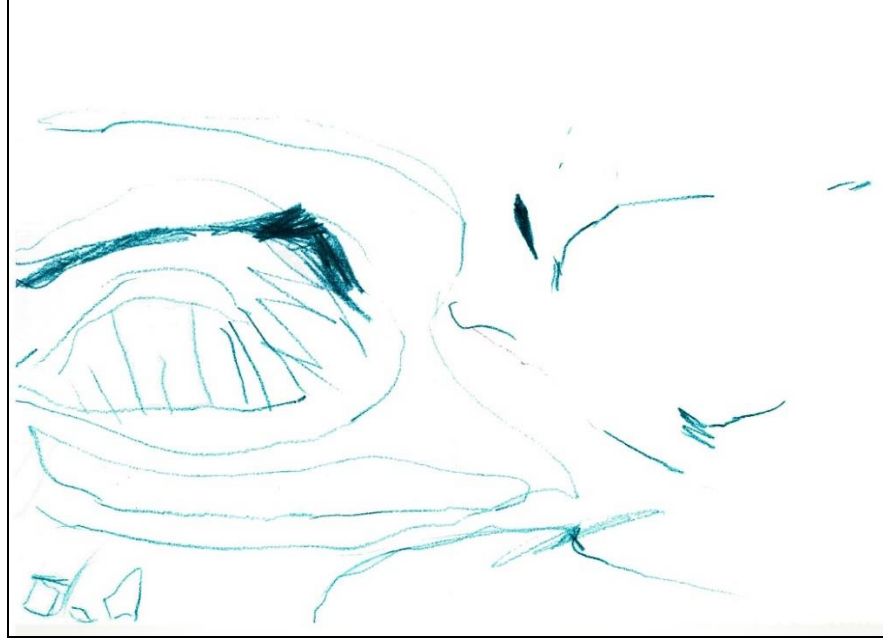
3-6 yaş dönemi çocukların benlik duygusunun oldukça geliştiği bir dönemdir. Artık kız ve erkek olduklarını ayırt ederler. Bu dönemde kız ve erkek ilgileri iyice belirginleşir. (Yörükoğlu 1978, s.42) yukarıdaki tabloda çıkan sonuçlara göre de kız çocuklarının geneli Niloya, Tospik erkek çocuklar ise Mete, Tospik, Murat cevaplarını vermişlerdir.

4.1.1. 3 Yaş Çocuk Resimlerine Ait Bulgular

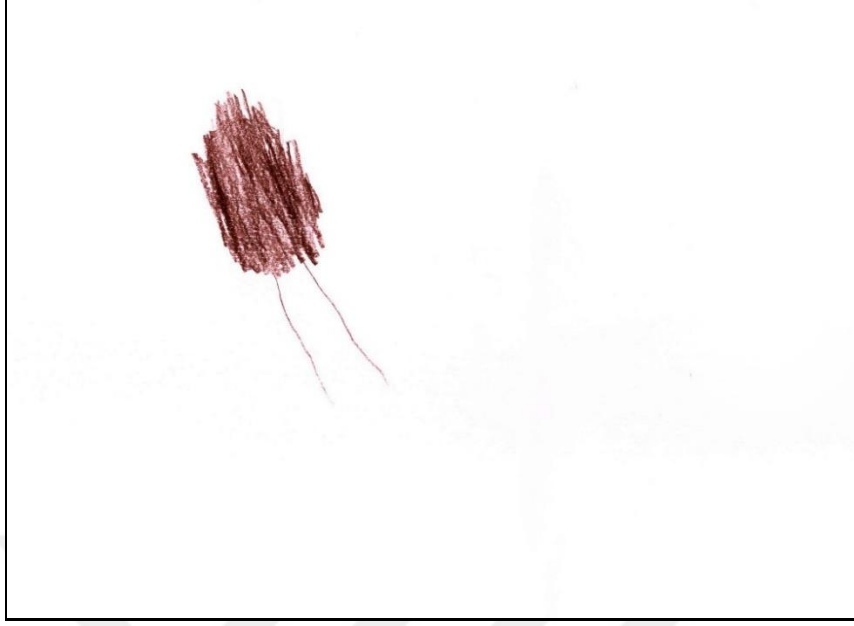
Resim 15: 3 Yaş, Erkek, Tospik ve Niloya

En sevdiği kahramanın Tospik olduğunu söylemiştir. Yanında arkadaşı Niloya'yı da çizmiş. Çünkü onlar hep birlikte geziyorlar ve yuvarlanıyorlar cevabını vermiştir.

Resim 16: 3 Yaş, Kız, Tospik

En çok Tospik'i sevdiğini belirtmiştir.

Resim 17: 3 Yaş, Erkek, Mete

Resim çizme konusunda pek istekli değildi. En son arkadaşlarına bakarak çizim yaptı en sevdiği kahraman kim sorusuna Mete cevabını vermiştir.

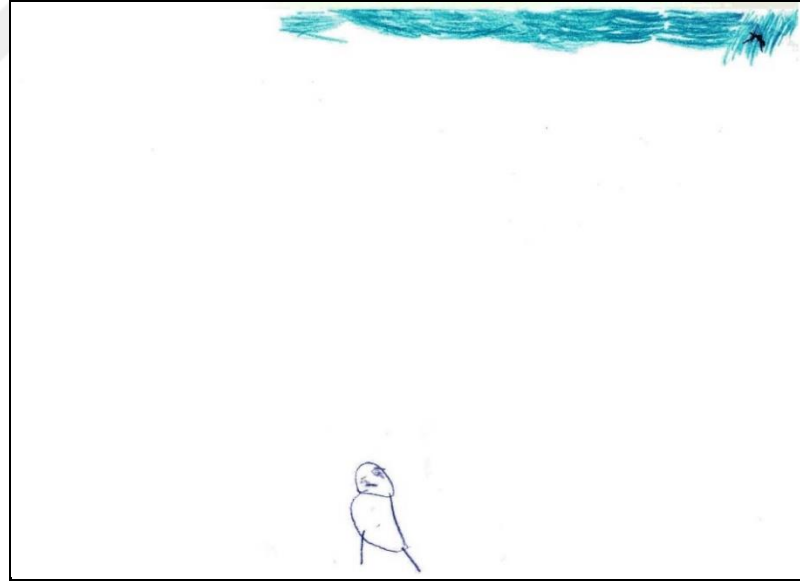
Resim 18: 3 Yaş, Kız, Ev

En sevdiği kahraman hangisi sorusuna cevap vermemiştir. Ancak Niloya'nın evini çizmiş çünkü hepsi orada beraber yaşıyor cevabını vermiştir.

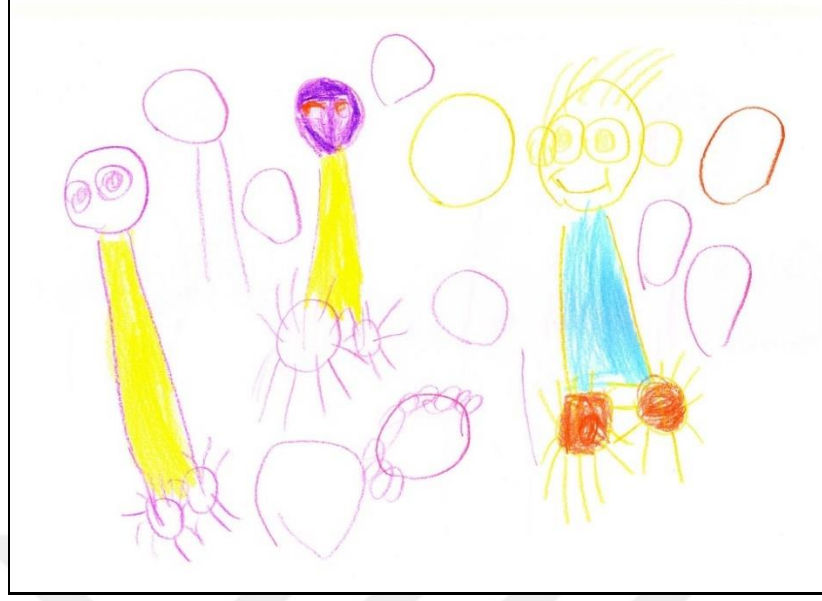
Resim 19: 3 Yaş, Erkek, Diğerk

En sevdiğin kahraman sorusunu cevaplamamıştır. Kendi isteğine göre serbest resim yapmıştır.

Resim 20: 3 Yaş, Kız, Tospik

En sevdiğin kahraman sorusuna cevap olarak Tospik demiştir. Çok kısa sürede resmini tamamlayıp getirdi. Çocuk için ev; kendi aile hayatında şefkat, sevgi ve güvenliğin ifade edildiği ve arandığı yeri niteler. Çevresinde gördüğü hayvanlar genellikle ailenin bir üyesi olarak çocuk tarafından resimlerinde yapılır (Resim 20) (Di Leo, Akt. Okyay, 2008).

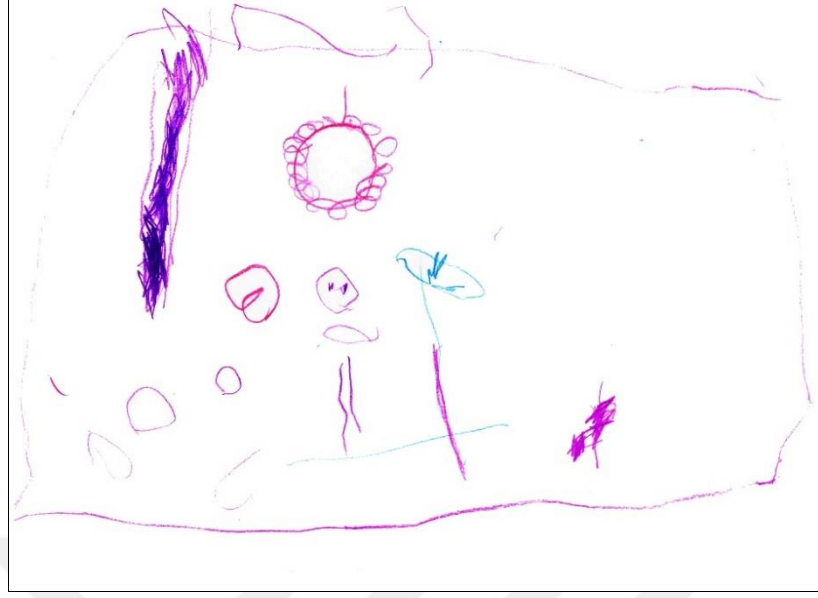
Resim 21: 3 Yaş, Kız, Dedesi

En sevdiği kahramanın Niloya'nın dedesi olduğunu söylemiştir. Resimde diğerleri kim diye sorunca hepsini çizdim çünkü onlar beraber yaşıyorlar cevabını vermiştir.

Resim 22: 3 Yaş, Kız, Niloya

En sevdiği kahraman sorusuna Niloya cevabını vermiştir. Sağ üst köşede güneş çizmiş. Aynı zamanda Niloya'nın yüzündeki gülümseme belirgin bir şekilde çizilmiş, aynı gülümseme güneşte de vardır.

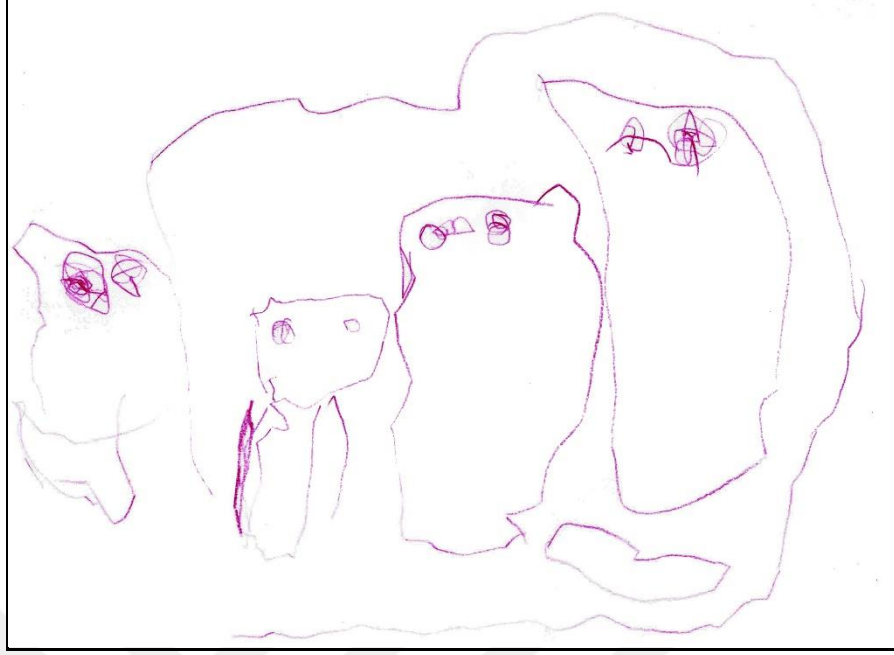
Resim 23: 3 Yaş, Kız, Niloya

En sevdiği kahraman Niloya demiştir. Çünkü Niloya bütün hayvanları seviyor cevabını vermiştir.

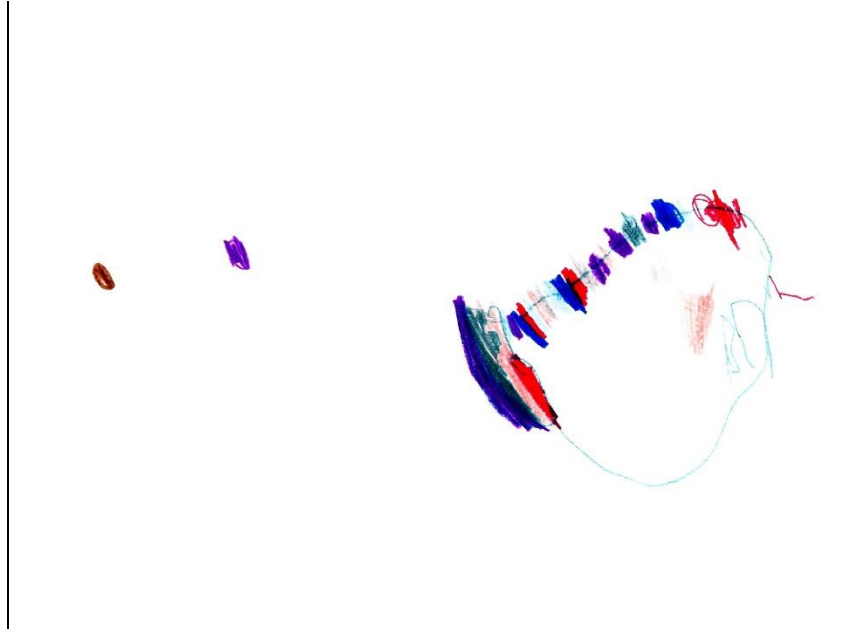
Resim 24: 3 Yaş, Erkek, Tospik

Çocukların çevrelerinde gördükleri insanlar, evler, ağaçlar, çiçekler onların hayatlarında yer alan en önemli etkenlerdir. Çocuk bunların resimlerini çizerken kendi yaşamları hakkında bize çizdiklerinden çok daha fazlasını anlatırlar (Resim 24) (Di Leo, Akt. Okyay, 2008).

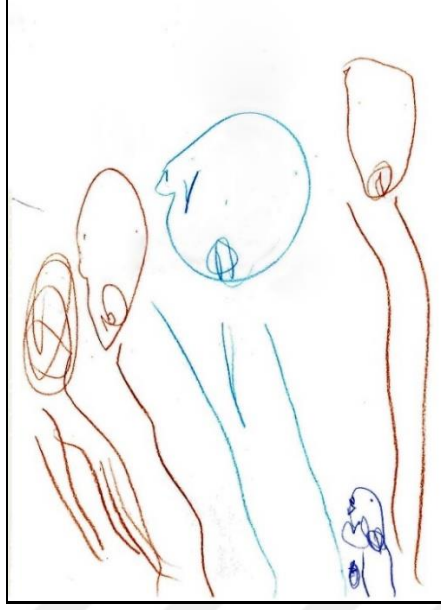
Resim 25: 3 Yaş, Kız, Niloya

En sevdiği kahraman Niloya demiştir. Resim çizmek hem çocukların hem de yetişkinlerin iletişimine fayda sağlayan ve zenginleştiren bir faaliyettir (Resim 25) (Halmatov, 2015 Akt. Güngör Aytar, Kara Eren, Aşkan, Şahin. 2019, s.92).

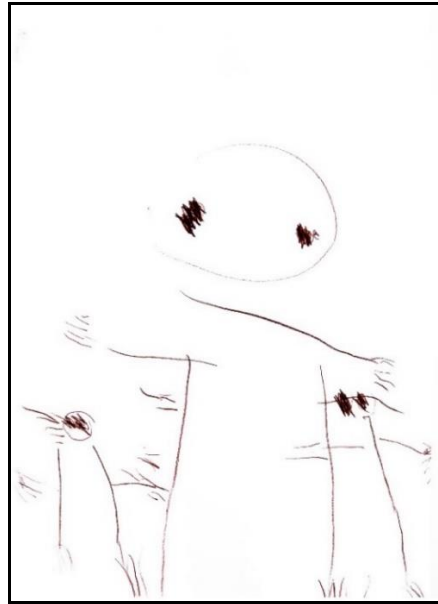
Resim 26: 3 Yaş, Kız, Tospik

En sevdiği kahraman sorusuna Tospik cevabını vermiştir.

Resim 27: 3 Yaş, Kız, Niloya, Baba, Murat

En sevdiği kahraman Niloya ama babası ve abisininide çizmiş çünkü hep beraber geziyorlarmış. Çocuk resimlerinde çizilen figürlerin kolları gücü ve kuvveti simgeler, çizilmiş olan resimde bulunmaması güvensizlik duygusunu ve güçsüzlüğü sembolize etmektedir (Resim 27) (Yavuzer, 2012 Akt. Güngör Aytar, Kara Eren, Aşkan, Şahin. 2019, s.101).

Resim 28: 3 Yaş, Erkek, Mete, Babaane

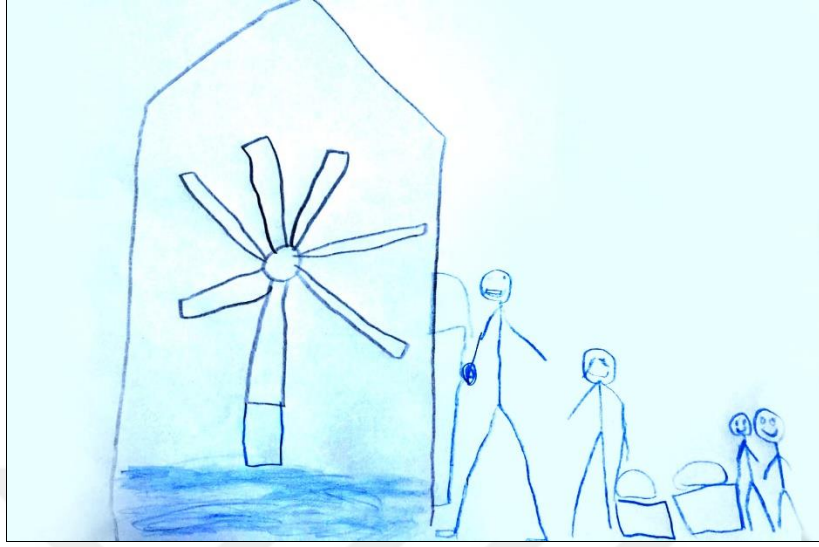
En sevdiği kahraman Mete cevabını vermiştir.

Resim 29: 3 Yaş, Erkek, Mete

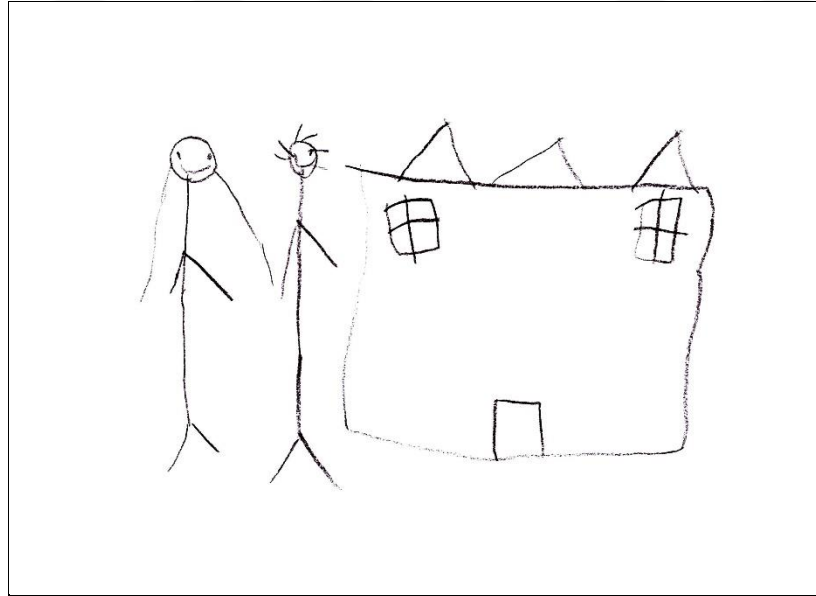
En sevdiğin kahraman kim sorusunu cevaplamamıştır.

4.1.2. 4 Yaş Çocuk Resimlerine Ait Bulgular

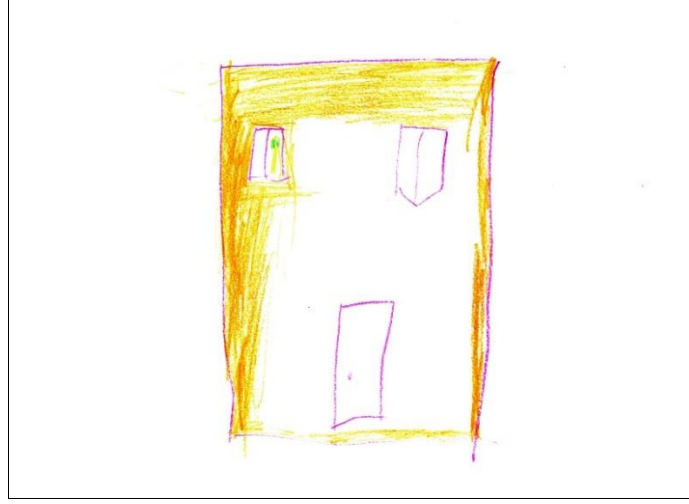
Resim 30: 4 Yaş, Erkek, Mete, Murat

En sevdiği kahraman Mete olduğunu söylemiştir. Resimde ayrıca bir ev ve boyları birbirinde belirgin bir şekilde farklı dört tane figür vardır. Bunların kim olduğunu ve neden çizdiğini açıklamamıştır.

Resim 31: 4 Yaş, Erkek, Mete, Niloya

En sevdiği kahramanlar Niloya ve Mete nin resmini çizmiş ve Niloya'nın evini çizmiş çünkü Mete Niloya'ya geliyor orada oynuyorlar cevabını vermiştir.

Resim 32: 4 Yaş, Kız, Ev

Çocuk resminde bir ev ve evin camında bir insan figürü çizmiştir. Malchiodi'ye göre ise ev aile bireyleri arasında olan kişilerarası sıcaklıkla, sevgi ile ilgilidir (Resim 32) (Okyay, 2008).

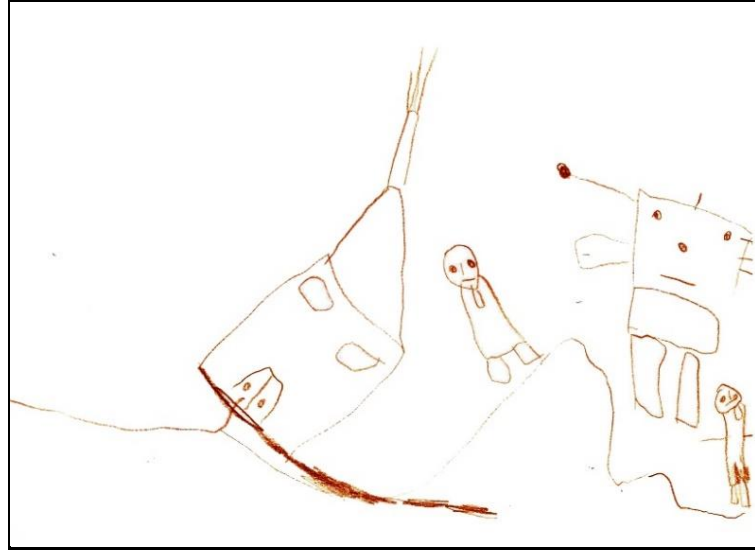
Resim 33: 4 Yaş, Erkek, Murat

Çocuk resimlerinde yer alan yağmur; depresif düşünme biçimini çağrıştırabilir. Ev, manzara veya doğa ile ilgili konularda resim çizerken görülen yağmur her zaman üzüntü ve keder anlatmayabilir. Yağmur çocuk resimlerinde nadir görülür. Depresyonun varlığına işaret edebileceği için dikkatli değerlendirilmelidir (Resim 33) (Okyay, 2008).

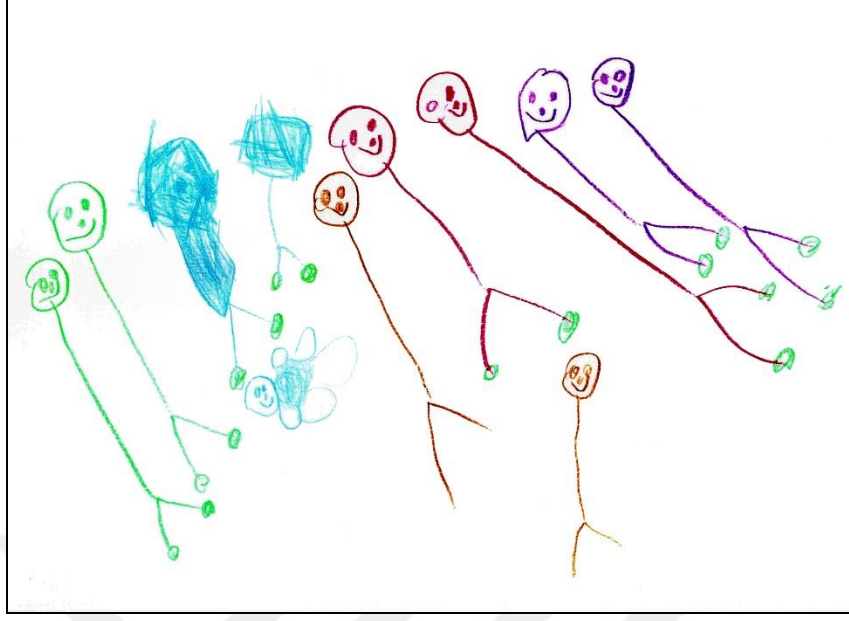
Resim 34: 4 Yaş, Kız, Niloya, Anne, Dede

En sevdiği kahraman Niloya'nın annesi demiştir. Annesi Niloya ve dedesini birlikte çizmiş çünkü yastık savaşı yapıyorlarmış.

Resim 35: 4 Yaş, Erkek, Mete, Niloya

Resimlerinde kahverengini sıklıkla kullanan çocuklar aile içerisinde ve sosyal çevrelerinde olumsuz durum, çatışma ve uyum problemleri yaşıyor olabilirler (Resim 35) (Davido, 2014 Akt. Güngör Aytar, Kara Eren, Aşkan, Şahin. 2019, s.99).

Resim 36: 4 Yaş, Kız, Hepsi

En sevdiği kahraman hepsi demiştir. Herkesi çizmiştir. Yan yana ve mutlu olduklarını söylemiştir.

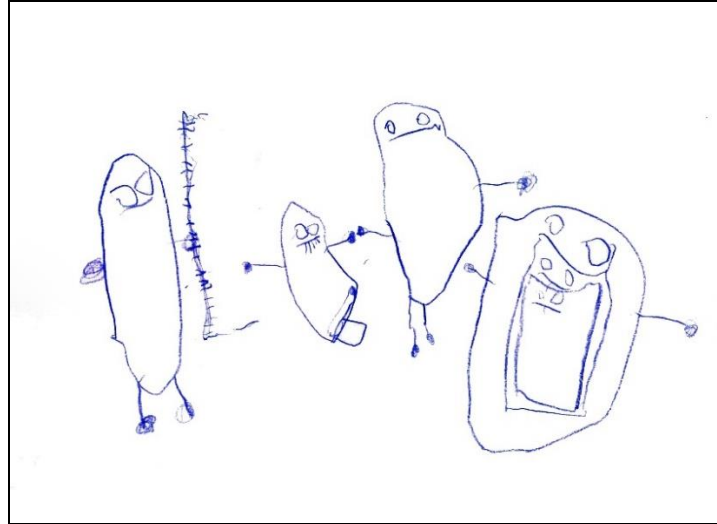
Resim 37: 4 Yaş, Erkek, Tospik

Sevdiği kahramanın Tospik olduğunu söylemiştir. Çünkü Tospik ve Niloya yarışıyorlar cevabını vermiştir.

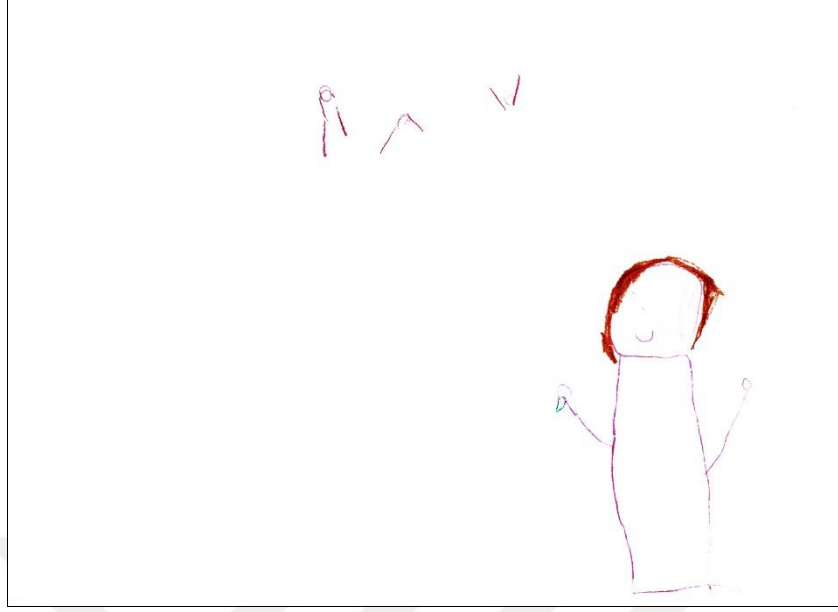
Resim 38: 4 Yaş, Kız, Niloya, Ev

En sevdiği kahraman Niloya demiş ve eviyle birlikte çizmiş. Çocuklar için insan, ağaç ve evler yaşamlarında büyük yer kaplar. Bu nesnelere çizdiklerinden çok daha fazlasını izleyiciye anlatırlar. Kendilerini mutlu etmek için çocuklar bu nesnelere çizdiklerini çizerler. Ev aile yaşamındaki temel ihtiyaç olan şefkat, sevgi ve güven arayışını temsil eder. Ev çocuğun bildiği çevresini ifade eder (Resim 38) (Okyay, 2008).

Resim 39: 4 Yaş, Kız, Hepsi

En sevdiğiniz kahraman sorusuna hepsi cevabını vermiştir.

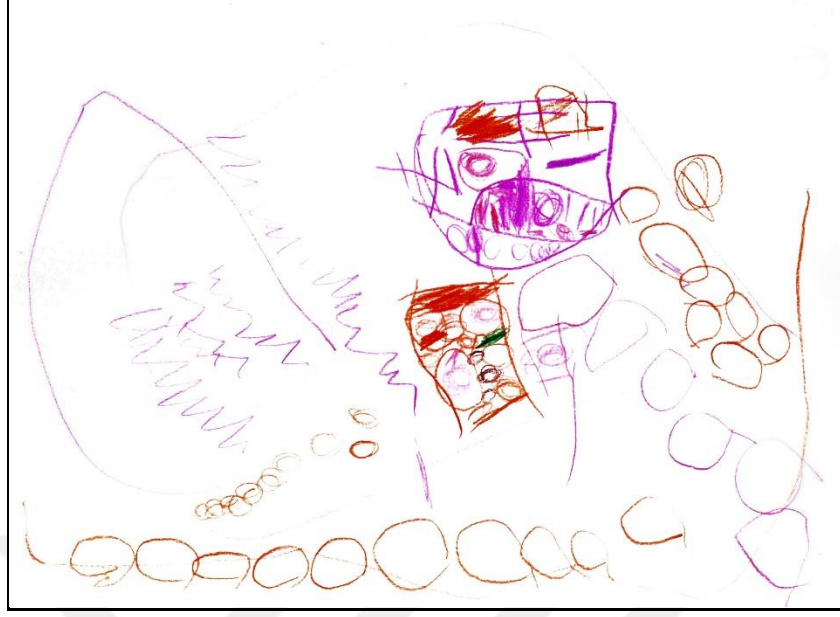
Resim 40: 4 Yaş, Kız, Niloya

Çocuğun resimlerindeki kuşlar mutluluğun yer aldığı kompozisyonlarda bulunurlar (Resim 40). Çocuklar çizimlerinde başlangıçta yalnız başına çizilen hayvanlar zamanla kompozisyonun içinde yer alır ve gördüğü, yaşamış olduğu bir olayın içinde resmeder (Okyay, 2008).

Resim 41: 4 Yaş, Erkek, Murat

En sevdiği kahramanın Murat olduğunu söylemiştir.

Resim 42: 4 Yaş, Kız, Diğer

Çocukların bazılarının resimlerinde örnekte olduğu gibi Niloya'nın evini çizdiği bazılarının çiçek, bulut vb. serbest resimler çizdiği tespit edilmiştir (Resim 42).

Resim 43: 4 Yaş, Kız, Murat, Niloya, Mete

En sevdiğim kahraman hepsi demiş çünkü hep beraber oynuyorlar cevabını vermiştir.

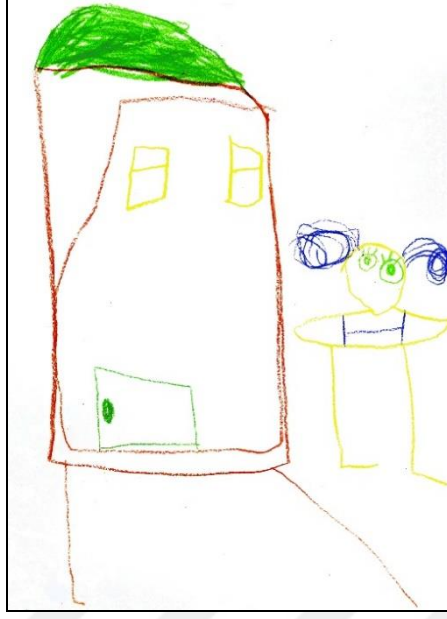
Resim 44: 4 Yaş, Erkek, Tospik, Mete

En sevdiği kahraman Tospik demiş çünkü onunla oynuyorlar demiştir.

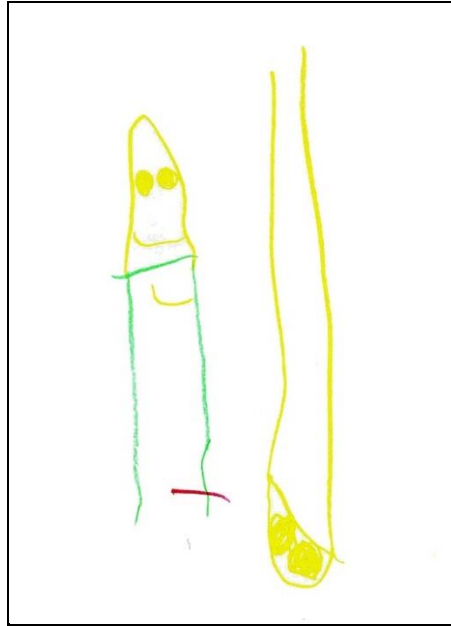
Resim 45: 4 Yaş, Kız, Niloya, Mete, Ev

Çocuklar bacayı çatı düzleminin sağ kösesine gelecek şekilde çizerler. Eğer çatı eğik çizilmiş ise baca da eğik çizilir (Resim 45). Bacadan çıkan duman evde bir yaşam belirtisi olduğunun göstergesidir. Evde hareket, yaşam vardır ve bu ev sıcaklık verir (Okyay, 2008).

Resim 46: 4 Yaş, Kız, Niloya, Ev

Ev çizimi çocuk resimlerindeki anlamı; ev insanı doğanın değişken koşullarına karşı koruduğu yer olarak bilinir. Ayrıca, sevdikleri, ailesiyle birlikte dış uyaranlara karşı kendini çok daha güçlü hissettiği bir ortamdır. Ev ilk kez üç yaşındaki çocukların çizimlerinde ortaya çıkar. Bu çizimlerin ev olduğu ancak, dört yaşından sonra anlaşılır hale gelir (Resim 46) (Okyay, 2008).

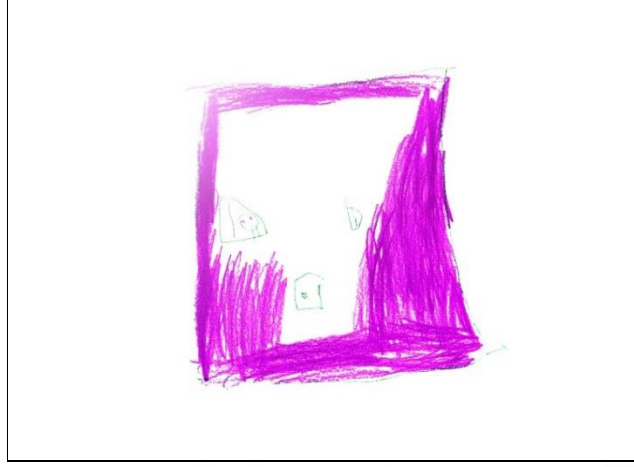
Resim 47: 4 Yaş, Erkek, Murat, Mete

Resim 48: 4 Yaş, Kız, Niloya

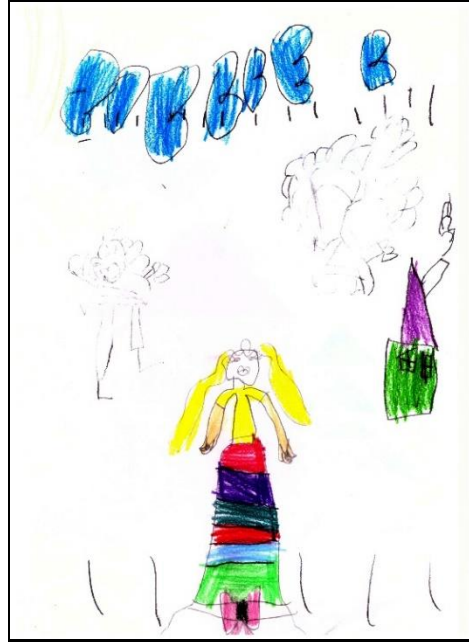
En sevdiği kahraman Niloya demiştir. Çocuğun çizdiği resimde kolların olmayışı güvensizliği ifade edebilir. Kollar güç ve kuvvetin sembolü olduğu için kolların resimde çizilmemesi çocuğun kendine ya da çevresine duyduğu güç ve kuvvetin azlığını belirler (Resim 48) (Akalin, Üstündağ, 2012, s.79).

4.1.3. 5 Yaş Çocuk Resimlerine Ait Bulgular

Resim 49: 5 Yaş, Erkek, Murat, Ev

4-6 yaş dönemlerinde çocuklar yer çizgisi olmadan veya evi bir zemin üzerine oturtmadan yaparlar. Çocuk sıklıkla sevdiği, kendisine yakın bulduğu kişileri evin içinde çizerler (Resim 49). O evin bireyleri içinde diğerlerini mutsuz eden bireyler evin içine sokulmaz (Okyay, 2008).

Resim 50: 5 Yaş, Kız, Niloya

Çiçeğin olduğu çocuk resimlerinde güneş, bulutlar, kuşlar yer alır (Resim 50). Tüm bunlar çiçeğin çocuğun algısında mutluluk ifadesi olduğunu göstermektedir (Okyay, 2008).

Resim 51: 5 Yaş, Kız, Niloya

Hemen hemen her çocuğun resminde yer alan güneş, büyüme çağında olan çocuklar da karakteristik anlamlar içerir (Resim 51) (Okyay, 2008).

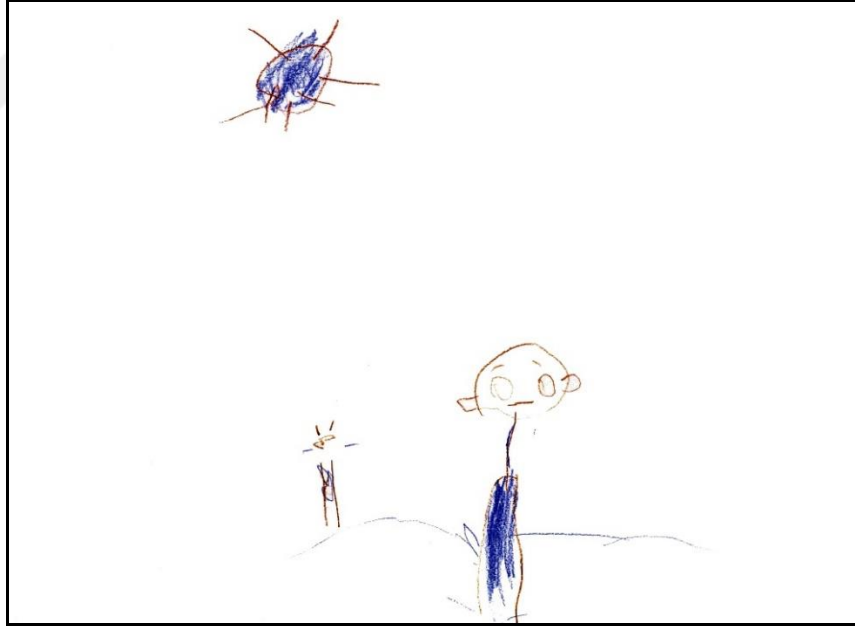

Resim 52: 5 Yaş, Kız, Hepsi

Reddedilme duygusu yaşayan çocuklar çizimlerinde güneşten uzakta olacak şekilde çizileceklerdir (Resim 52). Çocuk animistik dönem olarak bilinen etki ile güneşi insanla bağdaştırarak ona ağız, kaş, burun ve göz çizer (Okyay, 2008).

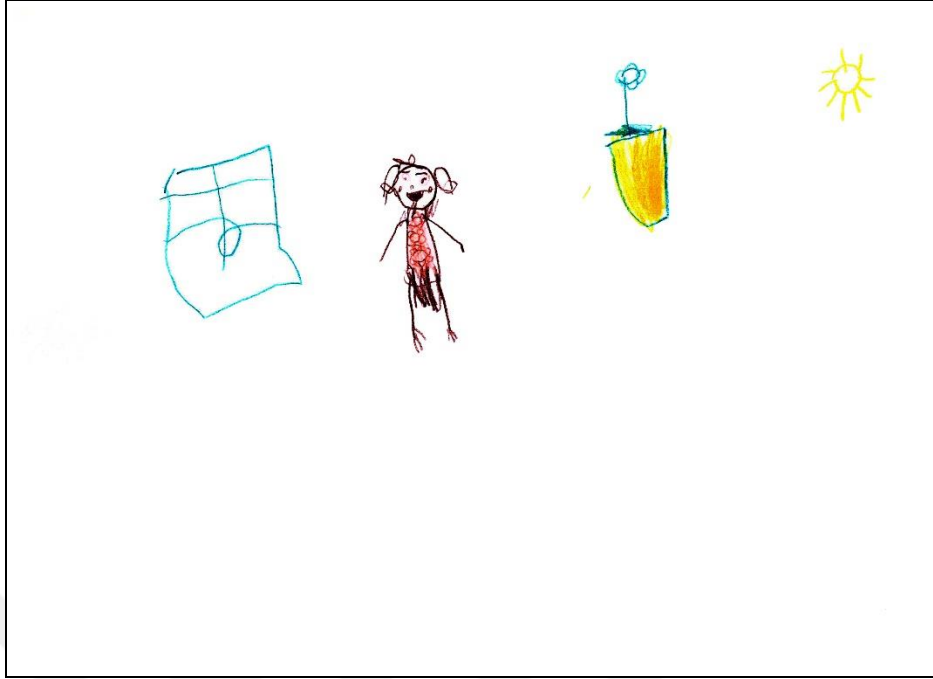

Resim 53: 5 Yaş, Erkek, Mete

Resim 54: 5 Yaş, Erkek, Murat

Üzgün çocuklar için güneş karanlık anlamlar taşıyabilir (Resim 54) (Burns, Kaufman, Akt. Okyay, 2008).

Resim 55: 5 Yaş, Kız, Niloya

Resminde Niloya ve bir çiçek çizdiğini söylemiştir.

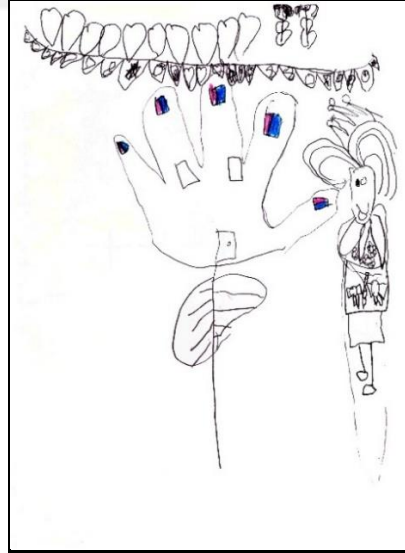

Resim 56: 5 Yaş, Erkek, Ev

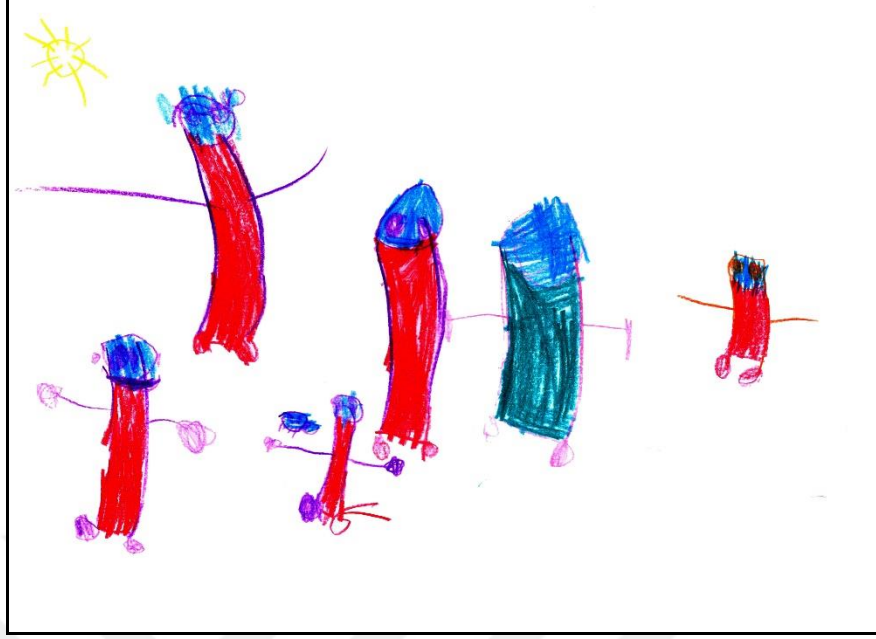
Resim 57: 5 Yaş, Kız, Niloya

Araştırma kapsamında çocukların çizdiği resimlerde sadece Niloya karakterleri değil farklı birçok görselinde çizildiği görülmüştür (Resim 57). Evler çocukların içinde oldukları aile yaşamları açısından izlenimlerini, diğer ilişkileri ve çevreleri ile kurdukları bağları üzerine fikirlerini kapsar (Okyay, 2008).

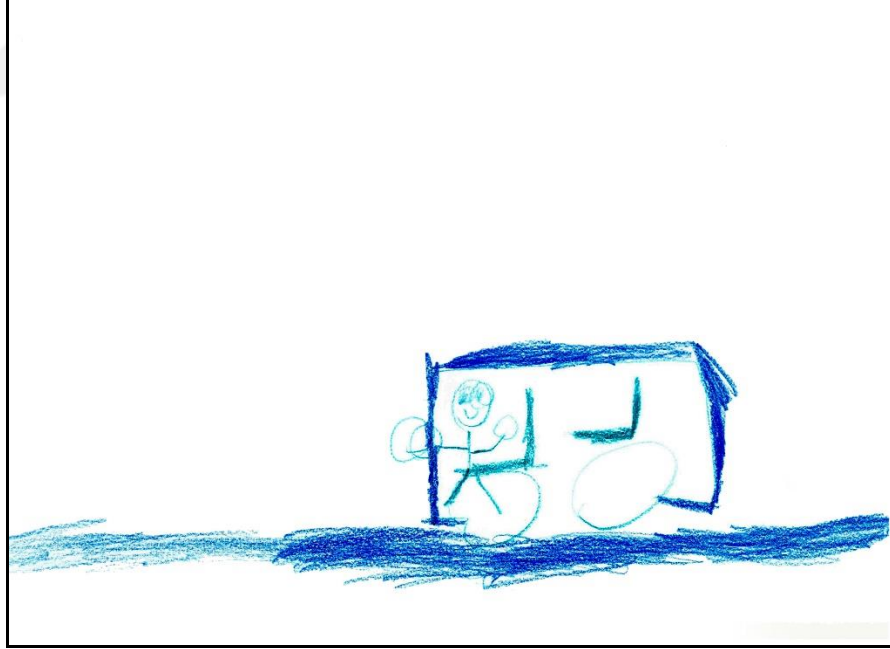
Resim 58: 5 Yaş, Kız, Niloya

Çocukların resimlerindeki hangi hayvanı çizdiğine göre anlamları farklı farklı değerlendirilir. Çocuk resimlerinde kelebek çizimleri hayali sevgi, estetik ve güzellik arayışına işaret eder (Resim 58) (Burns, Kaufman, 2013 Akt. Güngör Aytar, Kara Eren, Aşkan, Şahin. 2019, s.96).

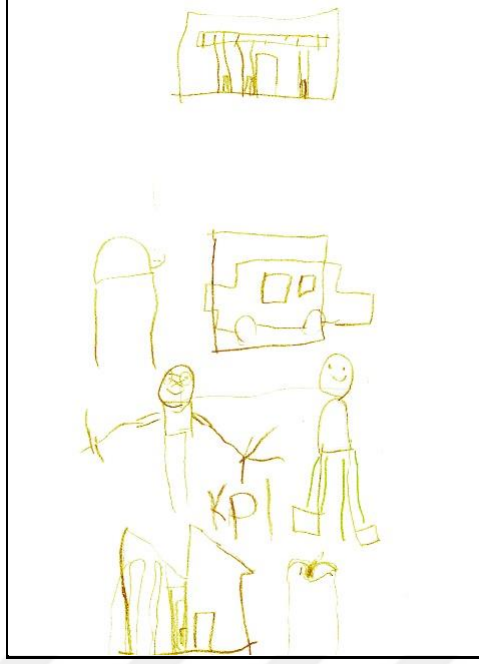
Resim 59: 5 Yaş, Erkek, Hepsi

En sevdiği kahramanlar ve neden sorusuna hepsi cevabını vermiştir.

Resim 60: 5 Yaş, Erkek, Baba

Çocuk resminde araba çizdiğini söylemiştir ve araba bir zemin üzerinde çizilmiştir.

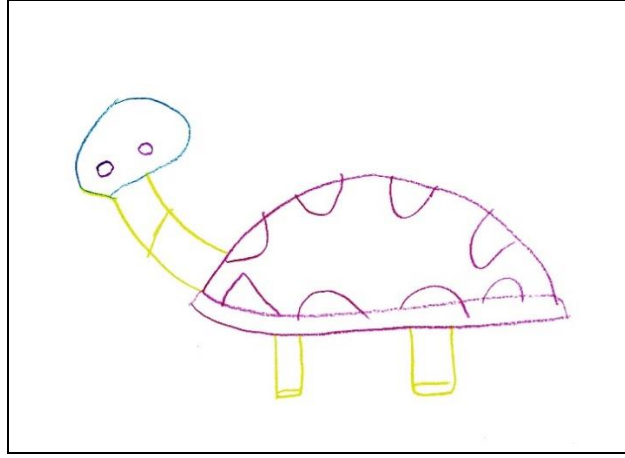
Resim 61: 5 Yaş, Erkek, Baba

Ev çocuğun bilişsel ve duygusal yaşamının gerçekleştiği merkezdir. Çocuk için ev kavramı düzen ve barınmayı simgeler. Ev çizimleri hem çocuğun aile yaşantısına hem de kişisel tecrübelerine dayanır. Ev çiziminde kapı, pencere, lamba, çatı, baca, perde, bahçe, merdiven, yol ayrıntıları olabilir (Resim 61) (Okyay, 2008).

Resim 62: 5 Yaş, Kız, Niloya

4.1.4. 6 Yaş Çocuk Resimlerine Ait Bulgular

Resim 63: 6 Yaş, Erkek, Tospik

Kâğıdın tamamını kaplayan büyük resimler genellikle iç kontrolü zayıf olan ve saldırgan özellikte çocuklar tarafından çizilir. Bazen aşırı hareketli çocuklar da kâğıdın tamamını kontrolsüz bir şekilde kullanırlar. Nadir olarak çekingen ve ürkek yapıdaki çocuklar zayıf benlik algısı nedeniyle resimlerinde geniş figürlere yer vermektedirler. Bu düşünce şekliyle daha güçlü olabilme isteklerini dile getirmeye çalışırlar (Resim 63) (Akalin, Üstündağ, 2012, s.78).

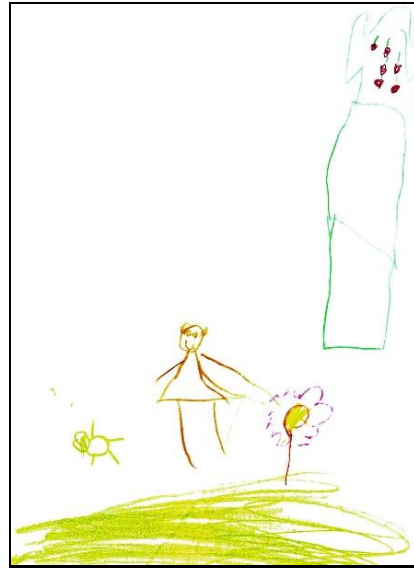
Resim 64: 6 Yaş, Erkek, Niloya, Tospik

Evi çatılı ya da çatısız çizen çocuklar vardır. Çatı olan ev çizimlerinde; mutlu evlerin çatı rengi kırmızı, mutsuz evlerin çatı rengi ise siyah olur. Siyah renkli çatılı evlerde genel olarak anne-baba geçimsizliği, kavga veya boşanma gündemdedir. Çatı da baca nadiren görülür. Baca üzerinde tüten dumana pek az rastlanır (Resim 64) (Okyay, 2008).

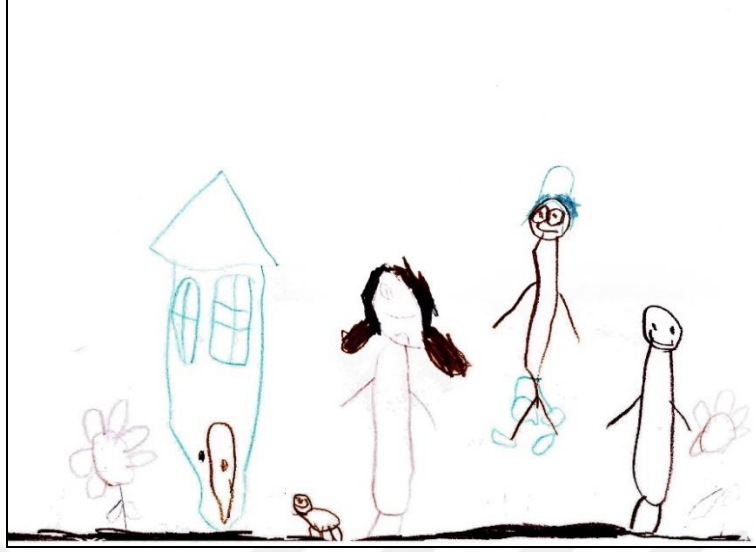
Resim 65: 6 Yaş, Kız, Niloya, Mete, Tospik

Ev içindeki yaşamsal faaliyetler de çocuk için önemlidir. Çocuklar ev resmi çizerken bazen içerisini hiç göstermeyen duvarlar çizerler. Bu durumda evde hiçbir hayat belirtisi olmadığı, bazen de saydamlık dediğimiz evin içerisindeki her şeyi, evdeki yaşamı şeklini gösteren ev çizimleri yaparlar (Resim 65) (Okyay, 2008).

Resim 66: 6 Yaş, Kız, Niloya

Ağaç çizimi, mutluluk ve sevinç sembolüdür. Çocuklar bol çiçek, yeşil renkli toprak üzerine neşeli ağaç formları çizerler (Resim 66). Bunun yanı sıra ağaç çocuğun gelişimini, büyük bir oranda değişimini ifade eder (Okyay, 2008).

Resim 67: 6 Yaş, Erkek, Niloya, Dede, Ev

A. Morino, 1970 yılında Florentine çocukları ile yaptığı araştırmada; 6 -7 yaşa aralığındaki çocukların çizimlerinde doğa elemanlarına ara sıra yer verilirken %60 civarının yine ev figürü yaptığı görülmüştür. Ancak çocukların yaşları arttıkça ev çizme eğiliminin azaldığı ve giderek resimlerinde doğa elemanlarına yer vermeye başladıkları görülmüştür (Resim 67) (Okyay, 2008).

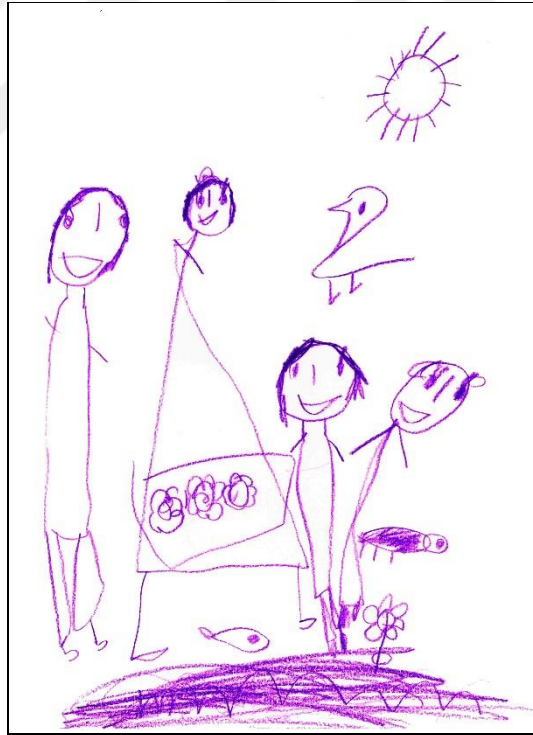
Resim 68: 6 Yaş, Kız, Niloya, Murat, Mete

Çocuğun çizdiği ağaçlar, renk renk çiçekler ve her resimde olan güneş; ışık, doğa ve evin çocuk için sınırlarını belirlediği dünyaya duyulan gereksinimin bir anlatımıdır (Resim 68) (Okyay, 2008).

Resim 69: 6 Yaş, Kız, Niloya

Sıcaklığa ve başkaları tarafından onaylanmaya ihtiyacı hisseden çocuklar çizimlerinde güneşe doğru bakarlar ya da eğilirler (Resim 69) (Okyay, s.38).

Resim 70: 6 Yaş, Kız, Hepsi

Resimlerinde yaptığı kişileri bir tür yer çizgisi olarak adlandırılan zemin üzerine yerleştirir. Figürlerin vücutları yumurta şeklinde ve yüzler birer daire biçimindedir (Resim 70) (Kehnemuyi, 2006, s.17).

Resim 71: 6 Yaş, Kız, Niloya

Çok şık bir şekilde ve dikkat çekecek tarzda çizilmiş olan kıyafetler diğer insanlar tarafından onaylanma ve beğenilme isteği ile alakalı olduğu söylenebilir (Resim 71) (Bahçivan, Saydam, 2004 Akt. Güngör Aytar, Kara Eren, Aşkan, Şahin. 2019, s.95).

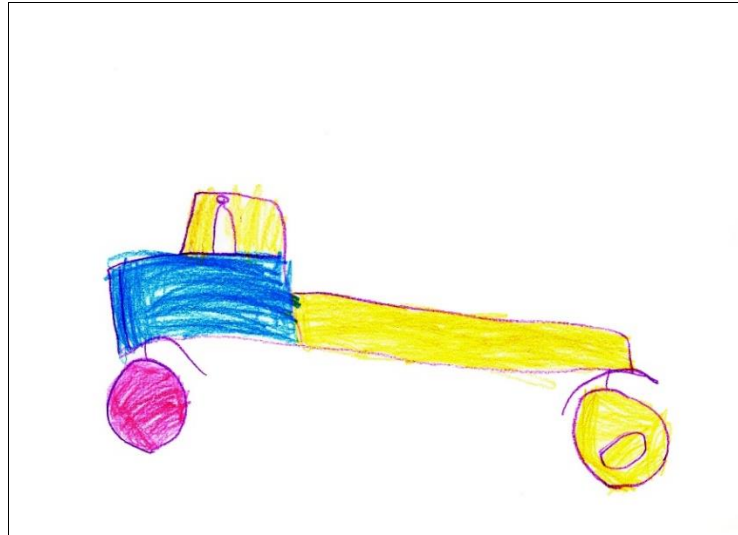

Resim 72: 6 Yaş, Kız, Niloya

Resim 73: 6 Yaş, Kız, Niloya, Anne

Aile içindeki bireyler önemlidir, çocuk için ayrıcalıktır. Bunlar çocuk tarafından sevilen, benimsenen, güvenilen bireylerdir. Bu sebeple evin içinde bulunurlar. Ev resmi yapılan çizimler aslında çevresel resimlerdir. Çünkü sadece evin detayları değil, evin sınırları içinde ve dışında neler olduğunu, yaşandığını sorma fırsatı vardır. Bu bakımdan, ev resimleri kişiler arasında olan ilişkileri anlamada etkin bir figürdür (Resim 73) (Okyay, 2008).

Resim 74: 6 Yaş, Erkek, Baba

En çok Niloya'nın babasını sevdiğini ve arabasıyla babasını resmettiğini söylemiştir.

Resim 75: 6 Yaş, Kız, Niloya, Tospik

Çocuklar bazen çizdikleri resimlerde bedenın parçalarını abartabilir. Bazı parçaları daha büyük çizerek ve aşırı ayrıntıya gidebilir. Bedenin farklı kısımlarını kalın çizgilerle belirtir veya aksine küçük çizer, ayrıntıya yer vermez. Abartılarak çizilen parça özelliğine göre çocuğun iç dünyası hakkında bize farklı bilgiler verir (Resim 75) (Akalin, Üstündağ, 2012, s.78)

SONUÇ VE ÖNERİLER

Sonuç

3-6 yaş çizgisel gelişim evresinde çocuk dış dünya da edindiği deneyimlerini giderek güçlendirir. Bu yaş grubundaki çocukların yapmış olduğu resimler, yalnızca kendisi içi değil algısal gelişimlerini tespit etmek açısından ebeveynleri ve eğitimcileri için oldukça önemlidir.

Araştırma kapsamında seçilmiş olan Niloya çizgi filmi ile ilgili eğitimciler ve aileler adına çocukların yaptıkları resimlerden bize anlattıkları hakkında bilimsel veriler ışığında somut sonuçlar elde edilmiştir.

Aynı zamanda çocukların üzerinde çizgi film olumsuz ya da olumlu bir sosyal mesaj içermiş ve çocuğu etkilemiş mi? Sorusuna cevap bulunmuştur.

Bu araştırma sonucunda 3-6 yaş arasındaki çocuklarda Niloya çizgi filmi ile ilgili yaptıkları resimleri incelenerek çizgi filme dair görsel algı ve sosyal açıdan nasıl etkilendiği tespit edilmiştir. Bu açıdan çizgi filmdeki görsellerden olumsuz bir algı ya da sosyal beceri kazanılmadığı ve yapılan resimlerde buna ait bulguların olmadığı tespit edilmiştir.

Çizgi filmlerde ki görsel unsurların çocuğun çizgisel gelişim dönemlerine göre çocuk resimlerindeki varlığına ait bulgular elde edilmiştir. Bu açıdan çocukların çizgi filmdeki kahramanları kendi aile yaşamı ve yakın çevresindeki kişilerle bağdaştırarak çizdiği resimler görülmüştür. Ayrıca yine resimlerde çizgi filmde olan ev, anne, baba, abi vd. unsurların da çizildiği tespit edilmiştir. Bu da çocuğun çizgi film ile yakın çevresi arasında bağ kurduğu sonucuna ulaştırmıştır.

Bulgular kısmındaki bazı çocuk resimlerinde çocukların kahramanları neden sevdikleri ya da çizdikleri sorularına verdikleri cevaplar onların bu kahramanları gündelik yaşamlarına taşıdıklarını ve örnek aldıklarını göstermiştir.

Yine verilen bazı cevaplar da örneğin; Niloya hayvanları seviyor, beraber oynuyorlar, hep birlikte yaşıyorlar gibi cevaplar çocuğun çizgi film kahramanlarını örnek alma açısından olumlu bir model olduğunu göstermiştir.

Çizgisel gelişimleri açısından çocukların resimlerinde belli yaşlara göre ortaya çıkan çizimler ve çizilen şeylere yapılan detaylar açısından bakıldığında çizgi filmin kahramanları ve özellikleri çocukların yaratıcılıklarının destekler nitelikte olmuştur. Örneğin; Niloya'nın babasının sürdüğü araba ve detayları, Tospik ve Niloya'nın yarıştıklarını anlatan çizimler, çocukların algılarını ve yaratıcılıklarını destekler nitelikte olduğunu göstermiştir.

Çizgi filme göre yaptırılan çocuk resimlerinde olumsuz bir çizim ya da cevaba rastlanmadığı tespit edilmiştir. Bu açıdan çocuğun görsel algı ve sosyal gelişiminde yetişkin kaygılarını azaltmış niteliktedir.

Elde edilen verilerin analizinde daha önce bu konularda çalışma yapmış olan bilimsel kuramcılar ve sanat eğitimcilerinin örnek makale ve tezlerinden yararlanılmıştır.

Öneriler

Çocuk resimleri tıpkı gelişim dönemleri gibi birbirini takip eden bir süreçtir. Bazı araştırmacılar bu sürecin öğrenme ile bağlantılı olmadığını savunur. Organizmanın doğal bir sonucu olduğunu ve çocuğun zihinsel ve ruhsal gelişimine bağlı gerçekleştiğini savunur. O halde bu doğal süreci bozmadan çocuk resimlerinde ne çizdiğini görmek için her türlü müdahaleden kaçınılmalıdır (Kırıçoğlu, 2002).

Çocuk hakkında en net ve doğru bilgi edinme yolu onu konu ile ilgili yaptığı resimlerinden tanımadır. Çocuğun izleyiciye sunduğu net ve gizlenmemiş bilgileri edinmek için çocuk hiçbir yönlendirme yapılmadan kendi haline bırakılmalıdır.

Çocuklara gün içerisinde sunduğumuz olanaklar, izledikleri çizgi filmlerdeki görseller, onun olaylar ve nesnelere hakkındaki bilgisini zenginleştirecek hayal dünyasını ve yaşam tecrübelerini arttıracak nitelikte olmalıdır. Bu nedenle aileler ve

eğitimciler açısından çizgi filmlerdeki sosyal ve algısal becerilerin nasıl olması gerektiğinin ayrımını yapabilmek için bu çalışma ve sonuçları örnek alınabilir.

3-6 yaş arasındaki çocuk soyut olan sosyal becerileri de çizgi filmlerde edinir ve bunu resimlerinde somutlaştırır. Bize düşen ona uygun materyalleri vererek deneyimler yaşatmaktır. Böylece çocuğun sevgi, mutluluk, sorumluluk, kıskançlık vb. tüm sosyal becerileri hakkında çocuğun resimleri aracılığıyla somut veriler elde edilebilir. Bunun için çocuklara resim yapabilecekleri uygun ortamlar sağlanabilir.

Araştırma sonuçlarına göre çocuk izlediklerini, resimlerinde yapıyor ve onu gündelik yaşamıyla bağdaştırıyorsa zengin içerikli görseller izletilmeye özen gösterilmelidir.

Seçilen görseller ne kadar zengin ve çizgi film kahramanlarının örnek alınacak davranışları ne kadar çoksa, bilinçli yapılmış ve seçilmiş içeriklerle çocukların yaratıcılıkları desteklenebilir ve arttırılabilir.

Alanın uzmanları tarafından benzer şekilde çocuk resimleri üzerinden yapılan bu araştırma çocuğun izlediğini nasıl algıladığı ve onu sosyal olarak nasıl etkilediği hakkında daha detaylı ve kapsamlı farklı birçok yeni bilgiye ve daha neler yapılabileceğine bizi yönlendirir.

KAYNAKÇA

AKALIN, T., ÜSTÜNDAĞ, A. (2012). 10–12 Yaş Danışmanlık Hizmeti Alan Çocukların Durumlarının Belirlenmesinde Resmin Önemi. 21. Yüzyılda Eğitim ve Toplum Cilt 1 Sayı 3 Kış 2012. Ankara.

ARAZ, Y. (2010). Çocuk Kitaplarını Resimlemede Dijital Teknolojinin Kullanılması Üzerine Bir Araştırma. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Yüksek Lisans Tezi.

ARTUT, K. (2004). Okul Öncesi Resim Eğitiminde Çocukların Çizgisel Gelişim Düzeylerine İlişkin Bir İnceleme. Çukurova Üniversitesi SBE Dergisi Cilt 13 Sayı 1 Adana.

ARTUT, K. (2006). Sanat Eğitimi. 4. Baskı. Anı Yayıncılık. Ankara.

AYDIN, O. VE AYDIN, H. (1999). Okul Öncesi Çocuğunun Gelişim Özellikleri. Marmara Üniversitesi Anaokulu/Anasınıfı Öğretmen El Kitabı. İstanbul: YAPA Yayınları.

BAŞGÜL, Ş. S., RIŞVANLI, B., BAŞAR, G., TOPÇU, F. (2014). Okul Öncesi Kaynaştırma Öğrencileri ile İlgili Akran, Veli ve Öğretmen Algılarının İncelenmesi. Uluslararası Erken Çocukluk Eğitimi Çalışmaları Dergisi. Gaziantep. Hasan Kalyoncu Üniversitesi.

BAŞKALE, H. (2016). Nitel Araştırmalarda Geçerlik, Güvenirlik ve Örneklem Büyüklüğünün Belirlenmesi. Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi 2016, 9(1), 23-28. İzmir.

BUYURGAN, S. & BUYURGAN, U. (2012). Sanat Eğitimi ve Öğretimi. Ankara: Pegem A Yayıncılık.

BUYURGAN, S. (2003). “Hayali Kahramanların Çocuk Resimlerindeki Rolü ve Önemi”. OMEP Dünya Konsey Toplantısı ve Konferansı Bildiri Kitabı 2. 05-11 Ekim.

BUYURGAN S. (1998). Beş Yaşındaki Bir Çocuğun Çizgisel Gelişimi. Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, 1998; 18(3):169-179.

ÇUKUR, D. VE GÜLLER DELİCE, E. (2011). Aile ve Toplum Eğitim-Kültür ve Araştırma Dergisi Yıl: 12 Cilt: 7 Sayı: 24 Ocak-Şubat-Mart 2011. Erken Çocukluk Döneminde Görsel Algı Gelişimine Uygun Mekân Tasarımı.

DEMİRCİ, A. (2010). Görsel Algı Eğitiminin Beş-Altı Yaş Çocuklarının Görsel Algı Gelişimlerine Etkisi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Doktora Tezi, Ankara.

ERGEN KILCI, Ş. (2009). Tüketim Toplumunun Bir Formu Olarak Çizgi Filmlerde Çocukluk ve Toplumsal Cinsiyet Temsilleri: Barbie, Bratz ve Winx Club. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kocaeli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. Kocaeli.

GÖKÇEARSLAN, A. (2007). Mizah İçerikli Canlandırmada Biçim ve Hareket. Sanatta Yeterlilik Tezi. Hacettepe Üniversitesi. Ankara.

GÜLER, D. A. (1989), “Çocuk, Televizyon ve Çizgi Film”, A.Ö.F. İletişim Bilimleri Dergisi Sayı: 5.

GÜNGÖR AYTAR, F. A., KARA EREN, C., AŞKAN, M, ŞAHİN, H. S. (2019). Beş-Altı Yaş Çocuklarının Temel Duygu Durumlarını İfade Ediş Biçimlerinin Çizdikleri Resimleri Yoluyla İncelenmesi. Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi, 9(1), 91-105, Mart.

GÜRBÜZ, E. (2019). İlkokula Beş Yaşında Başlamanın Öğrencilerin Gelişimlerine Etkileri Konusunda Öğretmen Görüşleri: Nitel Bir Çalışma. Yüksek Lisans Tezi. Ankara.

İMİK, Ü. (2011). Çizgi Film Müziklerinin Yapısal Olarak İncelenmesi ve Değerlendirilmesi. Doktora Tezi. İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Malatya.

KANDIR, A., ALPAN, Y. (2008). Okul Öncesi Dönemde Sosyal-Duygusal Gelişime Anne-Baba Davranışlarının Etkisi. Aile ve Toplum Dergisi, Yıl: 10, Cilt: 4, Sayı: 14.

KARTAL, H., ÖZKILIÇ, R., ÇAĞLAR ÖZTEKE, H. (2012). Hayat Boyu Öğrenme ve Okul Dışında Okuma İsteği. Procedia - Social and Behavioral Sciences Volume 46, 2012, Sayfa 4215-4220.

KEHNEMUYİ, Z. (2006). Çocuğun Görsel Sanat Eğitimi. 5.Baskı. Yapı Kredi Yayınları. İstanbul.

KIRIŞOĞLU, O. T. (2002). Sanatta Eğitim (2. Baskı). Ankara: Pegem A Yayıncılık.

KISA, D. (2009). Okulöncesi Öğretmenlerinin Altı Yaş Çocuklarının Sorumluluk Eğitiminde Başvurdukları Disiplin Yöntemlerine İlişkin Görüşleri. Yüksek Lisans Tezi.

KONURALP, S. (2004), "Film Müziği Tarihçe ve Yazılar", İstanbul: Oğlak Bilimsel Kitaplar.

MEB, (2014). Çocuk Gelişimi ve Eğitimi. Ankara.

MEGEP, (2009). Çocuk Gelişimi ve Eğitimi: Oyun Etkinliği I. Ankara,

OKTAY, A. (1999). Yaşamın Sihirli Yılları: Okulöncesi Dönem. Birinci Baskı. İstanbul: Epsilon Yayıncılık.

OKYAY, L. (2008). "6 Yaş Grubu Çocukların Aile Resimlerinin Sosyo-Kültürel Değişkenler ve Davranış Problemleri Açısında Karşılaştırılması" Trakya Üniversitesi Yüksek Lisans Tezi. Edirne.

ÖZDEMİR, M. (2011). Nitel Veri Analizi: Sosyal Bilimlerde Yöntembilim Sorunsalı Üzerine Bir Çalışma. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi,11(1).

ÖZÖNDER AYDIN, U. (2017). Okul Öncesi Resim Eğitiminde Çocuğun Çizgisel Gelişimi (2-7 Yaş). Kastamonu Eğitim Dergisi Kasım 2017 Cilt:25 No:6.

SENEMOĞLU, N. (2002). Gelişim, Öğrenme ve Öğretim; Kuramdan Uygulamaya. Ankara: Gazi Kitabevi.

SÖKMEN, S. (1994). 5 Yaş Algı Gelişimi (Frostig Görsel Algı Testi Güvenirlik Çalışması. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

TÜFEKÇİOĞLU, E., AYÇA, İ. B. (2008). Okul Öncesi 4-6 Yaş Çocuklarında Algısal Motor Gelişim Programlarının Denge ve Çabukluk Üzerine Etkisi. Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi Cilt:5 Sayı:2.

TÜRKÖZ SARP, F. (2013). İşitme Engelli Bireylerde Görsel Algı. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul.

TÜRNÜKLÜ, A. (2000). Eğitimbilim Araştırmalarında Etkin olarak Kullanılabilecek Nitel Bir Araştırma Tekniği: Görüşme. Kuram ve Uygulamalarda Eğitim Yönetimi Dergisi Güz 2000, Sayı:24.

YAĞAN GÜDER, S., AY, A., SARAY, F., & KILIÇ, İ. (2017). Okul Öncesi Dönem Çocuklarının İzledikleri Çizgi Filmlerin Toplumsal Cinsiyet Kalıp Yargıları Açısından İncelenmesi: Niloya Örneği. Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi, 5(2), 96-111.

YAĞLI, A. (2013). Çocuğun Eğitiminde ve Sosyal Gelişiminde Çizgi Filmlerin Rolü: Caillou ve Pepee Örneği. International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume 8/10 Fall 2013, p. 707-719, Ankara.

YALÇINTAŞ TARANCI, G. VE DARICA, N. (1999). 10-11 Yaş Grubu Özel ve Resmi İlköğretim Okullarına Devam Eden Kız ve Erkek Çocukların Aile Çizimlerinin Sosyo-Kültürel Değişkenler Yönünde Karşılaştırılması. Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Dergisi, 1(1), 1-9.

YAVUZER, H. (1998). Resimleriyle Çocuğu Tanıma. Yedinci Basım. İstanbul: Remzi Kitabevi.

YILDIRIM, A. VE ŞİMŞEK, H. (2013) Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

İNTERNET KAYNAKÇASI

Url 1: https://www.okankoleji.com/wpcontent/uploads/2017/09/36_yas_gelisim_donemleri.pdf

Erişim Tarihi: 10/06/2019

Url 2: https://www.tavsiyeyorum.com/makale_15814.htm

Erişim Tarihi: 11/06/2019

Url3:http://www.acevokuloncesi.org/images/dosya/pdf/3_4_yas_gelisim_ozellikleri.pdf

Erişim Tarihi:14/06/2019

Url 4: https://www.tavsiyeyorum.com/makale_15814.htm

Erişim Tarihi: 11/06/2019

Url 5: <https://www.frmtr.com/genel-kultur-vatandaslik/731823-cizgi-film-sanati.html>

Erişim Tarihi: 14/05/2019

Url 6: <https://www.frmtr.com/genel-kultur-vatandaslik/731823-cizgi-film-sanati.html>

Erişim Tarihi: 14/05/2019

Url 7: (https://www.turkcebilgi.com/%C3%A7izgi_film

Erişim Tarihi: 14/05/2019

Url 8: <https://www.trtcocuk.net.tr/niloya>

Erişim Tarihi: 14/05/2019

Url 9: <http://www.niloya.com/Karakterler.aspx>

Erişim Tarihi: 15/06/2019

Url 10: <http://www.niloya.com/Karakterler.aspx>

Erişim Tarihi: 15/06/2019

Url 11: <http://www.niloya.com/Karakterler.aspx>

Erişim Tarihi: 15/06/2019

Url 12: <http://www.niloya.com/Karakterler.aspx>

Erişim Tarihi: 15/06/2019

Url 13: <http://www.niloya.com/Karakterler.aspx>

Erişim Tarihi: 15/06/2019

Url 14: <http://www.niloya.com/Karakterler.aspx>

Erişim Tarihi: 15/06/2019

Url 15: <http://www.niloya.com/Karakterler.aspx>

Erişim Tarihi: 15/06/2019

Url 16: <http://www.niloya.com/Karakterler.aspx>

Erişim Tarihi: 15/06/2019

RESİM KAYNAKÇASI

Resim 1: 4 Yaş Çocuk Resmi

Resim 2: 3 Yaş Çocuk Resmi

Resim 3: 5 Yaş Çocuk Resmi

Resim 4: Kellogg'un Çocuk Resimleri Karalamaları

<http://gulcinkaradeniz.blogspot.com/2012/03/cocuk-ve-resimleri-1.html>

Erişim Tarihi: 10/09/2019

Resim 5: Kellogg Çocuk Mandala Şekli

<https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/50164>

Erişim Tarihi: 10/09/2019

Resim 6: Niloya Çizgi Filmi

<https://www.fullprogramlarindir.com/niloya-cizgi-film-boxset-1-79-bolum-turkce.html>

Erişim Tarihi: 16/06/2019

Resim 7: Niloya Çizgi Film Karakteri (Niloya)

<http://www.niloya.com/Karakterler.aspx>

Erişim Tarihi: 16/06/2019

Resim 8: Niloya Çizgi Film Karakteri (Tospik)

<http://www.niloya.com/Karakterler.aspx>

Erişim Tarihi: 16/06/2019

Resim 9: Niloya Çizgi Film Karakteri (Murat)

<http://www.niloya.com/Karakterler.aspx>

Erişim Tarihi: 16/06/2019

Resim 10: Niloya izgi Film Karakteri (Mete)

<http://www.niloya.com/Karakterler.aspx>

Erişim Tarihi: 16/06/2019

Resim 11: Niloya izgi Film Karakteri (Anne)

<http://www.niloya.com/Karakterler.aspx>

Erişim Tarihi: 16/06/2019

Resim 12: Niloya izgi Film Karakteri (Baba)

<http://www.niloya.com/Karakterler.aspx>

Erişim Tarihi: 16/06/2019

Resim 13: Niloya izgi Film Karakteri (Dede)

<http://www.niloya.com/Karakterler.aspx>

Erişim Tarihi: 16/06/2019

Resim 14: Niloya izgi Film Karakteri (Babaanne)

<http://www.niloya.com/Karakterler.aspx>

Erişim Tarihi: 16/06/2019

Resim 15: 3 Yaş, Erkek, Niloya ve Tospik

Resim 16: 3 Yaş, Kız, Tospik

Resim 17: 3 Yaş, Erkek, Mete

Resim 18: 3 Yaş, Kız, Ev

Resim 19: 3 Yaş, Erkek, Diğer

- Resim 20: 3 Yaş, Tospik
- Resim 21: 3 Yaş, Hepsi
- Resim 22: 3 Yaş, Niloya
- Resim 23: 3 Yaş, Niloya
- Resim 24: 3 Yaş, Erkek, Tospik
- Resim 25: 3 Yaş, Kız, Niloya
- Resim 26: 3 Yaş, Kız, Tospik
- Resim 27: 3 Yaş, Kız, Niloya, Baba, Murat
- Resim 28: 3 Yaş, Erkek, Mete ve Babanne
- Resim 29: 3 Yaş, Erkek, Mete
- Resim 30: 4 Yaş, Erkek, Mete ve Murat
- Resim 31: 4 Yaş, Erkek, Mete ve Niloya
- Resim 32: 4 Yaş, Kız, Ev
- Resim 33: 4 Yaş, Erkek, Murat
- Resim 34: 4 Yaş, Kız, Niloya, Anne, Dede
- Resim 35: 4 Yaş, Erkek, Mete ve Niloya
- Resim 36: 4 Yaş, Kız, Hepsi
- Resim 37: 4 Yaş, Erkek, Tospik
- Resim 38: 4 Yaş, Kız, Niloya ve Ev
- Resim 39: 4 Yaş, Kız, Hepsi
- Resim 40: 4 Yaş, Kız, Niloya
- Resim 41: 4 Yaş, Erkek, Murat
- Resim 42: 4 Yaş, Kız, Diğer
- Resim 43: 4 Yaş, Kız, Murat, Niloya, Mete
- Resim 44: 4 Yaş, Erkek, Tospik ve Mete

Resim 45: 4 Yaş, Kız, Niloya, Mete, Ev

Resim 46: 4 Yaş, Kız, Niloya ve Ev

Resim 47: 4 Yaş, Erkek, Murat ve Mete

Resim 48: 4 Yaş, Kız, Niloya

Resim 49: 5 Yaş, Erkek, Murat ve Ev

Resim 50: 5 Yaş, Kız, Niloya

Resim 51: 5 Yaş, Kız, Niloya

Resim 52: 5 Yaş, Kız, Hepsi

Resim 53: 5 Yaş, Erkek, Mete

Resim 54: 5 Yaş, Erkek, Murat

Resim 55: 5 Yaş, Kız, Niloya

Resim 56: 5 Yaş, Erkek, Ev

Resim 57: 5 Yaş, Kız, Niloya

Resim 58: 5 Yaş, Kız, Niloya

Resim 59: 5 Yaş, Erkek, Hepsi

Resim 60: 5 Yaş, Erkek, Baba

Resim 61: 5 Yaş, Erkek, Baba

Resim 62: 5 Yaş, Kız, Niloya

Resim 63: 6 Yaş, Erkek, Tospik

Resim 64: 6 Yaş, Erkek, Niloya ve Tospik

Resim 65: 6 Yaş, Kız, Niloya, Mete, Tospik

Resim 66: 6 Yaş, Kız, Niloya

Resim 67: 6 Yaş, Erkek, Niloya, Dede, Ev

Resim 68: 6 Yaş, Kız, Niloya, Murat, Mete

Resim 69: 6 Yaş, Kız, Niloya

Resim 70: 6 Yaş, Kız, Hepsi

Resim 71: 6 Yaş, Kız, Niloya

Resim 72: 6 Yaş, Kız, Niloya

Resim 73: 6 Yaş, Kız, Niloya ve Anne

Resim 74: 6 Yaş, Erkek, Baba

Resim 75: 6 Yaş, Kız, Niloya ve Tospik

Resim 76: Uygulama Fotoğrafi 1

Resim 77: Uygulama Fotoğrafi 2

Resim 78: Uygulama Fotoğrafi 3

Resim 79: Uygulama Fotoğrafi 4

EKLER

Resim 76: Uygulama Fotoğrafi 1

Resim 77: Uygulama Fotoğrafi 2

Resim 78: Uygulama Fotoğrafi 3

Resim 79: Uygulama Fotoğrafi 4

ÖZGEÇMİŞ

1986 yılında Elâzığ da doğdu. İlk ve orta öğrenimini Elâzığ da tamamladı. Malatya İnönü Üniversitesi Resim-iş Öğretmenliği Resim Ana sanat Dalı bölümünden 2010 yılında mezun oldu.

2011 yılından beri MEB bünyesinde Görsel Sanatlar Öğretmeni olarak görev yapmaktadır.

